Vlaams Parlement

stuk **1302** (2011-2012) – Nr. 1
ingediend op 21 oktober 2011 (2011-2012)

Beleidsbrief

Buitenlands Beleid, Internationaal Ondernemen en Ontwikkelingssamenwerking

Beleidsprioriteiten 2011-2012

ingediend door de heer Kris Peeters,
minister-president van de Vlaamse Regering,
Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid,
Landbouw en Plattelandsbeleid

verzendcode: REG

INHOUD

Lijst met afkortingen 4
Managementsamenvatting 6
I. Inleiding 9
II. Strategische doelstellingen 10
Eerste hoofdstuk: internationale politiek 10
1. Mondiale antwoorden op globale problemen 10
1.1. Voorrang voor het internationaal recht 10
1.2. Samenwerking met internationale instellingen 10
1.3. Ondersteuning van de VN-promotoren in Vlaanderen 12
1.4. Respect voor de Rechten van de Mens 12
2. De Europese Unie als globale speler 15
2.1. Een sterke bijdrage tot het EU-voorzitterschap 15
2.2. Verdere Europese integratie 15
2.3. Een competitievere Europese Unie 17
2.4. Een sterkere alignering op het extern beleid van de Europese Unie .. 18
3. Subsidiariteit en culturele diversiteit 19
3.1. Grensoverschrijdende samenwerking 19
3.2. Samenwerking via de Benelux 20
3.3. Versterking van de rol van deelstaten in de Europese Unie 22
3.4. Meer wegen op de Europese besluitvorming 22
3.5. Culturele diversiteit en de internationale handelsverdragen 23
3.6. Internationale culturele uitwisseling en dialoog 24
3.7. Promotie van het Nederlands via de Nederlandse Taalunie 25
4. Een verantwoord vergunningsbeleid inzake handel in strategische goederen 26
4.1. Nieuw Wapenhandeldecreet 26
4.2. Producten en technologie voor tweeërlei gebruik 27
4.3. Implementatie van de ‘Chemical Weapons Convention’ 27
4.4. Nieuwe Vuurwapenverordening 28
Tweede hoofdstuk: internationaal economisch beleid 29
5. Een sterkere internationalisering van de Vlaamse economie 30
5.1. Verdubbeling van het aantal exporterende kmo’s tegen 2020 31
5.2. Vergroten van het Vlaamse exportmarktaandeel 32
5.3. Focus op de snel(st)groeiende economieën 33
5.4. Speciale aandacht voor nieuwe sectoren 34
5.5. Ondersteunen van strategische vormen van internationaal ondernemen 35
5.6. Realiseren van Vlaamse economische wereldspelers 36
5.7. Meer beleidsafstemming tussen internationaal ondernemen en innovatie 36

5.8. Meer buitenlandse investeringen aantrekken 37
5.9. Een actieve Vlaamse economische diplomatie 38
6. Een vrijere en eerlijkere wereldhandel 40
6.1. Verdere vrijmaking van de wereldhandel 40
6.2. Wegwerken van concrete handelsbelemmeringen 41
6.3. Beschermen van onze investeringen in derde landen 42
6.4. Handel en ontwikkeling 43
6.5. Respect voor arbeids- en milieunormen 44
7. Een grotere internationale bereikbaarheid van Vlaanderen 45
7.1. Goede samenwerking met onze buurlanden 45
7.2. De internationale promotie van de Vlaamse havens 46
Derde hoofdstuk: Vlaanderen en de Millenniumdoelstellingen voor Ontwikkeling 47
8. Armoedebestrijding en sociaal-economische ontwikkeling 47
8.1. Geografische focus op zuidelijk Afrika en sectorale concentratie op tewerkstelling, gezondheidszorg en landbouw & voedselzekerheid ... 47
8.2. Ondernemerschap en tewerkstelling 53
8.3. Transversale thema's uit het Kaderdecreet 54
8.4. Een flexibele humanitaire en noodhulpverlening 54
8.5. Versterking van het draagvlak voor ontwikkeling 54
8.6. Een performante internationale samenwerking 56
9. De strijd tegen de gevolgen van klimaatverandering 58
III. De instrumenten van het beleid 59
1. Versterkte samenwerking binnen het beleidsdomein 59
2. Een sterkere interdepartementale beleidscoördinatie 60
3. Een gestroomlijnde intrafederale samenwerking 60
4. Strategische inzet van de Vlaamse internationale vertegenwoordigingen 61
5. Actief gebruik van het internationaal verdragsrecht 62
6. Een proactief beleid naar de diplomatieke vertegenwoordigingen in Brussel 63
7. Een weldoordachte publieksdiplomatie 65
8. Het Vlaams-Europees Verbindingsagentschap (vleva) 67
IV. Bijlagen 68
Bijlage 1: Regelgevingsagenda 68
Bijlage 2: Moties en resoluties van het Vlaams Parlement 73
Bijlage 3: Rapportering over de opvolging van de aanbevelingen van het Rekenhof 75
Bijlage 4: Focuslanden voor internationaal ondernemen en voor het aantrekken van investeringen 76

LIJST MET AFKORTINGEN

ACS	Landen in Afrika, het Caribisch gebied en de Stille Oceaan
APEC	Antwerp/Flanders Port Training Center
ASEAN	Association of Southeast Asian Nations
BBP	Bruto Binnenlands Product
BLEU	Belgisch-Luxemburgse Economische Unie
CERF	Centraal Fonds voor Noodhulpverstrekking van de Verenigde Naties (Central Emergency Reponse Fund)
COORMULTI	Federaal overlegorgaan Multilaterale Coördinatie
CVN	Commissie Cultureel Verdrag Vlaanderen - Nederland
BDI	Buitenlandse Directe Investeringen
DGE	Directie-Generaal Europese Zaken en Coördinatie
DiV	Departement internationaal Vlaanderen
EDEO	Europese dienst voor Extern Optreden
EFRO	Europees Fonds voor Regionale Ontwikkeling
EGTS	Europese Groepering voor Territoriale Samenwerking
EPA	Economic Partnership Agreement
EU	Europese Unie
FAO	Voedsel- en Landbouworganisatie van de Verenigde Naties (Food and Agriculture Organization of the United Nations)
FIT	Flanders Investment & Trade (Vlaams Agentschap voor Internationaal Ondernemen)
GHB	Gemeenschappelijk Handelsbeleid
IAO	Internationale Arbeidsorganisatie
ICBB	Interministeriële Conferentie voor Buitenlands Beleid
ICT	Informatie- en communicatietechnologie
IMEC	Interuniversitair Micro-elektronicacentrum
IWT	Agentschap voor Innovatie door Wetenschap & Technologie
KMO	Kleine en Middelgrote Ondernemingen
MDG	Millennium-Ontwikkelingsdoelen
Mercosur	Zuidelijke Gemeenschappelijke Markt
MFK	Meerjarig Financieel Kader van de Europese Unie
MoU	Memorandum of Understanding
NGO	Niet-Gouvernementele Organisatie
NTU	Nederlandse Taalunie
ODA	Officiële Ontwikkelingssamenwerking (Official Development Assistance)
OESO	Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling

REGLEG	Conferentie van Europese Regio's met wetgevende bevoegdheid
SOIA	Strategisch Overleg Internationale Aangelegenheden
STOIO	Steunpunt Ondernemen en Internationaal Ondernemen
SWAP	Sectorbrede steun aan de overheid (Sector Wide Approach)
VK	Verenigd Koninkrijk
VS	Verenigde Staten
UNAIDS	Gemeenschappelijke VN-Programma voor HIV/AIDS
UNESCO	United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization (Organisatie van de Verenigde Naties voor Onderwijs, Wetenschap en Cultuur)
UNICEF	Internationaal Noodfonds voor Kinderen
UNIZO	Unie van Zelfstandige Ondernemers
UNRWA	United Nations Relief and Works Agency for Palestine Refugees in the Near East
UPR	Universal Periodic Review (Universele Periodieke Evaluatie)
VAIS	Vlaams Agentschap voor Internationale Samenwerking
ViA	Vlaanderen in Actie
VN	Verenigde Naties
VUC	Vlaamse UNESCO-Commissie
VVN	Vereniging voor de Verenigde Naties
VVR	Vertegenwoordiging van de Vlaamse Regering
VVOB	Vlaamse Vereniging voor Ontwikkelingssamenwerking en Technische Bijstand
VVPV	Vlaamse Vertegenwoordiging bij de Permanente Vertegenwoordiging van België bij de Europese Unie
VVSG	Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten
VWEU	Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie
WHO	Wereldhandelsorganisatie
WFP	World Food Programme (Wereldvoedselprogramma)

MANAGEMENTSAMENVATTING

De Vlaamse Regering kiest resoluut voor een sterker Vlaanderen, ook als partner voor het buitenland. Vlaanderen durft groeien als deelstaat en kiest voor een eigen, sterk buitenlands beleid. Ook in Europees en internationaal verband wenst Vlaanderen haar rol ten volle op te nemen.

Om die ambitie waar te maken legt het Vlaams buitenlands beleid zich toe op de volgende negen strategische doelstellingen:

1. Mondiale antwoorden op globale problemen

In het internationale beleid van de Vlaamse Regering staat de primauteit van het internationale recht centraal. Ook het voorbije jaar werd nauw toegezien op de tijdige omzetting en naleving van relevante internationale verdragen en de correcte uitvoering van internationaal geldende beperkende maatregelen. De Vlaamse Regering kanaliseert haar internationale beleid vaak via de internationale instellingen. De samenwerking met multilaterale organisaties zoals UNESCO, UNAIDS, de OESO, de Raad van Europa, de Internationale Arbeidsorganisatie (IAO) en de Wereldgezondheidsorganisatie werd het afgelopen jaar verfijnd en versterkt. Nieuw in 2011 was de Vlaamse steun aan het pas geopende VN-instituut voor opleiding en onderzoek (UNITAR) voor de oprichting van het *Antwerp International Training Center on Corporate Opportunities*. Ook respect voor de rechten van de mens blijft centraal staan in het Vlaams buitenlands beleid. Vlaanderen was dan ook nauw betrokken bij de voorbereiding van de eerste universele periodieke evaluatie (UPR) van België in de VN Mensenrechtenraad in Genève. Vlaanderen zal constructief samenwerken met de betrokken bestuursniveaus om optimaal uitvoering te geven aan de engagementen ter versterking van het mensenrechteninstrumentarium, die in het kader van de UPR werden aangegaan. De herdenking '100 jaar Groote Oorlog (2014-18)' biedt een bijzondere gelegenheid om Vlaanderen te promoten als een vreedzame, open, tolerante en internationaal georiënteerde deelstaat.

2. De Europese Unie als globale speler

Een sterke Europese Unie, die in toenemende mate met één stem spreekt en de belangen van Europa en de Europeanen opneemt in het gesprek met 's werelds belangrijkste grootmachten en handelsblokken, blijft voor de Vlaamse Regering het beste antwoord op de talloze uitdagingen waarvoor de globale wereld ons stelt. De Vlaamse Regering neemt de EU 2020-doelstellingen als maatstaf in de Europese standpuntname. Vlaanderen heeft een actieve en constructieve rol gespeeld tijdens het Belgisch voorzitterschap van de Raad van de Europese Unie.

3. Subsidiariteit en culturele diversiteit

De Vlaamse Regering pleit voor een van onderuit opgebouwde Europese Unie, en gelooft dat de deelstaten een belangrijke brugfunctie kunnen vervullen tussen de EU en zijn burgers. Samen met andere deelstaten wil de Vlaamse Regering blijven ijveren voor een grotere erkenning van de deelstaten door de EU, en voor grotere directe betrokkenheid ervan bij de Europese besluitvorming. In het kader van de Grensoverschrijdende Samenwerking bouwt de Vlaamse Regering voort aan de samenwerking met de Nederlandse, Luxemburgse en Franse overheden en ook de Benelux vormt een platform voor structurele samenwerking rond gemeenschappelijke uitdagingen.

De Vlaamse Regering blijft ook een punt maken van het respect voor de culturele verscheidenheid. Het voorbije jaar werd het beleid rond culturele diplomatie geconcretiseerd en werd opnieuw een veelheid aan projecten ondersteund ter promotie van de Vlaamse zichtbaarheid in het buitenland. Samen met Nederland en via de Nederlandse Taalunie blijft de Vlaamse Regering het gebruik en de positie van het Nederlands in de wereld ondersteunen.

4. Een verantwoord vergunningsbeleid inzake handel in strategische goederen

In het najaar van 2011 zal ik het voorontwerp van decreet betreffende de in-, uit-, doorvoer en overbrenging van defensiegerelateerde producten, ander voor militair gebruik dienstig materiaal, ordehandhavings-materiaal, civiele vuurwapens, onderdelen en munitie ('Wapenhandeldecreet') voor definitieve goedkeuring aan de Vlaamse Regering voorleggen.
In het licht van de Arabische Lente heeft de Vlaamse Regering het initiatief genomen om de export van wapens naar bepaalde landen in het Midden-Oosten waar er problemen zijn, in de wacht te zetten.

5. Een sterkere internationalisering van de Vlaamse economie

Het voorbije jaar bleef in het teken staan van het internationale herstel van de financiële crisis van 2008 en de impact op de overheidsschulden. Ook in deze moeilijke economische context blijft de Vlaamse Regering ijveren voor de vergroting van het Vlaams exportmarktaandeel en het aantrekken van internationale investeringen. De Vlaamse buitenlandse handel steeg in 2010 met 17,2% en de Vlaamse import steeg met 16,9%. In de eerste zes maanden van 2011 trokken deze cijfers verder aan. Er wordt een bijzondere focus gelegd op de snel(st) groeiende economieën, en op een aantal toekomstgerichte en innovatieve speerpuntsectoren, zoals de internationalisering is de dienstensector. Deze beleidsdoelstellingen vormen de leidraad voor een groot deel van mijn buitenlandse zendingen. Om de Vlaamse belangen optimaal te verdedigen is het aangewezen op een aantal domeinen de krachten te bundelen met onze partners.

6. Een vrijere en eerlijker wereldhandel

Om de kansen van Vlaamse ondernemingen op de internationale markt te vergroten moeten een aantal overblijvende internationale handelsbelemmeringen worden weggewerkt. De onderhandelingen die de EU in het kader van haar Gemeenschappelijk Handelsbeleid voert worden nauwkeurig opgevolgd en in de lopende vrijhandelsonderhandelingen verdedigt de Vlaamse Regering de Vlaamse belangen. De Europese handelsakkoorden worden zo snel en efficiënt mogelijk doorheen de Vlaamse instemmingsprocedure geloodst, opdat deze spoedig in werking kunnen treden. Met het oog op een eerlijkere internationale concurrentie ijvert de Vlaamse Regering ook voor een ruimere toepassing van fundamentele arbeids- en milieunormen. Onder meer in de samenwerking met de Internationale Arbeidsorganisatie was dit het voorbije jaar een bijzonder punt van aandacht.

7. Een grotere internationale bereikbaarheid van Vlaanderen

Als Vlaanderen zijn centrale ligging en logistieke troeven economisch wil blijven uitspelen, moet het zijn internationale bereikbaarheid en toegankelijkheid op peil houden. Het vergroten van de maritieme toegang, en de bereikbaarheid van de economische centra via de weg en het spoor zijn in dat opzicht cruciaal. In mijn contacten met de regeringen van Nordrhein-Westfalen (NRW) en het Groothertogdom Luxemburg werd het voorbije jaar dan ook bijzondere aandacht besteed aan bereikbaarheid en mobiliteit. Uiteraard is ook de Nederlandse overheid hier een cruciale gesprekspartner. De sterke verwevenheid van Nederland en Vlaanderen is medebepalend voor het economisch succes van de regio. Het creëren van een goede bereikbaarheid binnen de regio is dan ook essentieel voor de concurrentiepositie van beide landen en is een belangrijke strategie voor economische groei. In mijn zendingen naar Polen, Brazilië en Zuidelijk Afrika nam de havencomponent bovendien een belangrijke plaats in.

8. Armoedebestrijding en sociale ontwikkeling

De samenwerking met onze partnerlanden wordt vormgegeven aan de hand van de strategienota's Malawi (2009-2013) Mozambique (2011-2015) en Zuid-Afrika (2012-2016). Onze samenwerking met deze landen is sectoraal geconcentreerd op tewerkstelling, gezondheidszorg en landbouw en voedselzekerheid. Het blijft een constante algemene betrachting onze internationale samenwerking zo performant mogelijk te maken, onder meer door het afbouwen van administratieve lasten, het

verbeteren van de monitoring en evaluatie en de verbetering van de interne coördinatie. Ook blijft het voor de Vlaamse Regering prioritair om bij te dragen aan het realiseren van de Millennium Ontwikkelingsdoelstellingen.

9. De strijd tegen de gevolgen van klimaatverandering

Volgens de Wereldbank en de UNDP zal bij ongewijzigd beleid de opwarming van de aarde alle voorafgaande inspanningen in het kader van armoedebestrijding ongedaan maken. Daarom werkt de Vlaamse Regering aan een verankering van de aanpassing aan de klimaatverandering in de ontwikkelingsprogramma's, die worden gefinancierd in het raam van de samenwerking met de partnerlanden in het Zuiden. Vlaanderen staat ontwikkelingslanden bij om op gepaste wijze om te gaan met de gevolgen van de klimaatsopwarming en om emissiereducties te realiseren. Ik maakte hiervoor dit jaar bijkomende middelen vrij.

I. INLEIDING

Tijdens het voorbije parlementaire jaar heeft de Vlaamse overheid zijn inspanning opgevoerd om de visie van Vlaanderen in Actie en Pact 2020 uit te voeren en de doelstellingen van het regeerakkoord 2009-2014 te realiseren. Binnen het beleidsdomein internationaal Vlaanderen werd sterk ingezet op de uitvoering van de strategische doelstellingen van de 'Beleidsnota 2009-2014. Buitenlands beleid, internationaal ondernemen en ontwikkelingssamenwerking'.

Het voorbije jaar bleef in het teken staan van het internationale herstel van de financiële crisis van 2008 en de impact op de overheidsschulden. In de Verenigde Staten bereikten Democraten en Republikeinen na een aantal kritieke zomerweken een akkoord rond een vermindering van de overheidsuitgaven en een verhoging van het schuldenplafond. Ondanks het akkoord bleken de financiële markten onvoldoende gerustgesteld omwille van sombere vooruitzichten voor de economische groei. Toen de kredietwaardigheid van de VS enkele dagen na het akkoord verlaagd werd van AAA naar AA+ gingen de beurzen globaal in het rood. De Europese Unie op haar beurt poogde het vertrouwen van de financiële markten te herstellen na de noodleningen aan Ierland, Portugal en Griekenland en de delicate situaties in Italië en Spanje. Om verdere besmetting van de economieën in de eurozone te bestrijden werden een aantal ingrijpende veranderingen doorgevoerd in het beleidskader van de eurozone en werd een Europees noodfonds gerecreëerd.

In deze moeilijke economische tijden blijft het cruciaal de Vlaamse belangen optimaal te verdedigen. Hiervoor is het soms aangewezen de krachten te bundelen met onze partners. Om de welvaart in de Lage Landen veilig te stellen besprak ik met de Nederlandse premier Rutte manieren waarop Vlaanderen en Nederland hun economische troeven in het buitenland gezamenlijk kunnen uitspelen. We hebben ons voorgenomen een gezamenlijke handelsmissie te organiseren, waarbij de promotie van onze havens een centraal element zal zijn. Ik bekijk of dit initiatief de aanzet kan zijn voor verdere strategische samenwerking op andere domeinen.

De internationale politiek werd het afgelopen jaar voorts beheerst door de Arabische Lente. In Tunesië stak de Jasmijnrevolutie, die het regime van president Ben Ali ten val bracht, de lont in het kruitvat. In Egypte groeiden de protesten op het Tahrirplein uit tot brandpunt van de Arabische opstand. President Moebarak trad af en werd berecht op beschuldiging van corruptie en het opdracht geven tot doden van de opstandelingen. In Libië ontaardden de protesten in een burgeroorlog. De VN Veiligheidsraad kondigde een wapenembargo en vliegverbod af en verwees de situatie door naar het Internationaal Stafhof. Toen een massale volksslachting dreigde, besloot een coalitie rond Frankrijk, het Verenigd Koninkrijk en de Verenigde Staten militair te interveniëren om het vliegverbod af te dwingen en werden luchtaanvallen op militaire doelen van het Kadhafi-regime uitgevoerd. De Vlaamse Regering waakt nauwlettend over de correcte toepassing van de Europese regelgeving omtrent wapenvergunningen naar de regio. De Arabische democratiseringsbeweging verdient onze steun en reflectie over mogelijke engagementen en partnerschappen. De recente ontwikkelingen in de Arabische wereld tonen nogmaals het belang aan van goed nabuurschap, culturele uitwisseling en de ondersteuning van het middenveld, domeinen waarin Vlaanderen zeer actief is.

Met deze beleidsbrief rapporteer ik over de initiatieven binnen het beleidsdomein internationaal Vlaanderen, die gedurende het voorbije begrotingsjaar binnen deze internationale context werden genomen. Ook werp ik een blik op wat het komende jaar zal brengen.

II. STRATEGISCHE DOELSTELLINGEN

EERSTE HOOFDSTUK: INTERNATIONALE POLITIEK

1. Mondiale antwoorden op globale problemen

1.1. Voorrang voor het internationaal recht

2010-2011

In het internationale beleid van de Vlaamse Regering staat de primauteit van het internationale recht centraal. Ook het voorbije jaar werd nauw toegezien op de tijdige omzetting en naleving van relevante internationale verdragen en de correcte uitvoering van internationaal geldende beperkende maatregelen, waaronder die van kracht ten aanzien van Iran, Libanon, Syrië en Libië. De VN- en EU-sancties ten aanzien van Ivoorkust werden aangescherpt naar aanleiding van de verkiezingsperikelen in 2010. De VN sancties rond militair materieel werden op Europees niveau aangevuld met een reisverbod voor bepaalde personen en het bevriezen van tegoeden. Ook ten aanzien van Syrië werden op Europees niveau maatregelen genomen, waarbij bijkomende personen en entiteiten getroffen werden door een bevriezing van tegoeden en een reisverbod. Bij het vergunnen van wapenexport worden de ingediende aanvragen steeds nauwlettend getoetst aan de Europese criteria, waaronder de eerbiediging van de mensenrechten in het land van eindgebruik en de naleving van het internationaal humanitair recht door dat land. Naast de geldende wapenembargo's uitgevaardigd door de VN en de EU, heb ik tevens de beslissing genomen om de export van militair materieel naar een welbepaald aantal landen in het Midden-Oosten waar er problemen zijn, on hold te zetten. De lijst van landen waarvoor de militaire export on hold staat, is momenteel: Tunesië, Libië, Egypte, Bahrein, Oman, Syrië en Jemen. Deze lijst van landen wordt op basis van de actualiteit continu geëvalueerd.

2012

Ook in 2012 zal ik erover waken dat de standpunten die ik samen met en namens de Vlaamse Regering inneem uitgaan van de logica van het internationale recht.

1.2. Samenwerking met internationale instellingen

De Vlaamse Regering kanaliseert haar internationale beleid zoveel mogelijk via de internationale instellingen. Zo wordt sterk ingezet op samenwerking met multilaterale organisaties zoals UNESCO, UNAIDS, de OESO, de Raad van Europa, de Internationale Arbeidsorganisatie (IAO) en de Wereldgezondheidsorganisatie.

2010-2011

In maart 2011 bracht ik, samen met Vlaams minister Philippe Muyters en een delegatie van de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen, een bezoek aan Genève. Ik ondertekende nieuwe kader-overeenkomsten met het VN-programma voor de strijd tegen HIV/AIDS (UNAIDS), waaraan een bijdrage van 3 miljoen euro is gekoppeld voor een periode van vier jaar, en met de IAO. Ik nam ook deel aan de openingssessie van de Bestuursvergadering van de IAO, die gewijd was aan de sociale noden in de Arabische wereld. Met de directeuren van de Wereldhandelsorganisatie (WHO) sprak ik over de vooruitgang binnen de Doha-ontwikkelingsronde, het belang van de handel in diensten en de

verdere liberalisering van de wereldhandel met respect voor sociale voorwaarden. Tot slot zegde ik een financieel engagement van 200.000 euro toe aan het VN-instituut voor opleiding en onderzoek (UNITAR) voor de oprichting van het *Antwerp International Training Center on Corporate Opportunities*, een opleidingscentrum voor Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen in de juwelen-, diamant- en edelsteenindustrie en –handel.

Om de samenwerking met de OESO te verdiepen, had ik eind 2010 ook een ontmoeting met de Secretaris-Generaal van de OESO, dhr. Angel Gurria, en OESO-experts. Toen werd vooral gesproken over de OESO-strategie voor *green growth*, groene belanstingssystemen, innovatie, industriële transformatie alsook de hoofdlijnen van Vlaanderen in Actie en de nieuwe Vlaamse strategie rond industrieel beleid.

Op educatief en cultureel vlak wordt nauw samengewerkt met de VN Organisatie voor Onderwijs, Wetenschap en Cultuur (UNESCO). Eind 2010 heb ik te Parijs met de Directeur-generaal van UNESCO, Irina Bokova, een nieuwe algemene Trustfondsovereenkomst ondertekend. Met deze nieuwe overeenkomst gaat bijzondere aandacht uit naar erfgoedprojecten en streef ik naar meer synergie met het wetenschappelijk Vlaams UNESCO trustfonds (FUST). Voor de tweejarige periode 2011-2012 werd een bijdrage van 900.000 euro toegekend.

De Vlaamse UNESCO-Comissie (VUC) beschikte in 2011 over een werkingsbudget van 30.000 EUR. De VUC heeft in 2011 haar beleids- en werkprogramma, dat werd opgemaakt voor de periode 2011-2013, voorgesteld aan de Vlaamse ministers en ten uitvoer gebracht.

Ook de samenwerking met UNICEF kreeg in 2011 meer structuur. Op mijn voorstel keurde de Vlaamse Regering op 17 juni 2011 de tekst goed van een overeenkomst met UNICEF voor de volgende vier jaar.

In het licht van de ontwikkelingen in het Midden-Oosten hecht ik veel belang aan de activiteiten van het VN Agentschap voor Palestijnse Vluchtelingen (UNWRA). Ik besliste twee ongeoormerkte subsidies voor *core funding* aan UNRWA toe te kennen. Voor de periode 2010-2012 werd de tweede subsidie van 500.000 euro vastgelegd.

Sinds 2001 financiert de Vlaamse Regering stages bij multilaterale organisaties voor jongeren die in Vlaanderen afgestudeerd zijn. In 2011 is de nieuwe regelgeving omtrent deze stagefinanciering in werking getreden. Het aantal stagemogelijkheden werd gevoelig uitgebreid. Voortaan vallen de VN kantoren buiten Europa, de internationale strafhoven in Den Haag, de Europese instellingen, bepaalde veldkantoren in partnerlanden van de Vlaamse ontwikkelingssamenwerking of stageplaatsen die verband houden met door de Vlaamse overheid gefinancierde projecten ook onder de regelgeving. In 2011 werden al meer dan 50 stageplaatsen gefinancierd. Er werd een aantal procedurele vereenvoudigingen doorgevoerd, waaronder de mogelijkheid tot elektronische indiening van een stage-kandidatuur.

2012

In 2012 wordt een nieuwe Vlaamse bijdrage aan het IAO Trustfonds ter beschikking gesteld, van waaruit nieuwe projecten gefinancierd zullen worden die bijdragen aan de doelstellingen die in de kaderovereenkomst voorop zijn gesteld. Geografisch zal de focus liggen op opkomende economieën, groeilanden en de SADC en thematisch op arbeidsnormen, ecologische duurzame ontwikkeling en sociale dialoog.

Vlaanderen blijft actief invulling geven aan het Belgisch lidmaatschap van de Uitvoerende Raad van UNESCO. Hierbij zal onder meer aandacht uitgaan naar het financiële beheer van de organisatie, de reflectieprocessen over de werking van de verschillende UNESCO-conventies en de diplomatieke begeleiding van nieuwe Vlaamse erfgoed-nominaties. Eind oktober 2011 zal ikzelf deelnemen aan de tweejaarlijkse Algemene Vergadering van deze organisatie en het Leadersforum rond vredescultuur en duurzame ontwikkeling, een bijeenkomst van staatshoofden en regeringsleiders die voor het eerst georganiseerd wordt.

Voor de werking van de Vlaamse UNESCO Commissie zal opnieuw een bedrag van 30.000 euro worden voorzien voor de uitvoering van haar beleids- en werkprogramma 2011-2013. Met de Frans-Duitstalige zustercommissie in België zal een verdere samenwerking worden uitgebouwd en zullen in 2012 definitieve en formele afspraken over de taakverdeling tussen de nationale en regionale UNESCO Commissies worden vastgelegd. De VUC zal ook een opvolgingsbeleid voor de Vlaamse UNESCO Leerstoelen aan onze universiteiten ontwikkelen, met het oog op het leveren van een bijdrage aan het programma van academische diplomatie.

In het kader van de financiering van jongerenstages bij internationale instellingen worden gerichte communicatieacties naar kandidaten en multilaterale organisaties op touw gezet om het nieuwe stagefinancieringsprogramma te promoten. Dit gebeurt in nauwe samenwerking met de Vereniging voor de Verenigde Naties, Vlamingen in de Wereld, de Vlaamse Unesco Commissie en het Vlaams-Europees Verbindingsagentschap (VLEVA).

1.3. Ondersteuning van de VN promotoren in Vlaanderen

2010-2011

De Vereniging voor Verenigde Naties (VVN) beoogt in Vlaanderen een betere kennis van en een beter begrip voor de werking en doelstellingen van de VN bij te brengen. In 2011 heeft de VVN haar werking voortgezet met de uitgave van het tijdschrift Wereldbeeld, nieuwe publicaties, onder meer in de reeks Wereldvisie, het organiseren van lezingen, seminaries en conferenties, het opzetten van pedagogische activiteiten, zoals de interuniversitaire *Model United Nations,* en de VVN Youth werking. Hiervoor werd een subsidie van 72.000 euro toegekend.

Het UNESCO Platform Vlaanderen legt zich als niet-gouvernementele organisatie vooral toe op het beter bekend maken van de werking van de organisatie van de UNESCO en hoe Vlaanderen er toe bijdraagt. In 2011 werd een subsidie van 37.000 euro toegekend. De vzw financiert hiermee onder andere de publicatie van het tijdschrift UNESCO Info en verschillende brochures over UNESCO-thema's die erg relevant zijn voor Vlaanderen. Ook verzorgt het UNESCO Platform Vlaanderen belangrijke informatieverspreiding via de website, een elektronische nieuwsbrief en een informatie-centrum.

2012

De Vlaamse overheid hecht belang aan initiatieven, die bijdragen tot de bewustmaking van de Vlaamse bevolking van de noodzaak van multilaterale samenwerking en de rol die Vlaanderen daarin speelt. De werking van de VVN en het UNESCO-platform zullen dan ook verder ondersteund worden. De VVN organiseert in november 2011 een netwerkevent voor ex-stagiairs en VN-bureaus in België waar ik het stagefinancieringsprogramma en het Vlaamse multilaterale beleid zal toelichten.

1.4. Respect voor de Rechten van de Mens

2010-2011

Van 2 tot 4 mei 2011 vond de eerste universele periodieke evaluatie (UPR) van België plaats in de VN Mensenrechtenraad in Genève. In de Belgische delegatie, onder leiding van minister Vanackere, waren drie vertegenwoordigers van de Vlaamse overheid opgenomen. Bij de voorbereiding van deze zitting werder de deelstaten nauw betrokken. De Vlaamse insteek voor het Belgische zelfevaluatierapport kwam tot stand in consultatie met het middenveld. De aanbevelingen van de leden van de Mensen-rechtenraad werden in overweging genomen en het rapport werd in september 2011 door de Raad

aangenomen. Het belangrijkste engagement dat ons land op zich heeft genomen is de creatie van een nationale mensenrechtencommissie in de loop van de volgende jaren. Dit zal gebeuren in het volste respect voor de interne bevoegdheidsverdeling, en dus met de betrokkenheid van de deelstaten.

Naast deze UPR vond in het najaar van 2010 ook de mondelinge verdediging plaats van het Belgische rapport over de naleving van het Internationaal Verdrag inzake Burgerlijke en Politieke Rechten, en werd er tussentijds gerapporteerd aan de Europese Commissie tegen Racisme en Intolerantie (ECRI) van de Raad van Europa.

Daarnaast nam de Vlaamse overheid ook actief deel aan de standpuntbepaling voor een klachtenprotocol bij het Kinderrechtenverdrag, dat later dit jaar door de Algemene Vergadering van de Verenigde Naties zal worden aangenomen.

Dit jaar ging ons land ook een aantal bijkomende mensenrechtenverbintenissen aan. Zo kon het verdrag tegen gedwongen verdwijningen worden geratificeerd, nadat alle overheden – met het Vlaams Parlement in 2010 als eerste – daartoe hun instemming hadden gegeven. Ook de interne instemmingsprocessen met het klachtenprotocol bij het Internationaal Verdrag inzake Economische, Sociale en Culturele Rechten en het optioneel protocol bij het Verdrag tegen Foltering kregen hun verdere beloop. Daarnaast nam de Vlaamse overheid ook actief deel aan de standpuntbepaling voor een klachtenprotocol bij het Kinderrechtenverdrag, dat later dit jaar door de Algemene Vergadering van de Verenigde Naties zal worden aangenomen.

Tijdens mijn zending naar Zuid-Afrika bezocht ik het Mensenrechtencentrum van de Universiteit van Pretoria en zegde er mijn steun toe aan korte opleidingsmodules in de mensenrechten ten gunste van Afrikaanse juristen.

Ik werk aan een beleidsdocument over de mensenrechten in het internationaal beleid van de Vlaamse Regering, met de principiële keuze voor steun aan multilateralisme en een focus op de fysieke integriteit van ieder persoon, non-discriminatie op basis van geslacht, seksuele geaardheid of Romaachtergrond, de rechten van het kind en fundamentele arbeidsnormen. Daarmee sluit ik aan bij een aantal bekommernissen van het Vlaams Parlement.

De herdenking ‘100 jaar Groote Oorlog (2014-18)’ biedt een bijzondere gelegenheid om Vlaanderen te promoten als een vreedzame, open, tolerante en internationaal georiënteerde deelstaat. De concrete programmering voor deze periode moet ertoe leiden dat de naam Vlaanderen internationaal zichtbaarheid verkrijgt en duurzaam wordt verankerd met het vredesthema. In de aanloop naar de herdenkingsperiode zal ik een aantal initiatieven nemen met internationale visibiliteit. Zo wordt werk gemaakt van de *Flanders Fields Declaration*. De bedoeling is dat de Verklaring de herdenking van de 'Groote Oorlog' structureel verankert. De Verklaring wordt gestructureerd rond Duurzame herinnering (*remembrance*), wetenschappelijk onderzoek en sensibilisering en herinneringseducatie. Het Departement internationaal Vlaanderen heeft reeds overleg georganiseerd met diplomatieke vertegenwoordigers uit dertien landen (Australië, Nieuw-Zeeland, Verenigd Koninkrijk, de Russische Federatie, Frankrijk, Ierland, Marokko, Canada, Italië, Duitsland, India, Polen en Zuid-Afrika) met betrekking tot de Verklaring. De tekst werd tevens voor commentaar bezorgd aan de ambassades van de 50 landen die (hulp)troepen hadden aan het westelijk front in Vlaanderen tijdens de Eerste Wereldoorlog.

Tijdens mijn zending naar Londen werd ik ontvangen in het *House of Lords* door de voorzitter van de parlementaire commissie oorlogserfgoed, Lord Faulkner. Ik lichtte er in detail de plannen van de Vlaamse Regering toe met betrekking tot de herdenking ‘100 jaar Groote Oorlog (2014-18)’. Ik benadrukte vanuit de invalshoek buitenlands beleid vooral de plannen voor de *International Flanders Fields Declaration* en de jaarlijkse herdenkingsconcerten in het *Royal Chelsea Hospital*.

2012

In de loop van het volgende jaar zal ik het instemmingsdecreet met het Verdrag van de Raad van Europa inzake de toegang tot officiële documenten voorleggen aan het Vlaams Parlement. Het Vlaamse beleid voldoet reeds aan de standaarden die in dit verdrag worden gesteld, maar het is van belang dat we dit recht verankeren in de Pan-Europese ruimte voor de 800 miljoen burgers in de landen van Raad van Europa. Daarnaast zal ook de mondelinge verdediging plaatsvinden van het Belgische rapport over de naleving van het Internationaal Verdrag inzake Economische, Sociale en Culturele Rechten. Bovendien zal de Vlaamse overheid actief meewerken aan de verwezenlijking van de aanbevelingen uit de UPR die België heeft aanvaard.

In november 2012 zal de herdenking van WO I voor Vlaanderen in het teken staan van de ondertekening van de Flanders Fields Verklaring. In november 2013 zal een internationaal symposium rond de vredesgedachte georganiseerd worden, waarbij enkele Nobelprijswinnaars voor de vrede zullen worden op uitgenodigd. Tijdens mijn zending naar Zuid-Afrika heeft aartsbisschop Desmond Tutu reeds mijn uitgenodigd aanvaard. Tijdens zijn bezoek aan Brussel kon voormalig Zuid-Afrikaans president Frederik Willem de Klerk ook al ingaan op mijn uitnodiging. Ook in 2012 zal ik mijn diplomatieke contacten en buitenlandse bezoeken aanwenden om een aantal van deze Nobelprijswinnaars uit te nodigen om deel te nemen aan het symposium.

In 2012 is Vlaanderen ook gastheer van de plenaire conferentie van de *Taskforce for International Cooperation on Holocaust Education, Remembrance and Research*, waarvan ons land vanaf maart 2012 voorzitter is. De juni-vergadering zal door Vlaanderen worden georganiseerd en zal plaats vinden in Mechelen, en zal ook de opening van Kazerne Dossin, Museum, Memoriaal en Documentatiecentrum voor Holocaust en Mensenrechten de nodige internationale bekendheid geven.

2. De Europese Unie als globale speler

2.1. Een sterke bijdrage tot het EU Voorzitterschap

Van 1 juli tot en met 31 december 2010 nam België het voorzitterschap van de Raad van de Europese Unie waar. Dit voorzitterschap werd intensief voorbereid sinds 2008 en wordt in binnen- en buitenland als een succes beschouwd. Vlaanderen heeft bijgedragen tot dit succes en was zowel in de voorbereidingen als de uitvoering van het voorzitterschap actief betrokken. Op basis van een toerbeurtregeling werd het voorzitterschap voor de filières Leefmilieu, Onderwijs, Jeugd en Sport aan Vlaanderen toevertrouwd. Los van de toerbeurtregeling is Vlaanderen ook steeds woordvoerder voor Visserij en draagt het specifieke verantwoordelijkheden inzake Landbouw.

Over de resultaten van het EU-voorzitterschap werd op 1 februari 2011 met de Commissie Buitenlands Beleid, Europese Aangelegenheden en Internationale Samenwerking van het Vlaams Parlement van gedachten gewisseld. Later die maand werd een volledige evaluatie van de inhoudelijke resultaten aan de Vlaamse Regering meegedeeld.

Om de verantwoordelijkheden van een EU-voorzitterschap te kunnen waarmaken, had de Vlaamse Regering voor de gehele periode 2009-2011 een provisie voorzien van 20 miljoen euro. Uiteindelijk werd vanuit de centrale provisie 19 miljoen euro aan de verschillende beleidsdomeinen overgemaakt. Daarbij ging er 8 miljoen euro naar de aanwerving van een tachtigtal tijdelijke personeelsleden, 7,8 miljoen euro naar de organisatiekosten van de verschillende conferenties, en telkens 1,6 miljoen euro naar communicatie en naar diverse kosten (zoals vorming, dienstreizen, relatiegeschenken, enz.). Het laatste herverdelingsbesluit werd op 8 juli 2011 door de Vlaamse Regering goedgekeurd.

Het EU-voorzitterschap bood de Vlaamse autoriteiten de kans om verdere internationale ervaring op te doen en was een prikkel voor Vlaanderen om zich nog sterker te richten op Europa. Om de belangen van de Vlamingen zo goed mogelijk te verdedigen en te bevorderen is het dan ook belangrijk dat de Vlaamse overheid zich verder ‘europeaniseert’. Op basis van de opgedane ervaringen en inzichten tijdens het EU-voorzitterschap werd een ambtelijk actieplan Europeanisering opgesteld, op basis waarvan de eigen interne werking geoptimaliseerd wordt.

2.2. Verdere Europese integratie

2010-2011

In het kader van de inwerkingtreding van het Verdrag van Lissabon op 1 december 2009 moest een nieuw Comitologiebesluit worden goedgekeurd. Dit besluit regelt de werking van de verschillende comités, die de Europese Commissie bijstaan bij de maatregelen voor de uitvoering van Europese besluiten. Onder Belgisch raadsvoorzitterschap werd hierover een akkoord bereikt met het Europees Parlement, zodat op 1 maart 2011 de nieuwe regeling in werking kon treden.

Naast de institutionele vernieuwingen die voortvloeien uit het Verdrag van Lissabon, is de dynamiek voor verdere Europese economische integratie steeds sterker geworden. De bankencrisis, die zich ontpopte tot een omvattende economische crisis, onderlijnde de onderlinge afhankelijkheid van de lidstaten van de eurozone. Hoe meer het financiële systeem en vervolgens ook de euro werd bedreigd, hoe meer ingrijpende en verregaande maatregelen werden getroffen, die voorheen als onhaalbaar werden beschouwd. Ik volg deze ontwikkelingen op de voet, niet in het minste omdat zij een impact kunnen hebben op de Vlaamse begroting.

Onder het Belgisch EU-voorzitterschap werd een akkoord bereikt over de oprichting van drie Europese agentschappen voor het toezicht op de banken (met o.a. de bankenstresstest), de

verzekeringsmaatschappijen en de financiële markten. Een Europees Comité voor Systeemrisico's moet tijdig waarschuwen voor crisissen van het financieel systeem.

Om het sociaal-economisch beleid en de begrotingen van de lidstaten meer te laten sporen met de Europese beleidsdoelen (Europa 2020-strategie) en de macro-economische uitdagingen is in 2011 het zogeheten 'Europese semester' in het leven geroepen. Het gaat hier over een jaarlijks terugkerende beleidscyclus van intensieve beleidscoördinatie tussen de Europese Unie en de lidstaten, die loopt van januari tot juli van elk jaar. Daarbij moeten de lidstaten in de maand april hun begrotingsplannen (stabiliteits –en convergentieprogramma's) gelijktijdig met de plannen voor structurele hervormingen (nationale hervormingsprogramma's) voorleggen aan de Europese Commissie. Hierna doet de Commissie lidstaatspecifieke aanbevelingen, zodat de lidstaat daarmee maximaal rekening kan houden bij de finale opmaak van de begroting in het najaar. De Europese Commissie onderzoekt de gezamenlijke begroting van het federale België, inclusief de sociale zekerheid, en de begrotingen van de deelstaten en de lokale overheden. Vlaanderen heeft een belangrijke bijdrage geleverd aan het gezamenlijke begrotingstraject door reeds in 2011 een begrotingsevenwicht te bereiken. Een evenwicht dat voor de gezamenlijke overheid pas in 2015 wordt vereist. Vlaanderen heeft dit orthodox begrotingsbeleid uitvoering toegelicht in het (federale) stabiliteitsprogramma. Vlaanderen heeft samen met de andere gemeenschappen en gewesten een bijdrage geleverd aan de opmaak van het nationaal hervormingsprogramma van België. Voor de realisatie van elk van de vijf Europa 2020-kerndoelen zijn de te ontplooien maatregelen van de deelstaten immers van groot belang. Daarnaast heeft de Vlaamse Regering ook een eigen Vlaams Hervormingsprogramma goedgekeurd, waarvan een samenvatting als bijlage bij het nationaal hervormingsprogramma werd gevoegd, dat op haar beurt wordt ingediend bij de Europese Commissie.

Ter versterking van het 'Europese semester' schaarden de zeventien lidstaten van de eurozone zich met nog zes andere lidstaten in maart 2011 achter het 'Euro Plus Pact'. Dat pact omvat engagementen tot hervormingen binnen domeinen onder nationale bevoegdheid, die cruciaal worden geacht om het concurrentievermogen en de algemene financieel-economische situatie te verbeteren.

Om eurolanden in financiële ademnood ter hulp te snellen werd het (tijdelijke) Europese Financiële Stabiliteitsfonds (EFSF) opgericht, dat in 2013 zal worden vervangen door het (permanente) Europees Stabiliteitsmechanisme (ESM). Op de eurotop van 21 juli 2011 werden de bevoegdheden van het EFSF nog verder uitgebreid om tegemoet te komen aan de druk van de financiële markten op de euro. Hiervoor moeten verdragswijzigingen door elk van de lidstaten worden geratificeerd. De Vlaamse Regering heeft in juli alvast het wijzigingsbesluit hiervoor goedgekeurd en hechtte haar principiële goedkeuring aan het voorontwerp van instemmingsdecreet. Ter compensatie voor de financiële engagementen in het EFSF en het ESM ten bate van zwakkere lidstaten werd op vraag van de economisch sterkere lidstaten ook een pakket van maatregelen uitgewerkt (het 'six pack') voor een versterking van het begrotings- en macro-economisch toezicht op de lidstaten, waarbij ook sancties kunnen worden opgelegd. De zogenaamde 'richtlijn begrotingskaders' – onderdeel van het *six pack* – kan een impact hebben op het Vlaamse begrotingsbeleid, de rapportering naar de EU en de samenwerking tussen de verschillende Belgische subsectoren van de overheid.

2012

Ook in 2012 zal het Europese semester doorgaan met het oog op de begroting voor 2013, waarin ook Vlaanderen via het Vlaamse en Belgische Nationaal Hervormingsprogramma en het federale stabiliteitsprogramma betrokken zal zijn. Aangezien de Vlaamse overheid een aanzienlijke bijdrage heeft geleverd aan de stabiliteit van enkele financiële instellingen tijdens de financiële crisis, zal de Vlaamse Regering ook nauwgezet de resultaten opvolgen van de bankenstresstest in 2012. Voorts is het uitkijken naar de stabiliteit van de euro en andere maatregelen op Europees en mondiaal niveau, die kunnen leiden tot een verdere sociaal- economische evenwichtige integratie. De Europese groeistrategie voor het komende decennium, ook wel de EU 2020 strategie genoemd, dient hierbij als leidraad en toetsingkader voor de Vlaamse overheid.

2.3. Een competitievere Europese Unie

2010-2011

Het debat over het volgende meerjarig financiële kader (MFK) van de Europese Unie na 2013 is inmiddels opgestart. Ik volg dit dossier van nabij op, omdat een aanzienlijk deel van EU uitgaven zich situeert in beleidsvelden waarvoor Vlaanderen bevoegd is, zoals het landbouwbeleid, het cohesiebeleid, onderzoek & ontwikkeling, transport, onderwijs, jeugd en cultuur. Mijn medewerkers nemen actief deel aan de intra-Belgische besluitvorming hierrond. Op 17 december 2010 gaf ik in een mededeling aan de Vlaamse Regering de eerste oriënterende elementen voor een Vlaams standpunt mee waarin de Vlaamse Regering zich voorstander toont om geleidelijk aan een bron van eigen middelen voor de EU in te voeren. De invoering van een eigen middelen bron mag de algemene belastingsdruk niet doen toenemen Over het formele voorstel voor een meerjarig financieel kader 2014-2020 en de bijhorende financiering, dat de Europese Commissie op 29 juni 2011 bekend maakte, lichtte ik de Vlaamse Regering in op 8 juli jl.

Een belangrijke uitgavenpost binnen het MFK is het cohesiebeleid. Gezien het beleidsoverschrijdende karakter ervan coördineert het Departement internationaal Vlaanderen hiervan de opvolging. Dit beleid heeft tot doel via investeringen de welvaartsverschillen tussen regio's en lidstaten te verkleinen en de ontwikkeling van de hele EU op lange termijn te bevorderen. Naar aanleiding van de publieke consultatie over het Vijfde Cohesierapport van de Europese Commissie formuleerde de Vlaamse Regering op 21 januari 2011 een uitgebreid standpunt over het cohesiebeleid post-2013. Voor Vlaanderen is het onder meer essentieel dat alle Europese regio's in aanmerking komen voor financiële middelen uit het cohesiebeleid. Bovendien moeten de regio's voldoende vrijheid hebben om zelf te bepalen in welke prioriteiten zij de cohesiemiddelen investeren, steeds op basis van de Europa 2020-strategie.

Een verbeterde omzetting van Europese regelgeving is cruciaal om het concurrentievermogen van Europa in een snel veranderende wereld te handhaven. Uit het Interne Markt scorebord van 2010 van de Europese Commissie blijkt dat België met een omzettingsvertraging van 0,8% - 12 richtlijnen - onder de Europese norm van 1% blijft en als tiende op 27 lidstaten eindigt. Hiermee wordt de norm die op deze dossiers van toepassing is gehaald. Vlaanderen droeg in belangrijke mate bij tot dit resultaat. In februari 2011 werd ook de volledige omzetting van de dienstenrichtlijn gerealiseerd voor wat de bevoegdheden van de Vlaamse overheid betreft.

Vlaanderen was op 31 augustus 2011 gevat door 22 inbreukdossiers. Slechts in één van deze dossiers werd Vlaanderen veroordeeld door het Hof van Justitie. Hiermee toont Vlaanderen aan de overgrote meerderheid van de inbreukdossiers te remediëren en af te handelen zonder dat het tot een veroordeling komt door het Hof van Justitie. Het Departement internationaal Vlaanderen bleef zijn proactieve integratorrol vervullen bij het faciliteren, opvolgen en monitoren van een correcte omzetting in Vlaanderen.

De Vlaamse Regering en het Vlaams Parlement werd maandelijks ingelicht over voor Vlaanderen relevante ontwikkelingen in het Europese besluitvormingproces, met inbegrip van ontwerpen van nieuwe Europese regelgeving en een stand van zaken van de Vlaamse omzettings- en inbreukdossiers. In de tweede helft van 2011 wordt een update gemaakt van het Draaiboek Europese regelgeving.

2012

De onderhandelingen voor het MFK na 2013 beloven lang en moeizaam te worden. Het Deens EU-voorzitterschap (1e semester 2012) zal aan een compromis onder de lidstaten werken op basis van het voorbereidend werk van het Pools EU-voorzitterschap (2e semester 2011). Het Cypriotisch EU-voorzitterschap (2e semester 2012) zal het dossier vervolgens trachten af te ronden. Het spreekt voor zich dat ik omwille van het beleidsdomeinoverschrijdende karakter van de discussies deze materie coördineer en op de voet blijf volgen gedurende de hele onderhandelingsperiode.

De Europese Commissie heeft de resultaten van de publieke consultatie over het Vijfde Cohesierapport verwerkt in haar wetgevende voorstellen voor het cohesiebeleid voor de periode 2014-2020, die ze in het najaar van 2011 publiceerde. Die voorstellen vormen de basis voor de onderhandelingen tussen de lidstaten over het toekomstige cohesiebeleid, in de loop van 2012. Net zoals tijdens de tweede helft van 2011 zal Vlaanderen in de eerste zes maanden van 2012 de rol van Belgisch woordvoerder in de onderhandelingen op zich nemen. Ik zal dus persoonlijk deelnemen aan EU-vergaderingen over het cohesiebeleid op het niveau van ministers.

Door de inwerkingtreding van het Lissabonverdrag zal een snellere veroordeling door het Hof van Justitie mogelijk zijn in geval van niet-omzetting of -uitvoering van de EU regelgeving. Vlaanderen zal dan ook zijn inspanningen bestendigen om inbreukdossiers op te lossen en de instroom aan inbreukdossiers te beperken door de tijdige en correcte omzetting van richtlijnen en door rekening te houden met de beginselen van het Europees recht bij de ontwikkeling van Vlaamse regelgeving. Hiervoor zal ik blijven investeren in een intense samenwerking tussen alle beleidsdomeinen en kabinetten en zal ik aan een proactieve opvolging blijven doen.

2.4. Een sterkere alignering op het extern beleid van de Europese Unie

2010-2011

De Vlaamse regering heeft haar internationaal beleid ook het afgelopen jaar waar mogelijk afgestemd op het Gemeenschappelijk Buitenlands en Veiligheidsbeleid van de Europese Unie. Zo werden de nieuwe strategienota's die de Vlaamse Regering afgelopen jaar goedkeurde voor de samenwerking met Mozambique (2011-2015) en Zuid-Afrika (2012-2016) expliciet gealigneerd op Europese beleidsdocumenten ter zake.

Ook de samenwerking met de Balkan die in 2011 werd ontwikkeld spoort volledig met de doelstellingen van het Europees nabuurschapsbeleid. Die samenwerking kreeg gestalte via het *Regional Competitive Initiative* (RCI) van de OESO. Daarvoor werd in 2010 600.000 EUR toegekend. Het programma geeft aan de begunstigde Balkanlanden concrete ondersteuning inzake beleidsimplementatie en capaciteitsopbouw rond innovatie en *human capital*, en laat toe om Vlaamse expertise uit te dragen en de relaties met deze landen te verstevigen.

Ook in andere gevallen, zoals de ontwikkelingen in de Arabische wereld, of mensenrechten-kwesties, heeft de Vlaamse Regering zijn koers systematisch en expliciet afgestemd op die van de Europese Unie. In dit verband kan ook verwezen worden naar de financiële bijdrage van de Vlaamse Regering aan de Anna Lindh Stichting (zie infra 3.6.).

In het raam van haar extern beleid, sluit de EU ook heel wat verdragen. In 2011 volgden mijn diensten de onderhandelingen op en bereiden de instemmingsprocedures voor met betrekking tot de kader- en partnerovereenkomsten met Vietnam, Mongolië en Irak en het Stabiliteits- en Associatieakkoord met Servië. Voor een volledig overzicht verwijs ik naar de regelgevingsagenda die als bijlage bij deze beleidsbrief is opgenomen.

2012

Eind 2011 worden bijkomende beleidsinitiatieven ten aanzien van de Westelijke Balkan en de nieuwe buurlanden van de EU voorgelegd, die in 2012 verder ten uitvoer zullen worden gelegd. Ook wordt onderzocht in welke mate het EU Oostelijk Nabuurschapsprogramma perspectieven kan bieden voor een hernieuwde samenwerking met de oostelijke buurlanden van de EU.

3. Subsidiariteit en culturele diversiteit

3.1. Grensoverschrijdende samenwerking

2010-2011

De Nederlandse en de Vlaamse overheden hebben in het kader van de Grensoverschrijdende Samenwerking stappen gezet in de versterking van de samenwerking in de grensstreek. Er wordt samengewerkt om de moeilijkheden, die burgers die over de grens werken en/of wonen ondervinden, aan te pakken. In onderling overleg tussen de betrokken administraties wordt werk gemaakt van knelpunten in de domeinen onderwijs en vorming; mobiliteit, openbare werken en verkeersveiligheid; leefmilieu en natuur; ruimtelijke ordening en woonbeleid. Op 22 juli 2011 werd een voortgangsrapportage voorgelegd aan de Vlaamse Regering, waarbij er voor verschillende punten een merkelijke vooruitgang kon worden genoteerd.

In 2011 heb ik ook de Luxemburgse premier Juncker ontmoeten. Tijdens ons gesprek hebben we ondermeer van gedachten gewisseld over de toekomst van de industrie. We hebben afgesproken jaarlijks een ontmoeting te houden, desgewenst ook met de betrokken vakministers, over zeer concrete dossiers.

De samenwerking met Noord-Frankrijk werd verder uitgebouwd op basis van de krijtlijnen geschetst in de Strategienota Frankrijk. De samenwerking wordt ondersteund aan de hand van onze actieve participatie in de twee samenwerkingsverbanden in het grensgebied in het kader van de Europese Groepering voor Territoriale Samenwerking (EGTS), namelijk de Euro-metropool Lille-Kortrijk-Tournai en de EGTS West-Vlaanderen/Flandre-Dunkerque-Côte d'Opale. De Eurometropool Lille-Kortrijk-Tournai werd in 2011 volledig operationeel via de goedkeuring van de Europa-strategie van de Eurometropool en van de langetermijnstrategie 2030, waarbij gestreefd wordt naar een globale strategische aanpak en operationeel programma.

Vlaanderen beschouwt Noord-Rijnland-Westfalen (NRW) als één van zijn belangrijkste Europese partners, niet in het minst op economisch vlak. Om die reden had ik in maart 2011 een ontmoeting met minister Voitsberger, bevoegd voor Economie, Wonen, Bouwen en Verkeer plan ik een ontmoeting met Minister-presidente Kraft om samen te bekijken op welke manier beide Europese deelstaten hun samenwerking kunnen intensifiëren.

Onze landgenoten uit de Duitstalige Gemeenschap vormen een brug tussen de Vlaamse en de Duitse cultuur. Het werkprogramma met de Duitstalige Gemeenschap werd in 2011 herzien. De actieradius van het nieuwe werkprogramma wordt meer gefocust op thema's die nauwer aansluiten bij gemeenschappelijke beleidsprioriteiten van de partners en waarvoor de nodige beleidskredieten kunnen worden ingezet.

In de Raad van Europa evolueert de regelgeving over de organisatie van grensoverschrijdende samenwerking gestaag. Getuige daarvan de protocollen van 1997, 2004 en 2009 tot wijziging van de Kaderovereenkomst inzake grensoverschrijdende samenwerking van territoriale gemeenschappen of autoriteiten (1980), die naar intern recht gemengd van aard zijn. De Vlaamse overheid droeg met haar goedkeuring bij tot de internationale ratificatie van de eerste twee protocollen. Laatst keurde de Regering op 10 juni 2011 het ontwerp van decreet principieel goed, ter instemming met het derde protocol, ondertekend op 16 november 2009. De grensoverschrijdende samenwerking tussen lidstaten van de Raad van Europa, zij het op interstatelijk vlak of tussen andere overheidsinstellingen, wordt gehinderd door de verschillen in politieke systemen, functies en bevoegdheden van territoriale gemeenschappen of overheden, wettelijke tradities, talen, enz. Het derde protocol biedt een oplossing voor die situatie door regels te voorzien inzake de oprichting, het lidmaatschap, de activiteiten en de verantwoordelijkheden van de verschillende groeperingen. Via dit protocol wordt de oprichting van Euroregionale Samenwerkingsverbanden (ESV's) mogelijk gemaakt.

Ten slotte ontstond een intrafederale consensus om de Benelux-overeenkomst inzake zulke samenwerking tussen territoriale verbanden of autoriteiten uit 1986, aan te passen bij middel van een nieuw te onderhandelen protocol en niet met het aanvullend protocol dat in 1998 ondertekend werd. De federale overheid is bereid dit protocol niet te ratificeren en dit mee te delen aan Luxemburg en Nederland. Een eerste intrafederaal overleg heeft in september ll. plaats gevonden met het doel een Belgisch standpunt te formuleren, ter voorbereiding van het overleg met de overige Beneluxpartners.

2012

De Vlaamse overheid zal met de Nederlandse Rijksoverheid, de Zuid-Nederlandse provincies en de Nederlandse grensgemeenten verder werken aan de geïdentificeerde knelpunten in het grensgebied. Ook in 2012 zal hierover voortgangsrapportage worden gemaakt.

Verder zal ik in 2012 de Luxemburgse premier Juncker ontmoeten tijdens een jaarlijkse ontmoeting rond een aantal kerndossiers van gemeenschappelijk belang.

Ik handhaaf eveneens onze inspanningen om de samenwerking met Noord-Frankrijk verder te operationaliseren via de EGTS Euro-metropool Lille-Kortrijk-Tournai en de EGTS West-Vlaanderen/ Flandre-Dunkerque-Côte d'Opale.

In 2012 plan ik een eerste economische conferentie NRW-Vlaanderen te Antwerpen. In een eerste plenair gedeelte van deze conferentie worden de politieke doelstellingen en accenten van Vlaanderen en van NRW gepresenteerd en besproken. In een tweede gedeelte zal inhoudelijk worden ingezoomd op de clusters logistiek, chemie en energie. Aan deze conferentie zullen zowel de economische, de academische als de politieke wereld voluit deelnemen.

De Vlaamse Regering wil het decreet tot instemming met het derde protocol (2009) bij de bovenvermelde Kaderovereenkomst van de Raad van Europa (1980) in 2012 bekrachtigen en afkondigen. Daarom zal ik graag mijn medewerking verlenen tot het afwikkelen van de goedkeuringsprocedure van dit verdrag, opdat de Regering het ontwerp van instemmingsdecreet uiterlijk in de eerste helft van 2012 bij het Vlaams Parlement zou kunnen laten indienen.

Wat het voorontwerp van nieuw Benelux-Verdrag Grensoverschrijdende en Territoriale Samenwerking betreft, zal ik mij, met de medewerking van de partners in de Benelux Unie en van de bevoegde Departementen, inzetten voor een goedkeuring ervan. Hierbij is een blijvend investeren in een goede samenwerking met o.a. Nederland van essentieel belang.

3.2. Samenwerking via de Benelux

2010-2011

Na de Duitstalige Gemeenschap, de Vlaamse overheid (decreet van 2 juli 2010), de federale overheid en het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, hebben ook het Waals Gewest en de Franse Gemeenschap in 2011 bij decreet hun instemming betuigd met het verdrag tot oprichting van de Benelux Unie, ondertekend op 17 juni 2008 in Den Haag. Het laat zich aanzien dat de federale overheid het verdrag eind dit jaar gaat ratificeren, zodat het begin volgend jaar in werking kan treden. De Luxemburgse en de Nederlandse ratificatie dateren van 2010. De federale overheid zal kort nadien het nodige doen voor de bekendmaking in het Belgisch Staatsblad van de verdragsteksten, de gebruikelijke informatie over de ratificaties en over de inwerkingtreding van dit verdrag. Zij zal tevens zorg dragen voor de gelijktijdige bekendmaking van het samenwerkingsakkoord met betrekking tot de vertegenwoordiging van België in de instellingen van de Benelux Unie en de daarmee verband houdende standpuntbepaling en coördinatie. De Vlaamse Regering sloot dit akkoord op 5 juni 2009 met de

federale overheid en de andere Gemeenschappen en Gewesten, om dit intrafederaal gemengde verdrag toe te passen in volkomen overeenstemming met de Belgische staatsorganisatie.

In uitvoering van de beslissing van het Benelux Comité van Ministers startten op 9 december 2010 op basis van de Nederlandse sneuveltekst de internationale onderhandelingen over de 'modernisering' van de Overeenkomst tot instelling van de Raadgevende Interparlementaire Beneluxraad (RIB, 1955). De Vlaamse Regering was er vertegenwoordigd door de Secretaris-generaal van het Departement internationaal Vlaanderen. Deze onderhandelingssessie leidde tot een consensus over zes punten die in het verlengde liggen van de beleidslijnen van de Vlaamse Regering, gesteund door het Vlaams Parlement. Om te beginnen wordt de naam 'Raadgevende Interparlementaire Beneluxraad' officieel gewijzigd in 'Benelux Assemblee'. Ten tweede wordt het Vlaams Parlement toegevoegd als samenstellend deel van deze Assemblee. Ten derde zal het Secretariaat-generaal van de Benelux Unie instaan voor de verslaggeving over het werkprogramma en het jaarplan en de coördinatie van de werking tussen de Assemblee en het Comité van Ministers. Ten vierde zal de Vlaamse Regering de Assemblee door haar voorzitter kunnen laten samenroepen. Ten vijfde zullen de leden van de Regering en hun gemachtigden de vergaderingen van de Assemblee kunnen bijwonen. Tot slot worden verdragsbepalingen ingelast die de vergoedingen van de leden van de Assemblee regelen. Sindsdien heeft geen sessie plaats gevonden, omdat het Nederlandse voorzitterschap in 2011 voorrang gaf aan andere doelstellingen, waaronder de herziening van de financiering van de Benelux Unie, in het bijzonder de aanpassing van de verdeelsleutel aan de demografische evolutie in de lidstaten sinds de jaren '50.

Begin 2010 werd op initiatief van het Secretariaat-Generaal Benelux onder de naam 'Urbiscoop' een samenwerking opgestart inzake stedelijk beleid in de Benelux. Het doel van dit initiatief is om de samenwerking tussen steden, regionale en nationale overheden in België, Nederland en Luxemburg te versterken op een aantal prioritaire thema's. Als eerste prioriteit wordt het thema van de 'Onverwachte en moeilijk beheersbare instroom van inwijkelingen uit Midden- en Oost-Europa in de steden van de Benelux en de aangrenzende regio's' behandeld. De Vlaamse steden Antwerpen, Gent en Genk zijn in dit project betrokken. De samenwerking krijgt vorm aan de hand van een actieplan, waarbij de nadruk ligt op de Roma. Dit actieplan zal in het najaar van 2011 worden goedgekeurd. Om het beleid vanuit de Vlaamse overheid te ondersteunen werd een werkgroep Midden- en Oost-Europese(Roma) migratie opgericht.

2012

Zodra het Benelux Unie Verdrag (2008) in werking is getreden, zal ik erop toezien dat het samenwerkingsakkoord (2009) meteen nauwgezet wordt toegepast. Dit moet vooreerst gebeuren bij de opmaak van de huishoudelijke reglementen van het Benelux Comité van Ministers, respectievelijk van de Benelux Raad.

Nu er medio 2011 een politiek akkoord tussen de drie lidstaten is ontstaan over de nieuwe verdeelsleutel voor de financiering van de Benelux Unie, zullen wellicht de onderhandelingen over een nieuw verdrag inzake de 'Benelux Assemblee' onder het Belgische voorzitterschap in 2012 voortgezet worden. Ik zal mij inzetten om bij te dragen tot het afronden van de onderhandelingen vóór het einde van volgend jaar.

Met haar Beneluxcollega's zal de minister van stedenbeleid de komende maanden de prioriteit voor 2012 inzake die bevoegdheden bepalen. In dit licht wordt de samenwerking met Urbiscoop in 2012 verder gezet.

3.3. Versterking van de rol van deelstaten in de Europese Unie

2010-2011

Tijdens het Belgische EU-voorzitterschap in 2010 heeft Vlaanderen op verschillende manieren de aandacht gevestigd op de rol van de regio's in de Europese Unie. Om te beginnen heeft Vlaanderen er voor gezorgd dat verwijzingen naar het belang van regionale betrokkenheid in het Belgische voorzitterschapsprogramma werd opgenomen. Concreet organiseerde Vlaanderen verschillende conferenties waar ook Europese regio's op uitgenodigd waren of die zelfs specifiek op beleid door regionale en lokale overheden waren gericht. Voor een viertal voorzitterschapsevenementen werd nauw samengewerkt met het Comité van de Regio's. Vlaanderen trad bovendien ook op als gastregio voor het halfjaarlijkse Buitengewoon Bureau van het Comité van de Regio's, dat ik in Antwerpen heb mogen verwelkomen.

Op 12 oktober 2011 ging in het Paleis der Academieën een contactforum door over *'Subsidiarity and Multilevel Governance'*. Sprekers uit binnen- en buitenland belichtten vanuit verschillende invalshoeken het subsidiariteitsconcept en de toepassing ervan in verschillende beleidsdomeinen. Het contactforum werd georganiseerd door het Steunpunt Buitenlands Beleid. Op 7 november 2011 wordt in samenwerking tussen REGLEG en de dienst wetmatigheden van de Vlaamse overheid een seminarie georganiseerd over meerlagig bestuur en *smart regulation.* Op 29 en 30 november 2011 zal de jaarlijkse REGLEG-conferentie doorgaan, met als thema de betrokkenheid van regio's bij het Europees economisch bestuur van de EU.

2012

Ook in de 2012 zal ik mij inzetten voor een versterking van de rol van deelstaten in het kader van REGLEG.

In het debat over de toekomst van het Europees cohesiebeleid worden regelmatig allianties van regio's opgericht om het debat op Europees niveau te sturen. Ik volg de vorming van deze allianties nauw op en neem deel aan hun activiteiten in de mate deze dienstig zijn aan de Vlaamse standpuntinname ter zake.

3.4. Meer wegen op de Europese besluitvorming

2010-2011

Om meer te wegen op de Europese besluitvorming werd de rapportering van cruciale EU-dossiers aan de Vlaamse Regering in 2010 hertekend. De opzet is om in de werkprogramma's van de Commissie en de voorzitterschapsprogramma's de voor Vlaanderen belangrijkste beleidsdomeinoverschrijdende dossiers te detecteren, voordat de Europese Commissie hier regelgevende initiatieven rond neemt. Rond deze dossiers worden inhoudelijke fiches opgemaakt, die in een halfjaarlijkse rapportage aan de Vlaamse Regering worden meegedeeld. Deze mededelingen werden voorbereid binnen het SOIA-netwerk (zie infra, III.2.) Daarnaast rapporteren mijn diensten maandelijks over de meest recente EU-ontwikkelingen. Hierbij wordt bondig verslag gegeven van de Europese ministerraden waar Vlaamse bevoegdheden worden behandeld en wordt een stand van zaken gegeven met betrekking tot de voor Vlaanderen relevante omzettings- en inbreukdossiers. Ik hou mij eraan om zowel de halfjaarlijkse als maandelijkse rapportages ook telkens over te maken aan het Vlaamse Parlement.

Voor de opmaak van dergelijke verslaggeving wordt er nauw samengewerkt met de attachés van de Vlaamse Vertegenwoordiging bij de Permanente Vertegenwoordiging van België bij de Europese

Unie (VVPV), het 'kloppend hart' van de voorbereiding van de (informele en formele) Raden. Samen met mijn collega's van de Vlaamse Regering heb ik steeds het belang van een actieve Vlaamse diplomatie op EU-niveau benadrukt. De VVPV bewaakt binnen de EU en binnen de intrafederale coördinatie ten aanzien van de EU mee de Vlaamse accenten en prioriteiten en zorgt voor contacten met de Europese instellingen en met de federale en andere deelstatelijke collega's aan de Permanente Vertegenwoordiging. De VVPV werd bovendien ook uitgebreid.

2012

Zodra de Europese Commissie haar werkprogramma voor 2012 heeft uitgebracht, zal ik opnieuw uitgebreide dossierfiches laten maken van de voor Vlaanderen primordiale beleidsdomeinoverschrijdende dossiers. Hierover zal ik na confrontatie met het Raadsvoorzitterschapsprogramma rapporteren aan de Vlaamse Regering en het Vlaams Parlement, bij het begin van elk nieuw Raadsvoorzitterschap.

Ik zal bij de federale overheid blijvend aandringen op het bijeenroepen van een ICBB en een gerichte herziening van het samenwerkingsakkoord om het in lijn te brengen met de evoluties in de staatshervorming. Zo moet o.a. de indeling in de verschillende categorieën worden aangepast zodat Vlaanderen als deelstaat een grotere rol kan spelen aan de Europese ministertafel.

De VVPV zal de Europese agenda van nabij opvolgen. Ik zal waken over een goede samenwerking tussen de VVPV en de federale PV.

3.5. Culturele diversiteit en de internationale handelsverdragen

2010–2011

De ervaring met betrekking tot culturele diversiteit in handelsverdragen die opgebouwd is in de marge van de vrijhandelsovereenkomst tussen de EU en Zuid-Korea, en in het bijzonder de inschatting van de belangen voor de Vlaamse culturele sector, is het voorbije jaar goed van pas gekomen in andere onderhandelingen. De EU onderhandelt over vrijhandelsakkoorden met landen zoals India, Singapore en Canada, en tijdens al deze processen waken mijn diensten er over dat er rekening gehouden wordt met de gevoeligheden en het specifieke karakter van de culturele en audiovisuele sector.

Om onze belangen nog beter te kunnen identificeren heb ik het Steunpunt Buitenlands Beleid opgedragen twee onderzoeken te voeren rond dit thema. Deze werden beide in 2011 opgeleverd. Het eerste onderzoeksrapport bestudeert de complexe relatie tussen auteursrechten, digitale inhoud en het handelsbeleid. De tweede studie maakt een economische analyse van de audiovisuele sector in Vlaanderen, en brengt de sterktes en zwaktes van de sector in kaart op vlak van internationalisering.

Op 6 mei 2011 heeft de Vlaamse regering het instemmingdecreet voor de UNESCO Conventie ter bescherming en de bevordering van de diversiteit van cultuuruitingen bekrachtigd en afgekondigd, na de positieve stemming in het Vlaams Parlement. Met de bekendmaking in het Staatsblad op 15 juni 2011 is de Vlaamse verdragsprocedure voor dit gemengde verdrag nu afgewerkt.

2012

In het Protocol Culturele Samenwerking uit het vrijhandelsakkoord tussen de EU en Zuid-Korea engageren de verdragspartijen zich er toe om samen te werken op cultureel vlak, en zo de culturele diversiteit te bevorderen. De effecten van de inwerkingtreding van dit Protocol, in het bijzonder de impact van de regels inzake audiovisuele coproducties, zullen van dichtbij opgevolgd worden. De vrijhandelsovereenkomsten tussen de EU en de Centraal-Amerikaanse landen, en tussen de EU en de Andesgemeenschap, bevatten beide ook een gelijkaardig Protocol Culturele Samenwerking. Hieraan

zal bijzondere aandacht gewijd worden tijdens het doorlopen van de Vlaamse instemmingsprocedures voor deze verdragen.

3.6. Internationale culturele uitwisseling en dialoog

2010-2011

Het afgelopen jaar kende de oprichting van een thematisch managementcomité 'internationaal cultuurbeleid en culturele diplomatie'. Dit comité is het overkoepelend managementorgaan voor de afstemming van een geïntegreerd beleid op het vlak van culturele diplomatie tussen de departementen internationaal Vlaanderen en Cultuur, Jeugd, Sport en Media en de agentschappen Toerisme Vlaanderen, Internationaal Ondernemen en Kunsten en Erfgoed. Ook het Koninklijk Museum voor Schone Kunsten in Antwerpen wordt betrokken. Het managementcomité staat in voor het langetermijn, pro-actief en strategisch denken rond culturele diplomatie en hiermee samenhangende internationale activiteiten, met bijzondere aandacht voor informatiedoorstroming en de planning van internationale top-evenementen.

Vanuit het buitenlands beleid worden een brede waaier aan culturele initiatieven ondersteund. Zo kon het Festival van Avignon rekenen op ondersteuning vanuit het buitenlands beleid, gelet op de belangrijke Vlaamse aanwezigheid op het festival. In het kader van het festival van Vlaanderen en meer bepaald naar aanleiding van Odegand werd de 15de verjaardag van de ondertekening van de samenwerkingsakkoorden met de drie Baltische staten plechtig gevierd. Ook dit jaar weer was Vlaanderen prominent aanwezig op het theaterfestival in Poznan. Naar aanleiding van het Belgisch Europees voorzitterschap werd ook ondersteuning gegeven aan de tentoonstelling 'Ensor Ontmaskerd'. Ten slotte heeft de heeft de Vlaamse overheid in 2011 een subsidie toegekend aan het Kunsthistorisches Museum in Wenen voor de renovatie van een vleugel met onder meer een 'Vlaamse kamer'.

Ook in mijn buitenlandse zendingen is het culturele aspect aanwezig. Zo had de economische missie naar Sint-Petersburg van oktober 2010 een culturele component. Er werd een memorandum van overeenstemming gesloten tussen de Vlerick Management School, het Hermitage Museum van Sint-Petersburg en het *Russian Early Music Festival*. Het Hermitage beschikt over een uitgebreide collectie van Vlaamse Meesters en de *Rubens Hall* is gerestaureerd met de financiële steun van de Vlaamse overheid. Tijdens de missie naar Londen in februari 2011 woonde ik de opening bij van de retrospectieve *'Jan Gossaert's Renaissance'* in de National Gallery in London en greep deze gelegenheid aan om onze financiële schenking aan deze galerij in de kijker te zetten.

Het Flanders Center in Osaka is voor de Vlaamse Regering het instrument bij uitstek om zich op cultureel vlak in Japan te manifesteren. Eind 2010 liep de beheersovereenkomst met het Flanders Center op zijn einde. Deze gelegenheid werd aangegrepen voor een grondige evaluatie. Op basis van de conclusies en aanbevelingen uit het rapport werd besloten de samenwerking met het Flanders Center te verlengen. Er werd een nieuwe meerjarenovereenkomst met het centrum afgesloten, waarbij de culturele component nog meer centraal komt te staan dan voorheen.

Naar aanleiding van haar tienjarige bestaan werd de Commissie Cultureel Verdrag Vlaanderen-Nederland (CVN) in 2008 geëvalueerd. Op basis van de bevindingen van deze evaluatie kreeg de Vlaams-Nederlandse culturele samenwerking via de CVN in 2011 een nieuwe invulling. De Commissie zal zich voortaan concentreren op het verstrekken van vraaggestuurde aanbevelingen inzake internationale culturele samenwerking te behoeve van de Vlaamse en Nederlandse overheden. Dit kan gaan over bilaterale samenwerkingsvormen, maar ook over het gemeenschappelijk optreden van Vlaanderen en Nederland in derde landen.

Ik heb in het voorjaar van 2011 eveneens ingestemd met de voortzetting van de financiële bijdrage aan de Anna Lindh Euro-Mediterrane Stichting voor de Dialoog tussen Culturen. Deze stichting heeft als

doel de mensen rondom het Middellandse Zeegebied bij elkaar te brengen en wederzijds respect tussen culturen te bevorderen. De Stichting schrijft zich in in de zuidelijke dimensie van het EU-nabuurschapsbeleid, getuige ook de co-financiering van de Europese Commissie.

2012

Het is de bedoeling om volgend jaar verder in te zetten op de uitrol van een Vlaams beleid inzake culturele diplomatie, waarbij niet alleen synergie en complementariteit wordt nagestreefd tussen de verschillende beleidsdomeinen, maar ook keuzes worden gemaakt in functie van een meer efficiënte besteding van de middelen. Ik wil daarbij maximaal aansluiting zoeken bij het merkenbeleid dat op 18 februari 2011 door de Vlaamse Regering werd goedgekeurd (zie infra, III.7.)

In de nieuwe bilaterale werkprogramma's met Polen en Letland wordt expliciet aandacht besteed aan erfgoedprojecten.

3.7. Promotie van het Nederlands via de Nederlandse Taalunie

2010-2011

Op 20 november 2010 vierde de Nederlandse Taalunie haar 30-jarig bestaan met een top onder het motto 'Nederlands, wereldtaal'. Op dit topberaad, dat plaatsvond in Brugge, waren vertegenwoordigers aanwezig van alle landen waar het Nederlands een belangrijke rol speelt. Er waren diverse bewindslieden en parlementsleden aanwezig samen een aantal vakspecialisten en leden van de Raad voor Nederlandse Taal en Letteren.

Op de ministeriële top werd besloten tot de oprichting van een Taalunie Jongerenraad en werden er afspraken gemaakt om samen te werken aan een taalinfrastructuur waarin de taal zorgvuldig wordt vastgelegd. Verder besloten de ministers het aantal internationale ontmoetingen aan te moedigen tussen mensen die een prominente rol spelen in het ontwikkelen en uitdragen van de Nederlandse taal. Met Zuid-Afrika spraken de bewindslieden de intentie uit te gaan samenwerken.

2012

De Taalunie zal in lijn met de vorige jaren haar partnerschappen met andere landen verder uitbouwen. Na het verdwijnen van de Nederlandse Antillen oriënteert de Taalunie zich met de verschillende nieuwe entiteiten over toekomstige samenwerking. Met Aruba werd intussen een raamovereenkomst ondertekend, het uitwerken van een werkplan is de volgende stap. De samenwerking met Zuid-Afrika wordt verder op punt gezet via de ondertekening van een MoU en in 2012 worden de eerste samenwerkingsprojecten opgestart. Het *South African Centre for the Netherlands and Flanders* in Cape Town, vroeger gekend als het Huis der Nederlanden, zal de kennis over de Lage Landen promoten. Tijdens mijn zending naar Zuid-Afrika woonde ik in dit centrum de voorstelling bij van het Afrikaans-Nederlands woordenboek, dat tot stand kwam in samenwerking met de Nederlandse Taalunie en door de Vlaamse overheid mede gefinancierd werd.

Voor het onderwijs van het Nederlands buiten het taalgebied, een van de kerntaken van de NTU, werd de subsidiesystematiek aangepast naar aanleiding van het stijgend aantal steunaanvragen. De nieuwe systematiek, die geografische prioriteiten legt, wordt toegelicht aan de partners met het oog op een invoering vanaf 2012.

De krijtlijnen voor het nieuwe meerjarenbeleidsplan 2013-2017 werden uitgezet rond de begrippen Anker, Baken en Communicatie. De uitwerking daarvan gebeurt in het komende jaar.

4. Een verantwoord vergunningsbeleid inzake handel in strategische goederen

Het beleid inzake de controle op de handel in strategische goederen staat het komende jaar in het teken van verschillende initiatieven die op Europees niveau werden ingezet. Vooreerst is er een nieuwe richtlijn inzake intracommunautaire handel in defensiegerelateerde goederen, die nieuwe procedures en vergunningen introduceert. Vlaanderen heeft deze richtlijn vertaald naar een nieuw decreet dat aan het parlement zal worden voorgelegd. Ook heb ik van deze verplichting gebruik gemaakt om de wet van 1991 aan te passen aan de huidige uitdagingen in de controle op handel van strategische goederen.

Verder werd er op Europees niveau een voorstel tot verordening uitgewerkt inzake de implementatie van artikel 10 van het VN-Vuurwapenprotocol. Deze verordening betreft de regeling van uitvoer van vuurwapens naar derde landen. En op het vlak van de controle op producten en technologie voor tweeërlei gebruik werden nieuwe vergunningen geïntroduceerd.

Deze nieuwe regelgevingen hebben sowieso ook hun weerslag op modaliteiten zoals de afhandeling van aanvragen en de vergunningsprocedures. Als gevolg hiervan zal op administratief niveau gestreefd worden naar de ontwikkeling van een databank met een *web-based* interactieve toepassing.

Ook de ontwikkelingen in de Arabische wereld hebben een directe impact op het beleid inzake de controle op de handel in militair materieel. Ik heb dan ook het initiatief genomen om de export van wapens naar die landen in het Midden-Oosten waar er problemen zijn, in de wacht te zetten. Meerbepaald zullen er momenteel geen goederen die op de EU Militaire Lijst staan, worden geleverd aan landen die nog te maken hebben met interne spanningen en strijd. Deze lijst van landen wordt – op basis van een analyse van de actualiteit – door mijn diensten verder opgevolgd en steeds geactualiseerd. Evenzo kan worden verwezen naar de situatie in Libië, Syrië, Iran en Libanon. Voor deze vier landen geldt een EU wapenembargo, waardoor er sowieso geen militair materieel aan die landen kan worden geleverd. Ook op EU vlak wordt de situatie in dergelijke landen opgevolgd en worden bijkomende maatregelen genomen. Zo werd op 23 augustus 2011 nog een uitvoeringsverordening aangenomen door de Raad ten aanzien van Syrië, waarbij bijkomende personen en entiteiten getroffen werden door een bevriezing van tegoeden en een reisverbod.

4.1. Nieuw wapenhandeldecreet

2010-2011

In het najaar van 2011 zal ik het voorontwerp van decreet betreffende de in-, uit-, doorvoer en overbrenging van defensiegerelateerde producten, ander voor militair gebruik dienstig materiaal, ordehandhavings-materiaal, civiele vuurwapens, onderdelen en munitie ('Wapenhandeldecreet') voor definitieve goedkeuring aan de Vlaamse Regering voorleggen. De inwerkingtreding ervan is voorzien voor 30 juni 2012, in lijn met de datum opgenomen in EU-richtlijn 2009/43/EG die met het decreet wordt geïmplementeerd.

Mijn diensten werken ondertussen verder aan het ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering dat het Wapenhandeldecreet zal uitvoeren. Zo spoedig mogelijk na de goedkeuring van het Wapenhandeldecreet in het Vlaams Parlement zal ik het ontwerp van uitvoeringsbesluit aan de Vlaamse regering voorleggen.

2012

In 2012 zullen mijn diensten de praktische en vormelijke implementatie van het nieuwe decreet voorbereiden. Zij zullen de nieuwe administratieve procedures van het Departement internationaal Vlaanderen uittekenen en de noodzakelijke aanpassing en uitbouw voorbereiden van de databank, die door het departement gebruikt wordt voor de afhandeling van de vergunningen. Mijn diensten zullen

eveneens de nieuwe regelgeving via verschillende kanalen toelichten aan alle belanghebbende actoren, zoals de betrokken bedrijven en particulieren en hun vertegenwoordigende organisaties en andere betrokken overheidsinstanties.

4.2. Producten en technologie voor tweeërlei gebruik

2010-2011

De onderhandelingen binnen de raadswerkgroep goederen voor tweeërlei gebruik en met het Europese Parlement over de invoering van bijkomende algemene uitvoervergunningen werden afgerond. Deze bijkomende algemene uitvoervergunningen worden opgenomen in verordening (EG) Nr. 428/2009 van de Raad van 5 mei 2009 tot instelling van een communautaire regeling voor controle op de uitvoer, de overbrenging, de tussenhandel en de doorvoer van producten voor tweeërlei gebruik.

Bovendien werden de onderhandelingen tussen de Raad en het Europese Parlement over de actualisatie van de lijst van producten voor tweeërlei gebruik afgerond. De Europese Commissie heeft aangekondigd in de herfst van 2011 een wetgevend initiatief te nemen om de procedure voor de actualisatie van de lijst van producten voor tweeërlei gebruik vlotter te laten verlopen via gedelegeerde handelingen.

Mijn departement zat de raadswerkgroep goederen voor tweeërlei gebruik voor tijdens het Belgisch EU-voorzitterschap en heeft aldus bijgedragen tot het afronden van de onderhandelingen omtrent de algemene uitvoervergunningen. Verder was het departement woordvoerder voor België in deze raadswerkgroep en in de artikel 23 coördinatiegroep en verdedigt het in nauw overleg met de andere betrokken actoren het Belgische standpunt in alle *dual use* materies die op Europees niveau worden onderhandeld.

2012

In 2012 zal de Vlaamse Regering de nationale maatregelen aannemen omtrent een aantal punten van de verordening (EG) Nr. 428/2009, zoals de bepalingen over doorvoer van goederen voor tweeërlei gebruik en bepalingen die nodig zouden zijn voor de implementatie van de bijkomende algemene uitvoervergunningen. Met betrekking tot deze bijkomende algemene uitvoervergunningen zal het DiV ook *outreach* naar de betrokken bedrijven verrichten.

Het DiV is verder woordvoerder voor België in de Raadswerkgroep Goederen voor Tweeërlei Gebruik en in de artikel 23 coördinatiegroep. Als woordvoerder zal het departement in nauw overleg met de andere betrokken actoren het Belgische standpunt verdedigen binnen deze groepen. De volgende dossiers worden verwacht: wetgevend initiatief omtrent gedelegeerde handelingen en opstellen van richtlijnen over verscheidene aspecten van de vergunningsprocedure voor uitvoer van goederen voor tweeërlei gebruik.

4.3. Implementatie van de *Chemical Weapons Convention*

2010-2011

Gedurende 2011 werkten mijn diensten voort aan een tekstvoorstel dat als basis diende voor de verdere inhoudelijke coördinatiegesprekken over de nadere implementatie van de Overeenkomst en het Samenwerkingsakkoord in gewestelijk uitvoeringsbesluiten binnen de permanente overlegstructuur die in het Samenwerkingsakkoord daartoe is voorzien.

2012

Afhankelijk van de timing die de Belgische Nationale Autoriteit inzake chemische wapens, die de permanente overlegstructuur voorzit, voorziet zullen deze gesprekken eind 2011 of begin 2012 afgerond worden en zal ik een ontwerp van besluit aan de Vlaamse Regering voorleggen.

Uiteraard voeren mijn diensten ondertussen op basis van het Samenwerkingsakkoord hun verificatie- en responsabiliseringsactiviteiten verder uit.

4.4. Nieuwe Vuurwapenverordening

2010-2011

Gedurende 2011 namen mijn diensten samen met de federale administratie Douane & Accijnzen binnen de aangewezen EU-raadswerkgroep deel aan de verdere besprekingen van het voorstel van verordening tot implementatie van artikel 10 van het VN-vuurwapenprotocol dat in juni 2010 door de Europese Commissie aan de Europese Raad en het Europees Parlement werd voorgelegd. Deze verordening zal waarschijnlijk eind september door de Raad en het Europees Parlement aangenomen worden en zal waarschijnlijk vanaf maart 2013 toepasselijk zijn.

2012

Aangezien deze verordening op verschillende punten beleidsruimte aan de lidstaten laat, werd hierop geanticipeerd in het Wapenhandeldecreet en zullen mijn diensten hiermee rekening houden bij de uitwerking van het ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering dat het Wapenhandeldecreet zal uitvoeren en dat ik in 2012 aan de Vlaamse Regering zal voorleggen. Mijn diensten zullen in 2012 de nieuwe regelgeving aan de belanghebbende actoren toelichten.

TWEEDE HOOFDSTUK: INTERNATIONAAL ECONOMISCH BELEID

Het herstel van de wereldeconomie zet zich in 2011 gestaag verder. Na een wereldwijde economische groei van 5% in 2010 voorspelt de *World Economic Outlook* van het Internationaal Monetair Fonds een groei van 4,4% in 2011 en 4,5% in 2012. De aanhoudende instabiliteit op de wereldwijde financiële markten zou deze groeivoorspellingen echter negatief kunnen beïnvloeden.

Opvallend is dat zich twee verschillende tendensen aftekenen binnen de hersteltrend. In opkomende economieën wordt een gemiddelde groei van rond de 6,5% verwacht. In geïndustrialiseerde landen voorspelt men slechts een groei van 2,5% van de economie. Opkomende economieën -vooral uit het Oosten- slaagden er in om hun groei en productiekloof na de crisis snel te herstellen. Ze zijn ook minder onderhevig aan de financiële crisis waardoor de verschuiving van economische macht naar deze landen versneld wordt. In China en India worden nog hogere groeicijfers verwacht van respectievelijk 9,4% en 7,7%. Verschillende van deze groeilanden hebben wel te maken met inflatie door de hoge brandstof- en voedselprijzen en Aziatische landen kampen daarnaast ook nog met een zeer onevenwichtige handelsbalans. Tenslotte is er ook nog Sub-Sahara Afrika dat zich ook goed hersteld heeft van de crisis en waar de komende jaren een groeiversnelling verwacht wordt.

De gevestigde economieën herstellen zich een stuk minder vlot van de economische crisis. In de Verenigde Staten wordt voor 2011 een groei van 2,8% BBP verwacht maar blijft de werkloosheid hoog en werd met moeite een akkoord over een verhoging van het schuldenplafond gevonden. Een sterke verschuiving van interne naar externe vraag zou de groei meer kunnen aanzwengelen en de productiekloof aanzienlijk verkleinen. In de Eurozone wordt in 2011 een gemiddelde groei van 1,6% verwacht. Er zijn echter duidelijke verschillen tussen het economisch herstel van verschillende landen. Duitsland en enkele andere noordelijke lidstaten kennen een hoge groei en lage werkeloosheid. De zuidelijke lidstaten herstellen moeilijker van de economische crisis en hebben te kampen met lage groei en hoge werkloosheid. De aanhoudende onrust op de financiële markten als gevolg van de oplopende nationale schuld bij verschillende eurolanden zorgt ook voor monetaire instabiliteit. België doet het met een verwachte economische groei van 1,6% op dat vlak iets beter dan het gemiddelde van de eurozone.

Samen met de economische groei herstelt ook de wereldhandel verder van de crisis. De waarde van de wereldhandel is in het eerste semester van 2011 gestegen met 22,3% ten overstaande van het eerste kwartaal van 2010. Ook hier is het duidelijk dat de opkomende economieën het een stuk beter doen. De schatting voor 2011 bedraagt een groei van 6,5% in handelsvolumes waaronder 4,5% groei voor de geïndustrialiseerde landen en 9,5% groei voor opkomende economieën.

Deze voorspelde groei in de wereldhandel ligt een stuk lager dan de geregistreerde groei van 14,5% van vorig jaar. Dit is vooral te wijten aan de moeilijk te voorziene economische gevolgen van enkele recente gebeurtenissen. De gevolgen van de natuurramp in Japan kunnen een grote impact kunnen hebben op de wereldhandel, dit vooral door Japans belangrijke rol in de toevoerketen bij productie. De precieze impact is vandaag echter zeer moeilijk te voorspellen.

De buitenlandse directe investeringen herstelden zich in 2010 maar matig van de crisis met een globale groei van 1%. Ook hier is het herstel onregelmatig verdeeld. Zowat de helft van de inkomende investeringsstromen gaat naar opkomende economieën, vooral in Azië en Amerika. De inkomende investeringsstroom in geïndustrialiseerde landen daalt met ongeveer 7%. België doet het op dat vlak veel beter dan de meeste landen met bijna een verdrievoudiging van de instroom van 24 miljard dollar naar 62 miljard dollar.

5. Een sterkere internationalisering van de Vlaamse economie

Vlaanderen is als open economie sterk afhankelijk van de uitvoer naar de rest van de wereld. Het heeft zich tot nu toe goed hersteld van de economische crisis en de Vlaamse uitvoerratio lag in 2010 een heel stuk boven de 100%. Volgens statistieken van de WTO was België in 2010 de 9de grootste exporteur ter wereld. Als we weten dat Vlaanderen in 2010 goed was voor 82,4% van de Belgische export, zou Vlaanderen de 14de plaats bezetten in deze lijst.

De Vlaamse buitenlandse handel steeg in 2010 met 17,2% naar een totaal van 256 miljard euro tegenover de 218 miljard euro die in 2009 nog neergetekend stond. De Vlaamse import steeg met 16,9%. In de eerste zes maanden van 2011 trokken deze cijfers verder aan. De export steeg met 14,85% vergeleken met de exportcijfers van de eerste zes maanden van 2010. De Vlaamse eerste semester export in 2011 is daarmee voor het eerst 3,78% hoger gegaan dan het peil van 2008, toen de economische crisis nog op uitbreken stond. De import steeg met zo'n 19,52% en steekt daarmee met 4,42% uit boven het niveau van voor de crisis. Duitsland bleef in 2010 onbedreigd afzetmarkt nr. 1 voor Vlaanderen, met een aandeel van 19,1% van de totale Vlaamse export. Daarnaast is de Vlaamse uitvoer in 2010 uitdrukkelijk opgeschoven richting opkomende economieën, weg van de EU27 dat zijn aandeel in de Vlaamse export heeft zien teruglopen van 74,4% tot 71,4%. Er was een indrukwekkende groei van de export naar Azië, met name naar India (+53%), Indonesië (+52,1%), Japan (+36,5%) en China (+26,4%). Er is ook een groei van 26% naar het Amerikaanse continent, een groei van 57,1% naar Rusland en een groei van 57,9% naar Brazilië.

Voor het eerste semester van 2011 noteerde Vlaanderen een globale exportgroei van 14,85% in vergelijking met het eerste semester van 2010. De exportgroei naar de markten binnen de EU-27 (+14,4%) blijft ditmaal erg dicht in de buurt van de globale exportgroei. Naar verschillende opkomende economieën wordt opnieuw een bovengemiddelde exportgroei genoteerd. Dit is onder meer het geval voor China (+32,03%), India (+30,4%), Zuid-Korea (+27,7%), Turkije (+31,8%) en Rusland (+44,6%). Er wordt minder geëxporteerd naar de Verenigde Staten (-5,6%) en Canada (-15,5%); ook de export naar Brazilië neemt af met -1,76%. Ook onze export naar de Noord-Afrikaanse landen Tunesië (-18,91%) en Libië (-39,32%) is gedaald. Binnen de EU zijn de zwakke exportresultaten voor Griekenland (-8,31%), Portugal (0,40%) en Spanje (3,20%) opvallend.

Sectoraal gezien werd in 2010 een stijging in export opgetekend in alle belangrijke Vlaamse sectoren. De chemische en farmaceutische sector versterkt haar positie als belangrijkste Vlaamse uitvoerpost door een stijging van 12,7% tot een aandeel van bijna 26%. In de sector onedele metalen kon een stijging van 31,2% geregistreerd worden. De kunststoffensector kende een stijging in export met 27,7% en de machines en elektrisch materieel en transportmaterieel stegen respectievelijk 12,5% en 6,8%. De diamantexport steeg met 53,7% en de minerale brandstoffen met 48,3%. Ook deze sectoren blijven in 2011 sterk.

Tenslotte ogen ook de cijfers over buitenlandse directie investeringen (BDI) positief. Volgens Ernst & Young behaalde België in 2010 159 investeringsprojecten naar zich toe. Vlaanderen was daarbij goed voor zo'n 108 investeringen, ofwel 68% van de totale investeringen in België. Vooral de goede score van de provincie Antwerpen in 2010 was opmerkelijk. Daar was een verdubbeling van het aantal investeringen van 27 naar 55.

De Belgische werkloosheid zakte naar 7,9% eind december 2010. Dit is nauwelijks meer dan de 7,7% van voor de crisis in april 2007. In mei 2011 bedroeg de Vlaamse werkloosheid 6,23% en werd een recordaantal nieuwe vacatures aangemeld bij de VDAB.

5.1. Verdubbeling van het aantal exporterende KMO's tegen 2020

2010-2011

Het belang van internationalisering voor KMO's werd in het verleden al meermaals benadrukt. Internationaliserende KMO's beogen een grotere groei, een vlottere toegang tot kennis en een hechter netwerk van klanten, leveranciers en partners. Het aantal exporterende Vlaamse ondernemingen is vorig jaar voor het tweede jaar op rij gedaald, zij het minder sterk dan in 2009 het geval was. In 2010 deden 18.804 Vlaamse ondernemingen aangifte van hun exportactiviteiten. Deze daling is verwonderlijk aangezien de Vlaamse economie en export in 2010 wel duidelijke tekenen van herstel toonden.

Ondanks het feit dat ruim 3% minder ondernemingen aangifte deden van hun export, kende de waarde van de Vlaamse export een sterke heropleving. Dit kan deels verklaard worden door het feit dat de ondernemingen die wel exporteerden hun uitvoer sterk zagen toenemen.

In de nieuwe beheersovereenkomst met Flanders Investment & Trade (FIT), gesloten voor de periode 2011-2015, krijgt de dienstverlening naar startende exporteurs toe opnieuw extra aandacht. Het doen toenemen van het aantal exporterende ondernemingen is één van de operationele doelstellingen in de nieuwe beheersovereenkomst. Ondertussen zijn in de eerste jaarhelft van 2011 al 39 exportmeters afgenomen en zaten al 1557 bedrijven in de portefeuilles van de adviseurs Internationaal Ondernemen.

Daarnaast publiceerde FIT enkele nieuwe boeken in de reeks 'Leidraad bij Internationaal Ondernemen'. Deze reeks wil op een aanschouwelijke en toegankelijke wijze een aantal elementen van het internationaal ondernemen onder de aandacht van de ondernemers brengen en hen op die manier enerzijds bewust maken van het belang van deze zaken bij het internationaal actiever zijn en hen anderzijds een aantal basisgegevens en eenvoudige hulpmiddelen aanreiken zodat zij zich kunnen voorbereiden. De laatste twee uitgaven hadden als titel '101 veelgestelde vragen over internationaal ondernemen' en 'Stoomlijn uw logistieke activiteiten en verleg uw grenzen'.

2012

Om meer KMO's aan te zetten om te exporteren zal FIT zich in 2012 extra inspannen om de kennis over en de relatie met de klant verbeteren. Daarom zal in het laatste kwartaal van 2011 en het eerste kwartaal van 2012 een nieuw *Customer Relationship Management*-systeem voor binnen- en buitenland geïmplementeerd worden. Parallel hiermee verloopt de uitbouw van 'Mijn FIT' op de FIT-website die in het najaar van 2011 volledig vernieuwd wordt. 'Mijn FIT' zal de bedrijven toelaten om via de website op maat te communiceren met FIT. Zo kunnen ze een profiel opmaken en enkel de gewenste informatie ontvangen. Het geeft hen ook toegang tot databases, handelsvoorstellen, marktstudies en landendossiers. Dit moet uitmonden in een nog betere dienstverlening aan de bedrijven.

Daarnaast maakt FIT ook steeds meer gebruik van sociale media. Het laatste jaar startte FIT met het verspreiden van persberichten en zakenopportuniteiten via Twitter. Het brengt op deze manier ook ondernemers en belangrijke actoren in het veld in contact. FIT heeft ook een eigen YouTube kanaal waarop informatieve filmpjes geplaatst worden. Deze werd dit jaar vooral gebruikt in het kader van de promotie van de Leeuw van de Export (zie 5.6. infra). Tot slot is FIT ook actief op LinkedIn. Via het discussieforum van dit netwerk kunnen ondernemers de dialoog aangaan met FIT en met collega-ondernemers.

Zoals ik in het derde hoofdstuk van deze beleidsbrief zal toelichten, stelde ik 'de exportgerichtheid van KMO's' voor als een van de onderzoeksthema's voor een nieuwe generatie steunpunten. Belangrijk daarbij is het zoeken naar een meetmethode om het aantal exporterende KMO's in kaart te brengen,

een nulmeting en de formulering van een aantal beleidsaanbevelingen of -doelstellingen om in deze opzet te slagen.

5.2. Vergroten van het Vlaamse export-marktaandeel

2010-2011

In 2011 sloegen FIT en UNIZO Internationaal de handen in elkaar en ondersteunden via een eerste gemeenschappelijk programma genaamd 'Frankrijk à la carte 2011' de Vlaamse bedrijven om de stap naar Franse export te zetten of om hun positie op de Franse markt te verstevigen. Op deze manier willen ze het marktaandeel van Vlaanderen in Frankrijk vergroten. Via een gamma van praktische seminaries, netwerkmomenten en B2B's ondersteunden beide organisaties de intrede van Vlaamse bedrijven op de Franse markt. Gezien de hoge opkomst en de lovende reacties bij de ondernemers werd de samenwerking en het programma goed gesmaakt.

Daarnaast verrichtte het Steunpunt Ondernemen en Internationaal Ondernemen (STOIO) in 2010-2011 ook enkele onderzoeken rond internationaal ondernemen. Deze hebben als doel inzichten te brengen om op lange termijn het export-marktaandeel te vergroten. Dit jaar focusten de studies op de impact van internationaal ondernemen op de competitieve positie van Vlaamse bedrijven en het effect van export op de productiviteit van Vlaamse ondernemingen. Een eerste studie toonde aan dat internationalisering een belangrijke invloed uitoefent op organisatorische vaardigheden op internationaal vlak. Internationalisering stelt de onderneming bloot aan verschillende omgevingen waardoor zij een bredere kennis kunnen opbouwen, wat bijdraagt tot hun lerend vermogen.

Uit een tweede onderzoek leren we dat exportgroei een belangrijke drijvende factor is voor de arbeidsproductiviteitsgroei van Vlaamse ondernemingen. Expansie van export, welke vaak gepaard gaat met het betreden van additionele markten en het aangaan van nieuwe klantrelaties, confronteert ondernemingen met nieuwe product- en kwaliteitseisen, welke tot productiviteitsverhogende aanpassingen in productspecificatie en productieprocessen kunnen leiden.

2012

Aangezien Vlaamse uitvoer sterk gericht is op de buurlanden is het belangrijk om Vlaamse bedrijven te stimuleren om zich meer te richten op groeimarkten. Enkel op die manier is het vergroten van het Vlaamse marktaandeel in de toekomst mogelijk. Daarom werd eind 2010 de FIT-dienstverlening geheroriënteerd en werd het actieplan voor 2011-2015 vastgelegd. Deze is gebaseerd op drie krachtlijnen: differentiëring, informatieverspreiding en partnerschappen. Differentiëring komt vooral tot uiting in de focusstrategie waarbij 25 landen en hun doelsectoren werden geselecteerd. Het daaruit voortvloeiende actieprogramma is in hoofdzaak gebaseerd op deze 25 geselecteerde landen. Zo zijn er in 2012 ondermeer zendingen van FIT naar Hong Kong, China & Taiwan, Vietnam, Zuid-Rusland en Turkije. Daarnaast is Vlaanderen opnieuw aanwezig op meerdere beurzen in opkomende economieën. In dit kader vermeld ik onder meer de logistiek- en transportbeurs in Mumbai, de textielbeurs in Sjanghai & de bouwbeurs in Dubai. Ook op binnenlands niveau worden bepaalde doelgroepen proactief benaderd en is er een wijdverspreid FIT-netwerk dat bedrijven op verschillende niveaus bijstaat. Daarnaast zal in de toekomst nog meer kennis en expertise via de website verspreid worden en zal die nog toegankelijker worden gemaakt. De derde krachtlijn ten slotte is het partnerschap van FIT met andere organisaties, zowel binnen het economische middenveld als binnen de Vlaamse overheid. Hierbij wordt gestreefd naar een maximale synergie en één Vlaamse strategie voor internationaal ondernemen. In dat kader sloot FIT in 2011 een samenwerkingsakkoord met Agoria Vlaanderen en *Antwerp World Diamond Centre* (AWDC) af.

5.3. Focus op de snel(st)groeiende economieën

2010-2011

Tijdens deze legislatuur wordt vanuit de specifieke invalshoek buitenlands beleid resoluut de kaart getrokken van de opkomende economieën. Ik verwijs hierbij naar beleidskeuzes die expliciet werden gemaakt in alle relevante beleidsdocumenten, zoals het Vlaams Regeerakkoord 2009-2014, Vlaanderen in Actie, het Pact 2020, de Beleidsnota Buitenlands Beleid, Internationaal Ondernemen en Ontwikkelingssamenwerking 2009-2014, en de Beleidsnota Wetenschappelijk Beleid en Innovatie 2009-2014. Een focus op snelgroeiende markten is belangrijk om de positie van Vlaanderen in de internationale handel veilig te stellen. FIT besteedt in haar dagelijkse dienstverlening dan ook veel aandacht aan deze landen. Tijdens de eerste zes maanden van 2011 werden bij FIT voor de 25 focuslanden[1] reeds 1.389 steunaanvragen goedgekeurd voor een totaalbedrag van 3.558.100 euro. Daarbij waren veertien subsidieaanvragen voor de oprichting van een prospectiekantoor op een focusmarkt.

Ik ondernam de laatste twaalf maanden ook enkele missies met als doel de economische banden met deze landen versterken. In oktober 2010 trok ik naar Sint-Petersburg voor de opening van het FIT-kantoor in het nieuwe consulaat-generaal.. Ik overtuigde er de Russische investeerders van de opportuniteiten van investeren in Vlaanderen en had er een ontmoeting met enkele alumni van de Vlerick Management School over het ondernemerschap in Rusland en de wisselwerking met Vlaanderen. Op het wereldeconomisch forum van Davos in 2011 had ik enkele interessante contacten met snelgroeiende Aziatische ondernemingen en met een tiental bedrijfsleiders met interesse voor investeringen in Vlaanderen. Ook tijdens de economische missies in de Verenigde Arabische Emiraten, Brazilië, Zuid-Korea en Singapore en Rusland werden de bilaterale relaties versterkt met landen met heel wat economisch potentieel. In januari organiseerde ik ook een ontbijtvergadering voor alle posthoofden van Belgische ambassades in elk van die 27 landen.

Opkomende economieën en groeilanden behoren ook tot de prioriteiten van het Trustfunds dat Vlaanderen aanhoudt bij de IAO.

2012

In het najaar van 2011 breng ik een bezoek aan India in het kader van een economische missie. Gekoppeld daaraan steunt de Vlaamse overheid in juni 2012 de organisatie van een zakenbijeenkomst over India van Horasis – een onafhankelijke organisatie waarvan de werking vergelijkbaar is met die van het Wereldeconomisch Forum - in Antwerpen. Daarop zullen tal van belangrijke Indische zakenmensen aanwezig zijn en het is een uitgelezen kans om Vlaanderen te promoten als investeringslocatie. Ik zal ook samenwerken met de organisatoren van Europalia –dat in 2013 in het teken staat van India- om ook in dat kader de banden met India aan te halen.

Europalia 2011 dit najaar staat in het teken van groeiland Brazilië. Ik heb het departement de opdracht gegeven het programma door te lichten en te onderzoeken welke evenementen of manifestaties eventueel aangegrepen kunnen worden voor initiatieven inzake netwerking.

In 2012 neemt Vlaanderen deel aan de Yeosu Internationale Tentoonstelling in Zuid-Korea die focust op de klimaat- en milieuproblematiek. Verschillende grote opkomende economieën zullen daar aanwezig zijn. Deze expo is een gelegenheid om de zichtbaarheid van Vlaanderen te vergroten, internationale contacten te leggen en nieuwe zakenovereenkomsten te sluiten. Enerzijds biedt de expo

[1] De 25 landen van de focusstrategie zijn Brazilië, Canada, China (inclusief Hong Kong), Duitsland, Frankrijk, India, Italië, Japan, Marokko, Mexico, Nederland, Polen, Roemenië, Rusland, Saoedi-Arabië, Singapore, Spanje, Taiwan, Tsjechië, Turkije, Verenigd Koninkrijk, Verenigde Arabische Emiraten, Verenigde Staten, Zuid-Afrika en Zuid-Korea.

een platform om de Vlaamse knowhow inzake moderne technologieën voor milieu- en havenbeheer te promoten en anderzijds heeft gastland Zuid-Korea het potentieel om een belangrijk partnerland van Vlaanderen te worden, zeker in het licht van de vrijhandelsovereenkomst van de Europese Unie.

Ook bij de uitwerking van de academische diplomatie zal de kaart van de opkomende economieën worden getrokken. Waar mogelijk zal de voorkeur uitgaan naar samenwerkingsverbanden inzake wetenschappelijk onderzoek en hoger onderwijs met deze landen. Door middel van een gericht beurzenaanbod wil ik tevens actief bijdragen tot economische capaciteitsopbouw in deze landen. Ook zal worden nagegaan hoe de samenwerking met het Centrum Mexicaanse Studies en het Nederlands-Vlaams instituut te Caïro maximaal kan worden gealigneerd met het actieplan rond academische diplomatie.

5.4. Speciale aandacht voor nieuwe sectoren

2010-2011

Eén van de sectoren die lange tijd -ten onrechte- onderbelicht is gebleven op het gebied van internationalisering is de dienstensector. De laatste jaren werd echter duidelijk dat ook de Vlaamse diensten enorm veel potentieel hebben om te internationaliseren en de sector vond ondertussen al volop haar weg naar de reeds bestaande subsidietypes van FIT. De sector 'consultancy & diensten' stond in 2010 met 163 dossiers op de tweede plaats wat het aantal goedgekeurde dossiers betreft, tegenover 118 in 2009 en 84 in 2008. Dit is dus zo goed als een verdubbeling in twee jaar tijd. Bepaalde onderdelen van de dienstensector (consultancy, marktonderzoek, ICT) doen ook voordeel met de elektronische ondernemerschapsportefeuille (KMO-portefeuille).

Omdat FIT geen ondersteuning kan aanbieden voor alle componenten van de dienstensector, doen heel wat bedrijven uit deze sector ook beroep op het instrument 'niche-evenementen'. Dit is een subsidie voor deelname aan buitenlandse evenementen met internationale uitstraling, gericht op de sector en het doelpubliek van een bepaalde firma. Belangrijk is dat het Vlaamse bedrijf een actieve inbreng heeft. Voor dit initiatief keurde FIT in 2010 112 dossiers goed voor een totaalbedrag van afgerond 250.000 euro. We stellen vast dat dit initiatief vooral goed aanslaat in de sectoren biotech/farma, ICT en in de logistiek.

Verder organiseerde FIT in het voorjaar van 2011 een rondetafel over de 'internationalisering van diensten'. Naast de sectorfederatie voor de technologische industrie Agoria namen ook heel wat dienstenbedrijven deel. Doel van de rondetafel was het in kaart brengen van trends in de dienstensector en het zoeken naar de manier waarop FIT de beste dienstverlening kan bieden aan bedrijven uit deze sector die willen internationaliseren.

Naast de dienstensector deed ik in het voorbije werkjaar heel wat inspanning om de Vlaamse creatieve industrie te steunen. In het voorjaar van 2011 was de Vlaamse designsector aanwezig op de FuoriSalone tijdens de designweek in Milaan. Hiervoor werkte FIT samen met de andere gewesten onder de titel 'Belgium is design'. Het gezamenlijke initiatief werd goed onthaald en de Vlaamse designsector kreeg er heel wat visibiliteit. Op 27 mei 2011 werden 150 vertegenwoordigers uit de creatieve sector verenigd op een rondetafel in het kader van ViA. De nieuwe visienota "creatieve industrieën in Vlaanderen", die onder meer een meer internationale toekomst voor de sector bepleit, werd op dit evenement voorgesteld.

Daarnaast bracht ik in oktober 2010 ook een bezoek aan de *Frankfurter Buchmesse* met de Vlaamse Uitgeversverenging. Dit om de Vlaamse bedrijven die deelnamen te ondersteunen en de nadruk te leggen op het belang van creatieve culturele sectoren voor het Vlaams economisch weefsel.

2012

FIT zal in 2012 een programma lanceren waardoor haar aanbod van diensten nog aantrekkelijker wordt voor dienstenbedrijven. Een van de initiatieven is de lancering van een exportmeter voor dienstenbedrijven. Bij de afnamen van de exportmeter is gebleken dat een aantal vragen die werden gesteld, evenals een deel *best practices* die werden aangereikt minder van toepassing zijn op dienstenbedrijven. Om hieraan te verhelpen en ook dienstenbedrijven op een adequate wijze te kunnen begeleiden werd in 2010 een aanvang genomen met de ontwikkeling van een dienstenexportmeter. Deze wordt in het najaar van 2011 met de nodige publiciteit in de markt gezet. FIT zal via de subsidieoproep de bedrijfsgroeperingen, gemengde kamers en business clubs nog meer aanzetten tot het indienen van projecten rondom de dienstensector. Innovatieve ideeën in de dienstensector zullen ook nog sterker gepromoot worden.

Net zoals in 2011 het geval was zetten FIT en Design Vlaanderen de samenwerking met de andere gewesten voort. Zowel *Agence Wallonne a l'Exportation et aux Investissements étrangers/ Wallonie Bruxelles Design Mode* (Awex/WBDM) als Brussels Export zijn enthousiast om opnieuw gezamenlijk de Belgische designbedrijven te promoten. Op het einde van het jaar vindt de *'Business of Design Week*' plaats in Hong Kong. De organisatie selecteert jaarlijks een partnerland dat extra in de kijker staat. Na een verkennend bezoek in 2010 en een eerste aanwezigheid in 2011 wil België –als inter-gewestelijk initiatief - in december 2011 zijn kandidatuur indienen om partnerland te worden voor de editie van 2013. Het doel is om het (steeds groeiend) belang en de invloed van design, creativiteit en innovatie in de economie aan te tonen en de creatieve industrie in Hongkong en andere landen/regio's samen te brengen en te promoten. Daarbij zouden de gewesten kunnen bijdragen aan het programma en de Belgische creatieve industrie promoten.

De creatieve industrie is in de periode 2011-2015 een focussector. De Frankfurter Buchmesse (12-16 oktober 2011) is veruit de grootste professionele boekenbeurs ter wereld en voor het eerst bundelden FIT en VUV/boek.be hier hun krachten. De voor Vlaanderen voorziene standoppervlakte werd overigens vrij snel volledig uitverkocht. De bedoeling van de aanwezigheid op deze beurs is vooral om de Vlaamse uitgeversindustrie 'in de picture' te plaatsen, hen de kans te geven auteursrechten "uit te wisselen" en contacten te leggen met internationale beslissers.

Ook individuele acties van FIT zullen voor deze doelgroep ontwikkeld worden.

5.5. Ondersteunen van strategische vormen van internationaal ondernemen

2010-2011

In 2008 zette FIT het tweejarige project 'Internationalisering van de Vlaamse kenniseconomie' op met de financiële steun van het Europees Fonds voor Regionale Ontwikkeling (EFRO) en vanuit het Hermesfonds. Het project doelde op het bevorderen van de internationalisering van de Vlaamse kenniseconomie buiten Europa, meer specifiek in China, de Verenigde Staten, Japan en India.

Na de evaluatie is besloten dit project te verlengen in 2011 en 2012. Het is nu ook nog meer gericht op de elementen uit het eerste project waar we de grootste opportuniteit blijven zien, met name het opzetten van samenwerkingsplatformen tussen Vlaamse en buitenlandse clusters in de VS, China, India en Japan zodat een structureel pad kan gecreëerd worden voor kennisverspreiding tussen de leden van de clusters. Het project wil bijkomende samenwerkingsplatformen opzetten tussen Vlaamse en buitenlandse clusters, Vlaamse bedrijven sensibiliseren en nagaan hoe een samenwerking op academisch niveau kan bijdragen tot de internationalisering van de Vlaamse kenniseconomie. Ten slotte zal een website voor projectactiviteiten verder uitgebouwd worden.

2012

De technologieattachés van FIT komen in het kader van het EFRO project 'Internationalisering van de Vlaamse kenniseconomie II' in september 2012 terug naar Vlaanderen voor een week vol contacten met Vlaamse technologiebedrijven. Doel is om de bekendheid van de technologieattachés bij Vlaamse technologiebedrijven verder te verhogen, het EFRO-project beter bekend te maken en de website (http://efro.fitagency.be) te promoten.

Met het oog op aantrekken van investeringen organiseren de technologieattachés in het kader van de focusstrategie in 2012 diverse roadshows rond de domeinen van hernieuwbare energie, informatie en communicatietechnologie (ICT), farmaceutische en biologische industrie in de VS, Japan, China en India. Deze roadshows zijn gericht op specifieke bedrijven en strategische leiders die een specifieke toegevoegde waarde kunnen leveren voor de Vlaamse economie.

5.6. Realiseren van Vlaamse economische wereldspelers

2010-2011

FIT zet jaarlijks een belangrijke Vlaamse exporteur in de schijnwerpers via het uitreiken van de Leeuw van de Export. Deze werd in 2011 voor het eerst uitgereikt in twee categorieën: bedrijven met minder dan 50 werknemers en bedrijven met 50 werknemers of meer. Verdiende winnaars van de Leeuw van de Export 2011 werden Orfit Industries en Best. Aan de uitreiking is telkenmale een groots opgezet netwerkevent gekoppeld in aanwezigheid van het volledige binnen- en buitenlandse netwerk van FIT. Dit netwerkevenement wordt opgezet om Internationaal Ondernemen te promoten bij Vlaamse ondernemingen en werd bijgewoond door zo'n 500-tal enthousiaste Vlaamse bedrijven.

2012

Het Witboek Nieuw Industrieel beleid spreekt over 'De nieuwe Fabriek van de Toekomst'. Dit bestaat uit een aantal programma's die het industrieel weefsel in Vlaanderen op structurele wijze competitiever maakt. Het steunt op een clusterbeleid rond internationaal competitieve industrieën. Binnen 'De nieuwe fabriek van de Toekomst' bestaat onder andere. een impulsprogramma voor KMO's die gericht zijn op bepaalde clusters van activiteiten. Hiervoor wordt samengewerkt met FIT en Agentschap Ondernemen. Daarnaast moet het stimuleren en faciliteren van internationaal gerichte netwerking en netwerken met specifieke aandacht voor KMO's toelaten dat de meest gerenommeerde productiesites in Vlaanderen verder kunnen leren, verbeteren en gestimuleerd worden om tot de top te blijven behoren.

5.7. Meer beleidsafstemming tussen internationaal ondernemen en innovatie

2010-2011

Innovatiecentrum Vlaanderen is een van de centrale doelstellingen van Vlaanderen in Actie. Innovatie kan een oplossing bieden voor maatschappelijke uitdagingen zoals het creëren van voldoende jobs en het aanpakken van de vergrijzing. Daarnaast kan innovatie onze bedrijven ook in staat stellen om internationaal door te groeien en de top van de Europese markt te bereiken.

Eind mei 2011 werd de conceptnota 'Innovatiecentrum Vlaanderen' voorgesteld. Daarin werd duidelijk de link gemaakt tussen innovatieve technieken en internationaal ondernemen. Een goed voorbeeld daarvan is innovatie in de zorgsector. De conceptnota stelt dat Vlaanderen beschikt over een groot wetenschappelijk en bedrijfspotentieel op het gebied van gezondheid- en welzijnszorg en nieuwe technologieën. De economische valorisatie daarvan is een buitenkans. Met de betrokken sectoren zal

dan ook een gemeenschappelijke visie uitgewerkt worden over de witte economie als groeipijler in internationaal perspectief. Het project Flanders' Care wil de Vlaamse expertise op dit vlak dan ook promoten. FIT werkt actief mee aan de internationaliseringstrategie binnen dit domein. Het promoten van Flanders' Care is expliciet opgenomen in het takenpakket van de Vlaamse Economische Vertegenwoordigers in het buitenland. Ook op mijn economische missies heb ik aandacht besteed aan deze innovatieve sector.

Driemaandelijks vindt ook een operationeel overleg plaats van de leidende ambtenaren van de agentschappen FIT, Agentschap Ondernemen (AO) en het agentschap voor Innovatie door Wetenschap en Technologie (IWT) met het oog op afstemmen van en eventuele samenwerking bij concrete initiatieven op het terrein.

De technologieattachés -vertegenwoordigers in het buitenland die Vlaamse innovatieve en hoogtechnologische sectoren promoten- ondersteunden in 2010 de ondertekening van acht Vlaamse *memoranda of understanding* waaronder drie door FlandersBio en een door Flanders' Cleantech Association. De Vlaamse levenswetenschappen kwamen ook aan bod tijdens de missie naar de Verenigde Staten.

2012

Er is afgesproken tussen IWT, AO en FIT dat er in de toekomst naast de bijeenkomsten van de leidend ambtenaren, ook een paar keer per jaar een operationaal overleg zal plaatsvinden tussen de drie agentschappen om de samenwerking te versterken en om concrete activiteiten te ontwikkelen. Daarnaast is er -zoals voorzien in het akkoord tussen beide partners- een regelmatig overleg tussen de verantwoordelijken van de provinciale innovatiecentra en het Agentschap Ondernemen. Indien nuttig wordt FIT op deze vergaderingen uitgenodigd en beschikt FIT ook over de mogelijkheid om zelf agendapunten aan te brengen.

5.8. Meer buitenlandse investeringen aantrekken

2010-2011

In Europa waren er in 2010 3.757 investeringsprojecten, een stijging met 14% in vergelijking met 2009. Het aantal aangekondigde buitenlandse directe investeringen in België is in 2010 gestegen naar 159. Vlaanderen neemt met 108 investeringen (68%) het merendeel van die investeringen voor zijn rekening. De top 3 van belangrijkste investeringsactiviteiten zijn logistiek, productie en S&M kantoren. Wallonië telt 31 investeringen (19%) en Brussel 20 investeringen (13%). De daling in het aantal investeringen naar Vlaanderen is daarmee gestopt. Wanneer men de andere definitie van een investering hanteert en ook fusies en overnames in de cijfers mee opneemt, haalt Vlaanderen zelfs 155 projecten binnen in 2010 (tegenover 115 in 2009). De wereldwijde opmars van de BRIC-landen in investeringsprojecten is ook in Vlaanderen duidelijk zichtbaar: het aandeel van de BRIC-landen bereikt bijna 15% in 2010 en neemt een steeds prominentere plaats in.

Als we naar de provincies kijken zien we dat vooral Antwerpen het zeer goed doet met een verdubbeling van het aantal nieuwe investeringsprojecten van 27 naar 55. Antwerpen steekt daarmee Brussel voorbij als populairste bestemming voor investeringen in België. Ook West-Vlaanderen scoort goed met een stijging van twee naar acht nieuwe investeringsprojecten.

De focusstrategie voor het aantrekken van investeringen werd in 2011 verder uitgebreid met geavanceerde productie waarbij er wordt ingespeeld op het Nieuw Industrieel Beleid van Vlaanderen.

2012

De pro-actieve focusstrategie, gebaseerd op de kloofanalyse en de daarbij horende targetbedrijven wordt in 2011 verder verfijnd. Drie kloofpanalyses zijn afgewerkt en worden vanaf september 2011 in de prospectiefase gelanceerd: batterijen/elektrische wagens, brandstofcellen/waterstof en windenergie. Die maand wordt ook de nieuwe website van FIT gelanceerd die nog meer klantgericht zal zijn en dus als doel heeft nog meer investeringen aan te trekken. Ook een nieuw hoofd van de afdeling investeringen gaat aan de slag.

Flanders Investment & Trade (FIT) en het Agentschap Ondernemen (AO) werken reeds geruime tijd samen om het aantal buitenlandse directe investeringen in Vlaanderen te vergroten, vermits zij over sterk complementaire netwerken beschikken om deze opdracht efficiënt en effectief te organiseren. De provinciebesturen (en een aantal lokale en subregionale actoren) waren vragende partij om in de toekomst directer bij het acquisitiebeleid betrokken te worden. Daarom wordt nagegaan op welke manier we in elke provincie een overlegplatform in verband met het aantrekken en begeleiden van buitenlandse investeerders kunnen oprichten, dat dan zal fungeren als centraal aanspreekpunt tussen de betrokken provincie en de Vlaamse overheid.

Tenslotte wordt de knelpuntennota omtrent een doeltreffend acquisitie- en begeleidingsproject in de loop van dit jaar afgewerkt. Deze nota brengt de noden van buitenlandse investeerders en potentiële drempels in kaart.

5.9. Een actieve Vlaamse economische diplomatie

2010-2011

Naar aanleiding van de vijftiende verjaardag van het bilateraal samenwerkingsakkoord tussen Vlaanderen en Chili bracht ik begin november 2010 een bezoek aan het land. Er werd een samenwerkingsovereenkomst getekend tussen het Chileense internationaliseringagentschap (AGCI) en het Departement internationaal Vlaanderen 2010-2012 dat de thematische focus van de samenwerking op havenmanagement, cultuur en landbouw(onderzoek) legt. Ik bezocht er ook enkele Vlaamse bedrijven en had er een ontmoeting met de minister van landbouw.

In het voorjaar van 2011 ondernam ik al enkele economische missies. In januari 2011 nam ik deel aan het programma van de jaarvergadering van het *World Economic Forum* in Davos. Ik nam er deel aan het officiële programma en had bilaterale ontmoetingen met een tiental bedrijfsleiders met interesse voor investeringen in Vlaanderen. Later die maand ondernam ik ook een economische missie naar Abu Dhabi en Doha. De Vlaamse technologie voor sportinfrastructuur werd er met het oog op het wereldkampioenschap voetbal 2022 gepromoot. Ook was er aandacht voor de Vlaamse knowhow op het gebied van constructie en havenbouw infrastructuur.

Zowel in oktober 2010 als in februari 2011 was ik in Londen. Tijdens mijn eerste bezoek bracht ik ondermeer een bezoek aan het *Londen gateway*-project om de inbreng van de Vlaamse bedrijven daarbij te ondersteunen. Tijdens het tweede bezoek woonde ik een FIT-investeringsrondetafel bij met als doel Britse bedrijven warm te maken om in Vlaanderen te investeren. De Vlaamse sporttechnologie werd gepromoot die bij de Olympische Spelen van 2012 in Londen gebruikt kan worden.

Begin maart trok ik naar Warschau en Gdansk voor een missie die in het teken stond van land- en havenbeleid. Ik had er ondermeer besprekingen met de minister van Landbouw en de vice-premier en minister van economie over de afstemming van het Gemeenschappelijk Landbouw- en visserijbeleid. Daarnaast werden ook de problemen in de varkenssector besproken en werd er besloten om naar Nederlands voorbeeld een Pools-Vlaamse expertenoverleg te starten.

Begin april stond Brazilië op het programma. Als grootste land van Zuid-Amerika kon Brazilië zich de jongste jaren opwerken tot economische groeipool en wordt het gastland voor het wereldkampioenschap voetbal in 2014 en de Olympische Spelen in 2016. Enkele bedrijven die in het kader van deze evenementen deelnamen aan de missie konden interessante contacten leggen en zitten in de laatste rechte lijn voor een contract voor het WK Voetbal in 2014.

De missie naar Azië in mei bracht me naar Japan, Zuid-Korea en Singapore. De promotie van Vlaanderen als investeringsland stond centraal. In Japan bezocht ik enkele bedrijven die ook in Vlaanderen een fabriek hebben. Een reeks andere bezoeken gebeurde in het licht van de ramp die de aardbeving en de tsunami hadden veroorzaakt. Tijdens het korte bezoek aan Zuid-Korea had ik zowel contacten met Vlaamse bedrijven, die in Zuid-Korea actief zijn, als met Zuid-Koreaanse bedrijven, met een voor Vlaanderen groot investeringspotentieel. In Singapore tenslotte nam ik deel aan een paneldiscussie en woonde ik een contractondertekening bij van Xenics, een spin-off van IMEC.

Van 22 tot 28 juni bracht ik een werkbezoek aan New York en Washington. Ik nam deel aan het programma van de economische missie die onder leiding van Prins Filip de steden New York, Washington en Boston aandeed. Ik maakte van de gelegenheid gebruik om een partieel programma af te werken dat vooral gericht was op de farmaceutische en *life science* sector.

Om ondernemingen die deelnemen aan economische zendingen in de toekomst nog beter te kunnen ondersteunen, organiseert FIT sinds 2011 een systematische bevraging bij de Vlaamse bedrijven die deelnemen aan zendingen. Hiervoor wordt gewerkt met een gestandaardiseerde vragenlijst. FIT gebruikt voor deze bevraging een webgebaseerd hulpmiddel, geselecteerd op basis van een aantal testprojecten met bevragingen van deelnemers aan zendingen in 2010.

2012

Ik plan een ViA-rondetafel ‘Een internationale ingesteldheid in Vlaanderen’. Daarmee wil ik de belangrijkste partners samenbrengen om na te denken over de toekomstige strategie voor een internationaal Vlaanderen.

Daarnaast zal ik in 2012 opnieuw enkele economische zendingen leiden. Davos, Barcelona, Israël, Mexico, Italië, Marokko en Düsseldorf staan voorlopig op het programma. Van 20 tot 29 oktober 2011 is er bovendien een prinselijke missie naar China waaraan ik zal deelnemen. China is en blijft een land met een enorm economisch potentieel en ik draag graag bij aan nieuwe of verbeterde handelsrelaties tussen onze bedrijven en hun Chinese partners. Later in het najaar zal ik ook een economische zending naar India, één van de vier BRIC landen, leiden.

Ook in 2012 zullen met het oog op economische diplomatie in het buitenland belangrijke Vlaamse evenementen georganiseerd worden en zal deelgenomen worden aan belangrijke internationale evenementen en festivals. Zo zal Vlaanderen van 12 mei 2012 tot 12 augustus 2012 aanwezig zijn op internationale tentoonstelling “*The Living Ocean and Coast: Diversity of Resources and Sustainable Activities*” in het Koreaanse Yeosu. Ook op andere belangrijke internationale toonmomenten wil ik de opportuniteit van een Vlaamse culturele aanwezigheid onderzoeken. De Olympische Zomerspelen die in de zomer van 2012 in Londen worden georganiseerd zijn alvast een mogelijkheid.

In het kader van de academische diplomatie zal het Departement internationaal Vlaanderen de universiteiten systematisch en tijdig op de hoogte brengen van mijn officiële buitenlandse zendingen. Ik wil hen de mogelijkheid geven waar relevant aan te sluiten bij de zending, zoals recent het geval reeds was tijdens mijn zending naar Zuidelijk Afrika. Ons biedt de deelname van de universiteiten de gelegenheid om Vlaanderen internationaal op de kaart te zetten als toonaangevende innovatieve en lerende regio, twee essentiële troeven van Vlaanderen in Actie. De universiteiten zullen op hun beurt het Departement internationaal Vlaanderen op de hoogte houden van door hen georganiseerde buitenlandse zendingen op rectorniveau, en van door hen georganiseerde ontvangsten van buitenlandse ambassadeurs, ministers, regeringsleiders en staatshoofden. Dit voedt op zijn beurt de officiële

contacten tussen de Vlaamse Regering en administraties en buitenlandse partners. Het laat ook toe om proactief relevante programma-onderdelen te identificeren voor buitenlandse zendingen.

6. Een vrijere en eerlijkere wereldhandel

Op 9 november 2010 maakte de Europese Commissie via de Mededeling 'Handel, Groei en Wereldvraagstukken' haar strategie voor het Gemeenschappelijk Handelsbeleid (GHB) van de EU tot 2015 bekend. Het GHB moet aanleiding geven tot een slimme, duurzame, en inclusieve groei van de Europese economie, en bouwt voort op de weg die in 2006 is ingeslagen met de Mededeling 'Global Europe: Wereldwijd concurreren'.

Meer dan ooit hecht de EU belang aan bilaterale vrijhandelsovereenkomsten. Niet alleen omdat de onderhandelingen rond de Doha Ontwikkelingsronde (*Doha Development Agenda*, DDA) in de schoot van de Wereldhandelsorganisatie (*World Trade Organization,* WTO) geen vooruitgang boeken, maar ook omdat deze bilaterale overeenkomsten voor een ambitieuze en diepgaande vrijmaking van de handel zorgen. Per 1 juli 2011 is het meest ambitieuze vrijhandelsakkoord dat de EU ooit gesloten heeft, met Zuid-Korea, in werking getreden. Er lopen nog onderhandelingen met onder meer Canada, India, Singapore, Maleisië, Mercosur en Oekraïne, en de EU zet zich schrap om ook met andere cruciale opkomende economieën, zoals Vietnam, Indonesië, Thailand, de Filippijnen en mogelijk ook Japan te onderhandelen.

Naast het onderhandelen van vrijhandelsovereenkomsten zal de nadruk in 2012 ook sterk liggen op de tenuitvoerlegging van de overeenkomsten, en het toezicht op de naleving van de verbintenissen door de verdragspartners.

6.1. Verdere vrijmaking van de wereldhandel

2010-2011

In mijn beleidsnota benadrukte ik het belang van een goede opvolging van alle onderhandelingen die de EU in het kader van zijn GHB voert. Mijn diensten zijn dan ook steevast aanwezig op het intrafederale overleg, waarop alle lopende dossiers aan bod komen. Op basis van een juridische analyse van de Vlaamse bevoegdheden in de dienstenhandel, uitgevoerd door het Steunpunt Buitenlands Beleid, is door die Werkgroep EU Handel in 2011 een overzicht gemaakt van de defensieve belangen en mogelijke flexibiliteiten in het kader van het vrijhandelsakkoord tussen de EU en Canada.

Wat het contact met de bedrijfswereld betreft werden de koepelorganisaties en sectorfederaties op 23 september 2010 uitgenodigd om hun prioriteiten mee te delen voor de vrijhandelsakkoorden met Mercosur en de ASEAN landen. In juli 2011 werden deze actoren uitgenodigd om schriftelijk hun aandachtspunten over te maken voor een mogelijk vrijhandelsakkoord tussen de EU en Japan. Daarnaast houden mijn diensten frequent bilaterale contacten met de verschillende belanghebbenden, om kort op de bal te kunnen spelen wanneer dit nodig is.

Het voorbije jaar heb ik er werk van gemaakt om de Europese vrijhandelsakkoorden zo snel en efficiënt mogelijk doorheen de Vlaamse instemmingsprocedure te loodsen, opdat deze spoedig in werking kunnen treden. Zo heeft de Vlaamse Regering het instemmingsdecreet voor het vrijhandelsakkoord tussen de EU en Zuid-Korea op 15 juli 2011 bekrachtigd en afgekondigd, en werd de machtiging tot ondertekening verleend voor zowel het Associatieakkoord tussen de EU en Mongolië, als het Partnerschaps- en Samenwerkingsakkoord tussen de EU en Irak, die beiden een handelsluik bevatten.

2012

De nauwgezette opvolging, de systematische communicatie binnen de Vlaamse overheid en het periodieke contact met de ondernemingswereld zullen ook in 2012 de pijlers vormen van mijn beleid. Er zal bijzondere aandacht uitgaan naar de opvolging van de naleving van het vrijhandelsakkoord tussen de EU en Zuid-Korea, in het bijzonder wat betreft de gevoelige sectoren zoals de automobielsector. De bespreking van het landbouwluik in de onderhandelingen tussen de EU en Mercosur zal omwille van de hoge gevoeligheid nauwgezet opgevolgd worden door mijn diensten.
Ook volgend jaar zullen de procedures zo efficiënt mogelijk doorlopen worden, teneinde een spoedige inwerkingtreding te verzekeren. De overeenkomsten tussen de EU en de Andesgemeenschap (Peru, Colombia), respectievelijk de Centraal-Amerikaanse landen (Costa Rica, El Salvador, Honduras, Guatemala, Nicaragua en Panama) zijn in 2011 geparafeerd en zullen in de loop van 2012, nadat zij ondertekend zullen zijn, ter goedkeuring voorgelegd worden aan het Vlaams Parlement.

Om er voor te zorgen dat de Vlaamse economie optimaal profiteert van de wereldwijde handelsliberalisering zal ik het nieuwe Steunpunt voor Beleidsrelevant Onderzoek in de loop van de volgende jaren onderzoeken laten uitvoeren over verschillende onderwerpen binnen de domeinen buitenlands beleid, internationaal ondernemen en ontwikkelingssamenwerking. Zoals ik in het derde hoofdstuk van deze beleidsbrief verder zal toelichten, zijn in de oproep voor de nieuwe generatie Steunpunten enkele concrete thema's voorgesteld waarrond beleidsgericht academisch onderzoek nodig is, zoals de handel in diensten. Ook zal ik het nieuwe Steunpunt vragen om een methodologie uit te werken zodat we nog beter onze belangen in vrijhandelsakkoorden kunnen identificeren, en om voldoende ruimte te behouden om op korte termijn juridische analyses uit te voeren over specifieke dossiers. Dit zijn stuk voor stuk knelpunten die vastgesteld werden door de Werkgroep EU Handel in het jaarverslag 2010.

6.2. Wegwerken van concrete handelsbelemmeringen

2010-2011

Het Meldpunt Handelsbelemmeringen kreeg de voorbije twaalf maanden achttien meldingen, waarvan vijf gecategoriseerd konden worden als werkelijke handelsbelemmeringen. Voor deze problemen werd telkens een dossier opgemaakt, dat aangekaart werd bij de Europese Commissie via de federale Permanente Vertegenwoordiging bij de EU.

Omdat het stilaan duidelijk wordt dat niet alle handelsbelemmeringen via het Markttoegangpartnerschap van de EU opgelost kunnen worden, maakt Vlaanderen ook steeds meer gebruik van zijn eigen instrumenten om problemen op te lossen. De Vlaamse Economische Vertegenwoordigers worden in samenwerking met het federale niveau bijvoorbeeld steevast ingeschakeld bij het wegwerken van handelsbelemmeringen. Tijdens mijn ontmoetingen met buitenlandse ministers en staatshoofden tracht ik ook in de mate van het mogelijke handelsbelemmeringen te bespreken.

Ondernemingen moeten weten dat ze bij de diensten van de Vlaamse overheid terecht kunnen met de problemen die zij ondervinden op andere markten. Via het maandelijkse magazine van FIT, Wereldwijs, worden de bedrijven hierrond gesensibiliseerd. In de editie van november 2010 stond een uitgebreid artikel over handelsbelemmeringen, waarin de actoren uit het Markttoegangpartnerschap uitgebreid aan bod kwamen en toelichting gaven bij de diensten die zij kunnen verlenen aan de ondernemingen.

2012

De sensibilisatie van ondernemingen staat ook volgend jaar hoog op de agenda. Het periodiek overleg tussen het Departement internationaal Vlaanderen en FIT, dat in 2010 van start is gegaan, zal

geïntensiveerd worden zodat dossiers sneller samengesteld en aangekaart kunnen worden. Ik zal mij inspannen om in 2012 enkele aanslepende handelsbelemmeringen weg te werken zodat dit als voorbeeld genomen kan worden om andere ondernemingen er toe te overhalen hun problemen ook te melden.

Eind 2011 zal de Europese Commissie een Mededeling uitbrengen over de toegang tot openbare aanbestedingsmarkten in landen buiten de EU. Gezien het belang van openbare aanbestedingen voor de Vlaamse ondernemingen zal de inhoud van de Mededeling grondig bestudeerd worden, en waar mogelijk meegenomen worden naar de Vlaamse markttoegangstrategie.

6.3. Beschermen van onze investeringen in derde landen

2010-2011

De overdracht van de bevoegdheid voor het sluiten van overeenkomsten ter bescherming van investeringen van de EU lidstaten naar de Europese Unie is het voorbije jaar een veelbesproken onderwerp binnen het GHB geweest. De ontwikkeling van het nieuwe Europese beleid werd op de voet gevolgd door mijn diensten, met bijzondere aandacht voor het behoud van de correcte balans tussen de rechtszekerheid voor de ondernemingen en de rechten van de staat. De Werkgroep EU Handel heeft hier specifiek rond vergaderd op 27 april 2011. De Werkgroep had in 2010 al besloten het advies in te winnen van de Strategische Adviesraad internationaal Vlaanderen (SARiV), die op 24 september 2010 zijn advies heeft gepubliceerd.

Even belangrijk is de toekomst van de investeringsovereenkomsten die Vlaanderen via de Belgisch-Luxemburgse Economische Unie (BLEU) met derde landen heeft gesloten. Deze zullen op termijn vervangen worden door Europese overeenkomsten. Momenteel wordt het debat gevoerd tussen de Europese instellingen over de maatregelen die voor rechtszekerheid moeten zorgen in de overgangsperiode. De leden van de BLEU hebben op 20 januari 2011 vergaderd in de Werkgroep Bilaterale Investeringsakkoorden. Daar is beslist met welke landen de BLEU nog onderhandelingen zal voeren, en met welke landen de procedure stopgezet zal worden. Er werd met verschillende factoren rekening gehouden, waaronder het economisch belang van het land en de wil om de arbeids- en milieuclausule uit de BLEU modeltekst te aanvaarden.

Het voorbije jaar heeft de Vlaamse Regering werk gemaakt van de snelle behandeling van een hele reeks BLEU investeringsovereenkomsten. Op 5 mei 2011 werden de instemmingsdecreten voor de overeenkomsten met Barbados, Kosovo, Montenegro, Panama, Tadzjikistan en Togo bekrachtigd en afgekondigd. De Vlaamse Regering verleende op 18 maart 2011 ook de machtiging tot ondertekening voor het nieuw onderhandelde akkoord met Servië.

2012

Nu de bouwstenen voor Europese investeringsakkoorden gekend zijn, zullen de EU lidstaten toekijken op de wijze waarop de Europese Commissie deze principes zal integreren in de vrijhandelsakkoorden met Singapore, India en Canada. Ik zal er op toezien dat de standpunten die Vlaanderen consequent heeft ingenomen ook zo goed mogelijk voorkomen in deze vrijhandelsakkoorden, in de arbeids- en milieuclausule.

Ook de BLEU investeringsakkoorden waarvan de procedures in 2012 nog verder lopen, zullen getoetst worden aan deze beginselen. Ik zal er over waken dat de overgangsmaatregelen de investeringen van onze ondernemingen in het buitenland zoveel mogelijk rechtszekerheid bieden.

6.4. Handel en ontwikkeling

2010-2011

De nieuwe Mededeling van de Europese Commissie bevat expliciete verwijzingen naar handel en ontwikkeling. Vorig jaar heeft de EU besloten om het huidige Algemeen Preferentiesysteem (APS), waarmee de EU unilateraal tariefpreferenties toekent aan ontwikkelingslanden, te blijven toepassen tot eind 2013. Daarna zal het nieuwe Algemeen Preferentiesysteem, waarvoor de Europese Commissie op 12 mei 2011 een voorstel van Verordening heeft gedaan, in werking treden. Dit voorstel is een eerste maal grondig bestudeerd door mijn diensten en de Werkgroep EU Handel. Er zijn geen ingrijpende gevolgen voor onze drie partnerlanden in zuidelijk Afrika. Malawi en Mozambique zullen vrijwel alle producten tariefvrij kunnen uitvoeren naar de EU onder het Alles Behalve Wapens (ABW) regime, terwijl Zuid-Afrika van het preferentieel regime van de Overeenkomst betreffende Handel en Ontwikkelingssamenwerking met de EU geniet.

Daarnaast wijst de *International Finance Corporation* van de Wereldbank opdrachten toe aan Vlaamse consultants met geld dat de Vlaamse overheid toewees aan het Vlaamse Trust Fund (milieu en infrastructuur) dat in 2006 opgericht werd. Dit is een instrument dat ondersteuning biedt aan Vlaamse experten die geselecteerd willen worden voor een opdracht bij de *International Finance Corporation*. Deze ondersteunt private ondernemingsprojecten in ontwikkelingslanden door leningen, kapitaalparticipaties, het verschaffen van een vlotte toegang tot internationale financiële markten, advies en technische assistentie aan lokale ondernemers en overheden. Tot nu toe werden uit het Trust Fund drie opdrachten voor Vlaamse consultancybedrijven gefinancierd.

Tot slot is via VAIS een miljoen euro voorzien voor een project van het International Trade Center (ITC), genaamd *Supply Chain and Logistics Development Programme for Africa's SADC Region,* dat de ontwikkeling van toeleveringskanalen en logistieke ontwikkeling promoot.

2012

Ik zal mijn diensten vragen om de nodige stappen te zetten voor de ontwikkeling van een Vlaamse strategie inzake hulp voor handel. Deze strategie zal als kader fungeren waaraan projecten en programma's kunnen worden afgetoetst, die als doel hebben om de handelscapaciteit in onze partnerlanden te bevorderen. Er zal rekening gehouden worden met de huidige inspanningen van Vlaanderen op het vlak van hulp voor handel, de noden van onze partnerlanden, en de verschillende instrumenten uit het GHB die een ontwikkelingsdimensie hebben, zoals de EPA's en het APS.

Het voorbije jaar heeft de EU sterk gepleit om tijdens de WTO Ministeriële Conferentie in december 2012 tot een akkoord te komen over een pakket onderwerpen uit de DDA die ten goede moeten komen aan de Minst Ontwikkelde Landen. Ik heb ook aan het Steunpunt Buitenlands Beleid gevraagd om een onderzoek te voeren naar de voordelen die een akkoord over handelsvereenvoudiging binnen de DDA zouden kunnen opbrengen voor onze drie partnerlanden in zuidelijk Afrika.

Eind 2012 zal de Europese Commissie een Mededeling uitbrengen over handel en ontwikkeling. Vanuit de bijzondere aandacht die de Vlaamse Regering aan de ontwikkelingsdimensie van het GHB schenkt, zal ook deze Mededeling van zeer nabij bestudeerd worden.

Ten slotte zal Vlaanderen binnen het intrafederale handelsoverleg blijven pleiten voor een sluiting van volwaardige EPA's, die rekening houden met het ontwikkelingsniveau van de ACS landen, in het bijzonder de overeenkomsten met de groepen waartoe onze drie partnerlanden behoren.

6.5. Respect voor arbeids- en milieunormen

2010-2011

De ontwikkeling van een nieuw Europees investeringsbeleid was een uitgelezen kans om de aandacht van de EU Lidstaten en de Europese Commissie te vestigen op het belang van arbeids- en milieunormen in investeringsakkoorden. Hoewel men pas na afloop van de onderhandelingen kan vaststellen in welke mate de arbeids- en milieuclausules zijn opgenomen in de overeenkomsten, zijn er op dit moment toch al successen geboekt waaraan Vlaanderen vast en zeker heeft bijgedragen. Zo bevatten de Raadsconclusies over het Europees investeringsbeleid een passage over arbeids- en milieunormen en verwijzen de mandaten voor de onderhandelingen met India, Singapore en Canada naar het recht van een staat om legitieme maatregelen te nemen die doelstellingen van openbaar belang nastreven.

Alle BLEU investeringsovereenkomsten die in de loop van het voorbije jaar door de Vlaamse Regering zijn goedgekeurd, bevatten arbeids- en milieuclausules die niet of minimaal afwijken van de modeltekst. Aan nieuwe onderhandelingspartners voor een BLEU investeringsovereenkomst wordt van meet af aan duidelijk gemaakt dat de arbeids- en milieuclausule zeer belangrijk is.

Ook in de samenwerking tussen Vlaanderen en de Internationale Arbeidsorganisatie (IAO) heb ik extra aandacht besteed aan de promotie van arbeids- en milieunormen wereldwijd. In de tweede helft van 2010 werd de nieuwe samenwerkingsovereenkomst met de IAO gefinaliseerd. In deze overeenkomst heb ik laten opnemen dat het Vlaams Trustfonds bij de IAO zal worden ingezet op twee thematische prioriteiten: de promotie van arbeids- en milieunormen enerzijds en de promotie van mechanismen van sociale dialoog anderzijds. Tijdens mijn zending naar Genève in maart 2011 had ik een overleg met de Directeur-Generaal van de IAO waarbij deze nieuwe overeenkomst werd ondertekend.

Eind 2010 hechtte ik ook mijn goedkeuring aan twee nieuwe projectvoorstellen van de IAO. Het ene project beoogt de promotie van waardig werk in de Zuid-Afrikaanse transportsector, met aandacht voor het ondersteunen van arbeidsnormen en het bevorderen van sociale dialoog. Dit project wordt gefinancierd ten laste van het Vlaams IAO Trustfonds. Een tweede project is gericht op tewerkstellingscreatie door de ondersteuning van KMO's in Zuid-Afrika (zie infra, 8.1. en 8.2.).

In mei opende ik samen met uitvoerend directeur Carlos Lopes het *Antwerp International Training Center on Corporate Opportunities* in Antwerpen. In het centrum zullen cursussen Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen gegeven worden voor de wereldwijde diamantsector. De cursussen gaan ook in op de Millennium Ontwikkelingsdoelstellingen en de VN Global Compact principes. Op deze manier wil ik niet alleen van onze Vlaamse bedrijven economische wereldspelers maken, maar ook ambiëren dat dit opleidingscentrum kan uitgroeien tot de internationale referentie voor duurzaam en ethisch ondernemen.

2012

Nu is de tijd aangebroken dat de Europese Commissie, hiervoor gemandateerd door de EU Lidstaten, investeringsakkoorden zal onderhandelen met derde landen. Via het intrafederale overleg zullen mijn diensten deze onderhandelingen van dichtbij opvolgen, en de principes waaraan de Vlaamse Regering belang hecht blijvend verdedigen. Wat de BLEU investeringsakkoorden betreft vormt de bereidheid van de partner om arbeids- en milieuclausules te aanvaarden een voorwaarde om een overeenkomst te sluiten.

In het voorjaar van 2011 heb ik mijn principiële goedkeuring gegeven aan de uitwerking van twee nieuwe projectvoorstellen van de IAO. Deze projectvoorstellen focussen op de promotie van

arbeidsnormen in opkomende economieën als Brazilië en India. Ik ga er van uit dat ik eind dit jaar mijn finale goedkeuring kan hechten aan de uitgewerkte projectvoorstellen ten laste van het Vlaams IAO Trustfonds.

In het eerste kwartaal van 2012 wordt het Vlaams IAO Trustfonds opnieuw gevoed met een tweejaarlijkse bijdrage voor de periode 2012-2013. Eind 2011 zal ik het Departement internationaal Vlaanderen vragen om in overleg met de IAO na te gaan welke nieuwe projecten in aanmerking kunnen komen voor financiering ten laste van de nieuwe bijdrage.

7. Een grotere internationale bereikbaarheid van Vlaanderen

De centrale ligging in Europa is een van Vlaanderens grootste troeven. Het is dan ook belangrijk dat blijvende aandacht besteed wordt aan de internationale bereikbaarheid van Vlaanderen, zodat deze troef maximaal uitgespeeld kan worden. De aankondiging van een contract tussen de luchthaven van Zaventem en de Zuid-Koreaanse luchtvaartmaatschappij Korean Air tijdens mijn handelsmissie naar Zuid-Korea was dan ook een belangrijk moment. De maatschappij wordt zo één van de grootste klanten van Zaventem. Er werden ook enkele belangrijke Europese luchtvaartakkoorden afgesloten die leiden tot de creatie van *Open Skies*; zoals met de VS, Canada, Jordanië en Brazilië.

7.1. Goede samenwerking met onze buurlanden

2010-2011

Voor een goede bereikbaarheid van Vlaanderen moet in de eerste plaats strategisch samengewerkt worden met onze buurlanden. Hierbij is onder meer de strategische samenwerking tussen Vlaanderen en Nederland belangrijk. Nederland en Vlaanderen zijn als open economieën erg afhankelijk van hun verbindingen met het buitenland. Goede verbindingen zijn immers een voorwaarde voor een goed vestigingsklimaat. De sterke verwevenheid van Nederland en Vlaanderen is medebepalend voor het economisch succes van de regio. Het creëren van een goede bereikbaarheid binnen de regio is essentieel voor de concurrentiepositie van beide gebieden en is een belangrijke strategie voor economische groei. Met het oog op verdere ontwikkeling van deze samenwerking, voerde het Steunpunt Buitenlands Beleid een onderzoek uit naar mogelijke gemeenschappelijke strategische beleidsdoelen voor de periode 2020-2040. Hierbij werd een apart hoofdstuk geweid aan lokale en internationale bereikbaarheid, onder meer via de havens.

Ook met Harry Voigtberger, die in de regering van Nordrhein-Westfalen (NRW) ondermeer bevoegd is voor economie en mobiliteit, sprak ik over economische thema's waarrond beide deelstaten in de toekomst kunnen samenwerken. Daarbij hoort natuurlijk het dossier IJzeren Rijn, dat heel belangrijk is voor het Duitse Rijnland en het Ruhrgebied. We maakten een aantal afspraken rond bereikbaarheid en verkeersverbindingen.

Mijn bezoek aan het Groothertogdom Luxemburg in juni stond mede in het teken van mobiliteit, met ondermeer de kilomterheffing en de vormgeving van een multimodaal transportsysteem.

2012

Een aantal verdragen inzake internationaal wegvervoer werden gemengd verklaard. De instemmingsdecreten worden momenteel voorbereid. Deze verdragen moeten de toegang tot de markt van geregistreerde vervoerders verbeteren. Zij regelen ook de machtigingen voor personenvervoer en vergunningsvoorwaarden voor vervoer van goederen.

7.2. De internationale promotie van de Vlaamse havens

2010-2011

Ik grijp mijn buitenlandse zendingen aan om de troeven van de Vlaamse havens te benadrukken. Tijdens mijn bezoek aan Polen bezocht ik de haven van Gdansk en wisselde ik met de Vice-Marshal van de regio Pomorskie van gedachten over de havensamenwerking. Ook tijdens de missie naar Brazilië werd aandacht besteed aan de Vlaamse havens. Ik was er eregast op Intermodal, de grootste Latijns-Amerikaanse beurs voor transport en logistiek, en bezocht er de stand van Flanders Port Area. Ik was ook getuige van het afsluiten van een overeenkomst tussen Antwerp/Flanders Port Training Centre, de Haven van Antwerpen en de Haven van Gent met Braziliaanse partners. Tijdens de zending naar Zuidelijk Afrika bezocht ik samen met de top van de havens van Antwerpen, Zeebrugge en Gent de havens van Durban in Zuid-Afrika en Maputo in Mozambique. Er werden een aantal samenwerkingsovereenkomsten gesloten en fundamenten gelegd voor toekomstige samenwerking. In november zal een Zuid-Afrikaanse delegatie onder leiding van de vice-minister voor Transport op haar beurt de haven van Antwerpen bezoeken.

Eveneens ter promotie van de Vlaamse havens financiert de Vlaamse overheid momenteel tientallen beurzen voor buitenlandse kandidaten, die een opleiding havenmanagement volgen aan het *Antwerp/Flanders Port Training Center* (APEC). In 2010 werd de financiering opgetrokken van 60 tot 100 beurzen. Deze beslissing werd ingegeven door de motivatie de APEC-beurzen meer te gaan gebruiken als instrument van economische diplomatie en ze meer te oriënteren naar de BRIC-landen en andere snelgroeiende economieën Deze beurzen worden gefinancierd door het Departement Mobiliteit en Openbare Werken (MOW) en het Departement internationaal Vlaanderen (DiV). Daarnaast financiert het Departement internationaal Vlaanderen jaarlijks ook een beperkt aantal opleidingen aan het *Institute of Transport and Maritime Management'* in Antwerpen.

2012

De Vlaamse havens spelen een cruciale rol in de internationalisering van de Vlaamse economie. Het komende werkjaar zal ik opnieuw nagaan via welke zendingen we de Vlaamse havens kunnen promoten in het buitenland. Tijdens mijn ontmoeting in juni met de minister-president van Nederland, Mark Rutte, kwam ook de organisatie van een gezamenlijke handelsmissie aan bod met een belangrijke havencomponent. Het spreekt voor zich dat ik graag mijn steun verleen aan dergelijke initiatieven als kan aangetoond worden dat de Vlaamse havens hierbij gebaat zijn. Ik kijk dan ook uit naar mogelijke activiteiten die in dit kader zullen worden georganiseerd.

DERDE HOOFDSTUK: VLAANDEREN EN DE MILLENNIUMDOELSTELLINGEN VOOR ONTWIKKELING

8. Armoedebestrijding en sociaal-economische ontwikkeling

Ondanks de gevolgen van de financiële crisis op de overheidsfinanciën is de ontwikkelingshulp van achttien Europese lidstaten opnieuw toegenomen in 2010. Met een waarde van 0,43% van het gezamenlijk Europese BNI werd de tussentijdse EU-doelstelling voor 2010 om 0,56% van BNI te investeren in het zuiden echter niet behaald. Negen EU-landen, waaronder België, haalden deze norm individueel wel.

Eind 2011 gaat in Busan (Zuid-Korea) het vierde High Level Forum aangaande hulpdoeltreffendheid van start. De aanbevelingen uit deze conferentie kunnen nieuwe inzichten bijbrengen over het verder verhogen van de effectiviteit van de Vlaamse ontwikkelingssamenwerking. In aanloop naar de conferentie werden de resultaten van de Verklaring van Parijs en de Accra Actie Agenda opgemeten. Een externe evaluatie wees uit dat de moeilijkheden die gepaard gaan met het beheer van hulp niet zo sterk zijn afgenomen als vooropgesteld, maar dat de verklaringen wel significant hebben bijgedragen tot de kwaliteit van de hulp, de transparantie en de hulpvolumes.

8.1. Geografische focus op zuidelijk Afrika en sectorale concentratie op tewerkstelling, gezondheidszorg en landbouw & voedselzekerheid

De effecten van de financiële en economische crisis komen ook tot uitdrukking in Zuidelijk Afrika. Zo kreeg Malawi onder meer af te rekenen met een brandstoftekort als gevolg van onvoldoende internationale muntreserves. De afbouw van de subsidies van basisvoedsel in Mozambique veroorzaakte een stijging van de voedselprijzen. In de regio lagen deze gebeurtenissen mede aan de basis van sociale onrusten.

In augustus 2011 heb ik in Zuidelijk Afrika een zending ondernomen, met aandacht voor de handelsrelaties, ontwikkelingssamenwerking, academische diplomatie en culturele samenwerking tussen Vlaanderen en deze regio. Ik heb er contacten gelegd op regeringniveau en de band tussen Vlaanderen en Zuidelijk Afrika aangehaald en verder versterkt.

8.1.1. Zuid -Afrika

In Zuid-Afrika is de Vlaamse ontwikkelingssamenwerking actief in de provincies Limpopo, KwaZulu-Natal en de Vrijstaat. De Vlaamse bijdrage is vooral gericht op de realisatie van MDG 1, waarbij voedselzekerheid en het recht op duurzame tewerkstelling de belangrijkste componenten zijn. De nieuwe strategienota 2012-2016, die de Vlaamse regering in 2011 overlegde met Zuid-Afrika, behoudt de geografische en sectorale concentratie.

2010-2011

Landbouw en voedselzekerheid

In Limpopo wordt door middel van het programma ‘agribusiness’ ingezet op tewerkstelling binnen de landbouwsector. In Kwazulu-Natal ligt de focus op voedselzekerheid, onder meer via gewassendiversificatie en verbeterde landbouwproductie.

Conform de aanbevelingen van de tussentijdse en financiële evaluaties van 2009 werd de partnerorganisaties gevraagd om de programma’s in de loop van 2010 bij te sturen. Nadat het Departement Landbouw van Limpopo in 2010 een herwerkt strategisch document indiende, kon de tweede fase van het agribusiness-project ingaan. In deze tweede fase wordt meer gefocust op de

specifieke noden van de landbouwbedrijven, die een individuele begeleiding en coaching krijgen. Ook het Departement Landbouw van Kwazulu-Natal voerde een aantal aanpassingen door op het lopende programma. In 2011 werd een opvolgingsevaluatie uitgevoerd. De aanbevelingen van deze evaluatie worden besproken met de partnerorganisatie.

Tewerkstelling en KMMO-ontwikkeling

De Internationale Arbeidsorganisatie (IAO) staat in voor de uitvoering van het tewerkstellings-programma in de provincie Vrijstaat (zie beleidsbrief 2010-2011). Eind 2010 en in mei 2011 is respectievelijk 250.000 euro en 1.200.000 euro uitbetaald. In januari 2011 startte het programma formeel op.

In samenwerking met het Departement Werk en Sociale Economie (WSE), voert het Vlaams Agentschap voor Internationale Samenwerking (VAIS) een pilootproject uit rond sociale economie, dat gekoppeld is aan het bestaande voedselzekerheidsprogramma in Kwazulu-Natal. In 2011 werd een tussentijdse evaluatie uitgevoerd. Conform de aanbevelingen uit die evaluatie, besliste VAIS in overleg met het departement WSE om het project te verlengen, mits een bijsturing van de activiteiten. Het project zal sterker focussen op beleidsvoorbereidend werk en regelgeving rond sociale economie in Zuid-Afrika en zal tegelijkertijd een model voor sociaal economiebedrijf uittesten in de landbouwsector (voedselvoorziening). De bijsturing houdt ook in dat beroep zal gedaan worden op de technische expertise van de IAO. Er werd in 2011 ook een identificatie uitgevoerd om potentiële nieuwe initiatieven rond sociale economie in kaart te brengen.

Capaciteitsopbouw voor projectmanagement

Tijdens de afgelopen zestien jaar waarin Zuid-Afrikaanse ontwikkelingsprojecten zijn uitgevoerd met Vlaamse steun, werden financiële middelen opgebouwd bij *National Treasury*, de Zuid-Afrikaanse instelling die instaat voor het beheer van de donorfondsen. Deze kredieten zijn gebundeld in het 'Flanders General Account'. Samen met de Zuid-Afrikaanse autoriteiten heb ik beslist dat de restmiddelen worden ingezet voor een project dat gericht is op capaciteitsopbouw van provinciale departementen. Het project bouwt verder op de vaststellingen en aanbevelingen uit evaluaties van afgelopen en lopende projecten, zodat de partner een goede praktijk aangaande projectmanagement ontwikkelt. Zo wordt een solide basis gelegd voor de uitvoering van toekomstige ontwikkelings-programma's in Zuid-Afrika.

2012

Ter voorbereiding van de uitvoering van de nieuwe strategienota, zal VAIS in overleg met de Zuid-Afrikaanse partners initiatieven en partnerorganisaties identificeren. De Vlaamse overheid reserveert gemiddeld elk jaar 5 miljoen euro op de begroting voor de bilaterale samenwerking met Zuid-Afrika.

Duurzame handel

In het najaar van 2011 wordt een identificatie uitgevoerd aangaande duurzame handel in de provincies Kwazulu-Natal en Limpopo. Dit zal de basis vormen voor komende vastlegging in 2012. Ik kies er bewust voor de subsidies voor duurzame handel te concentreren op de prioritaire sector landbouw & voedselzekerheid, in lijn met de strategienota met Zuid-Afrika.

8.1.2. Mozambique

In de loop van 2011 heeft de Vlaamse Regering een nieuwe strategienota afgesloten met de regering van Mozambique voor de periode 2011-2015. Gezondheidszorg (MDG 4 tot 6) werd hiermee de exclusieve sector voor onze samenwerking. Op vraag van de Mozambikaanse overheid zal ook de samenwerking rond ontmijning voortgezet worden.

2010-2011

Beroepsonderwijs en tewerkstelling

De sector onderwijs is een uitdovende sector in de samenwerking met Mozambique. In 2010 is, in uitvoering van de voorgaande strategienota, de steun toegezegd aan het Mozambikaanse sectorfonds voor onderwijs (FASE). Het engagement bedraagt 3,2 miljoen euro voor een periode van drie jaar. In 2011 is een eerste schijf van 1 miljoen euro uitbetaald. Met DFID - het ontwikkelingsagentschap van het Verenigd Koninkrijk - werd een bilateraal, stilzwijgend akkoord gesloten over de opvolging van de sectorsteun. Deze aanpak is in lijn met de Europese gedragscode inzake internationale arbeidsdeling onder donoren.

Gezondheidszorg

Sinds 2006 levert Vlaanderen een financiële bijdrage aan de Sector Wide Approach (SWAp) voor de volksgezondheid. In 2010 en 2011 werd telkens 2 miljoen euro vrijgemaakt voor de uitvoering van het gezondheidsplan van respectievelijk 2011 en 2012. De SWAp realiseerde het afgelopen jaar de grootste vooruitgang op het vlak van moederzorg, waarbij het aantal institutionele bevallingen toenam van 55% in 2009 naar 62% in 2010. Het aantal volwassenen die antiretrovirale therapie volgden nam toe van 156.688 in 2009 naar 218.991 in 2010. Het aantal gezondheidswerkers steeg in 2010 van 61 naar 63 per 100.000 inwoners.

Het langetermijnprogramma 'geïntegreerd netwerk voor de bestrijding van hiv/aids/soa in de provincie Tete' had als algemeen doel de capaciteit van de Provinciale Gezondheidsdiensten van deze provincie (DPS Tete) te verbeteren op vlak van een kwaliteitsvolle behandeling van hiv/aids/soa. Dit programma sloot af in 2010. Er volgde ook een eindevaluatie. Zowel het Rode Kruis als het Internationaal Centrum voor Reproductieve Gezondheid (ICRH) leggen zich nu toe op het consolideren van de resultaten, door verdere opvolgprojecten uit te voeren binnen het kader van het bestaande gezondheidssysteem.

Het ICRH zet in op de verbetering van de seksuele en reproductieve gezondheidsdiensten en - rechten voor hoge risicogroepen in Tete. Ze voorziet in de verderzetting en uitbreiding van de geleverde diensten in de nachtkliniek van Moatize. De dienst bereikt moeilijke doelgroepen zoals vrouwelijke sekswerkers en langeafstandschauffeurs.

Het Rode Kruis verbetert de zorg voor en ondersteuning van wezen en kwetsbare kinderen en verhoogt de kennis over HIV/AIDS in drie doelgemeenschappen: Chíuta, Chifunde en Changara.

10 jaar samenwerking Vlaanderen - Mozambique

Naar aanleiding van de tienjarige samenwerking tussen Vlaanderen en Mozambique schreven de auteurs Hilde Keteleer en Emiel Vervliet in opdracht van VAIS het boek 'De brug van dromen'. Leidraad in dit werk is de langste brug over de Zambezi, die de buurlanden met de Oceaan verbindt en symbool staat voor de dromen van Mozambikanen. Eind oktober 2011 volgt de officiële boekvoorstelling.

In het kader van het Nationaal Mijnactieplan (2008-2012) steunt de Vlaamse overheid al enkele jaren vzw Apopo. Voor de mijndetectie en ontmijning gebruikt vzw Apopo een gecombineerde methode van mechanische en menselijke middelen, alsook bio-sensoren (hamsterratten). Zo heeft Apopo in Mozambique al 796.178 m^2 land ontmijnd, tegen een erg competitieve kost van 1,1 euro per m^2. Om de resultaten in kaart te brengen en te documenteren ondersteun ik het initiatief van Apopo om een boek uit te brengen met foto's en getuigenissen van medewerkers, slachtoffers, ambtenaren en filantropische stichtingen. Dit boek zal op een tentoonstelling door Apopo worden voorgesteld.

2012

Ter uitvoering van de strategienota 2011-2015 zullen initiatieven en partners worden geïdentificeerd. 2 miljoen euro is jaarlijks gereserveerd voor de SWAp in de gezondheidszorg, voor de uitvoering van het nationaal gezondheidsplan. De overige 3 miljoen gaan uit naar initiatieven in de deelsectoren voeding(spraktijken), gezondheidsonderzoek & -monitoring en gezondheidspersoneel, dit zowel ingezet op nationaal niveau als in de provincie Tete. Momenteel wordt onder meer de mogelijkheid bekeken voor de ondersteuning van Apopo voor een pilootproject rond de inzet van ratten bij tbc-detectie. De verhoogde detectiegraad draagt bij tot een daling van het aantal tbc-transmissies.

8.1.3. Malawi

De economische en financiële crisis zet de overheid van Malawi onder zware druk om haar beleidsdoelen te realiseren. Bij de donoren heerst er ook bezorgdheid over het goede bestuur van het land en de spanningen met de civiele maatschappij. De VN speelt tot nog toe met succes een bemiddelende rol tussen overheid en civiele maatschappij. Vlaanderen volgt deze evolutie nauwgezet en overlegt met de EU en de andere andere donoren over de te volgen stappen.

Conform met de strategienota 2009-2013 concentreert de samenwerking met Malawi zich op landbouw & voedselzekerheid (MDG 1) en gezondheidszorg (MDG 4 tot 6).

2010-2011

Gezondheidszorg

In de loop van 2010 en 2011 heeft Malawi een nieuw werkplan voor de gezondheidssector uitgewerkt. Vlaanderen draagt bij tot de realisatie van dit werkplan, door zijn jaarlijks engagement van twee miljoen euro te richten op de *Sector Wide Approach* (SWAp) voor de volksgezondheid.

Intussen werden de lopende bijdragen zowel door Vlaanderen en andere donoren opgevolgd. Een financiële audit leverde aandachtspunten op die aanleiding gaven tot een gericht werkplan. Ook Malawi nam de aandachtspunten ter harte en verwerkte die deels reeds in het nieuwe werkplan.

Gezinsplanning is één van de prioriteiten binnen het algemene nationale beleid en het gezondheidsbeleid van Malawi. De Malawische overheid schuift Banya La Mtsogolo naar voor als preferentiële partner voor het verlenen van gezinsplanning. Het werkplan 2009-2015 van de organisatie is gericht op het bestrijden van HIV/AIDS, het reduceren van de moedersterfte en het terugdringen van de bevolkingsaangroei. Vlaanderen reserveerde een bijdrage van 500.000 euro ter ondersteuning van dit werkplan.

De Vlaamse overheid kende in 2010 een subsidie van 256.000 euro toe aan Viva Africa voor de voortzetting van het project *Drug Resources Enhancement against Aids and Malnutrition* (DREAM). Het project is gericht op de preventie van transmissie van HIV (in het bijzonder preventie van moeder-kind transmissie) en op de behandeling van aidszieken.

In 2010 ontving Non Profit Belgium een subsidie van 7.000 euro voor de uitvoering van een project dat inzet op water, gezondheidszorg en het bestrijden van ondervoeding.

Landbouw en voedselzekerheid

Sinds 2008 ondersteunt Vlaanderen in Malawi een voedselzekerheidsproject van FAO dat samen met de Malawische overheid wordt uitgevoerd. De resultaten van de eerste fase zijn in de tussentijdse

evaluatie in 2010 positief bevonden. Daarop besliste ik het project verder te zetten. Ik maakte 4.100.000 euro vrij voor de uitvoering van de tweede fase van het programma (2011-2013).

Duurzame handel

In 2010 werd een open oproep voor projecten rond duurzame handel gelanceerd, die specifiek gericht was tot lokale, Malawiaanse organisaties. Om in aanmerking te komen diende het project zich te richten op het versterken van de capaciteit van kleine producenten en boerenorganisaties, door middel van een duurzame vermarkting van hun landbouwproducten in lokale, nationale, regionale of internationale markten. De mate waarin de organisatie rekening hield met zowel de economische, sociale als ecologische aspecten van duurzaamheid, was ook een belangrijk selectiecriterium. Uit 87 voorstellen selecteerde ik zeven projecten.

Organisatie	**Doelstelling van het project**	**Budget** (€)
MicroLoan Foundation	De toegang tot lokale markten verbeteren voor vrouwelijke boeren-groepen, via capaciteitsopbouw en toegang tot financiële diensten.	99.972
Trustees of Agri-cultural Promotion Programme	Verhogen en versterken van inkomens, tewerkstelling en voedselzekerheid door het begeleiden en versterken van duurzame marktkoppeling en ontwikkeling van de waardeketen van kleinvee (geiten) in Noord-Kasungu en Zuid-Mzimba.	93.000
Malawi Organic Growers Associtaion	Capaciteitopbouw van 300 vrouwelijke huishoudens om de commercialisatie van landbouwproductie te verhogen door de integratie van de productie en vermarkting van kippen van vrije uitloop.	100.000
Farmers Union of Malawi	Capaciteitsopbouw voor verbeterde productie, vermarkting en toege-voegde waarde van lokale kippen, met aandacht voor klimaats-adaptatie.	99.400
National Small-holder Farmers' Association of Malawi	Verbeteren van de levensomstandigheden van 3000 kleine boeren, door de productie en vermarkting van zonnebloemen als voedsel- en inkomensgewas	99.921
Development action for Margi-nalized rural areas	Creëren van een stimulerend milieu waarin kleine boeren winst kunnen maken op een ethisch verantwoorde manier, door de producenten dichterbij de consumenten te brengen	100.000
Malawi Economic Justice Network	Promoten van eerlijke handel bij kleine boeren en producenten, zodat zij eerlijke voordelen kunnen halen uit hun economische activiteiten	99.600

2012

Vlaanderen heeft zich in de strategienota 2009-2013 geëngageerd om gedurende vijf jaar minstens vijf miljoen euro per jaar in de samenwerking met Malawi te investeren, waarvan drie miljoen euro in de landbouwsector en twee miljoen euro in de gezondheidssector. In 2012 zullen daartoe initiatieven en partners worden geïdentificeerd. In het voorjaar van 2012 zal ik de opdracht geven om een externe tussentijdse evaluatie van de strategienota uit te voeren en dit in overleg met de Malawische partners.

Binnen de landbouwsector ontwikkelt zich momenteel een nieuwe samenwerkingsvorm die uitgroeit tot de voorbode van een SWAp. Vlaanderen onderzoekt momenteel hoe samen met een aantal donoren zoals de EU, de Wereldbank en Noorwegen een *Multi Donor Trust Fund* voor de landbouwsector kan beheerd en gefinancierd worden.

8.1.4. Regionale samenwerking

2010-2011

Landbouw en voedselzekerheid

Naar aanleiding van de voedselcrisis in 2008 wordt jaarlijks één miljoen vrijgemaakt voor het Wereldvoedselprogramma (WFP). Eind 2010 werd een belangrijke stap gezet om deze bijdrage sterker te enten op de noden, zoals aangegeven door het WFP. Vlaanderen verleent een algemene bijdrage aan de lopende programma's, die gericht zijn op levensreddende voedselinterventies (op korte termijn) en het verhogen van de voedselzekerheid (op lange termijn) in Malawi en Mozambique. Deze bijdrage wordt besteed in functie van de hoogste financiële noden binnen deze programma's. Op die manier wenst Vlaanderen de geplande en deels gerealiseerde ontwikkelingsresultaten veilig te stellen.

Gelet op de positieve ervaring op vlak van algemene middelensteun aan het Wereldvoedselprogramma (WFP), zal ik eind dit jaar een overeenkomst met WFP opstellen voor een periode van drie jaar.

Gezondheidszorg: de strijd tegen HIV/AIDS

2010 was het laatste lopende jaar van de eerste samenwerkingsovereenkomst tussen de Vlaamse overheid en UNAIDS - het speciale VN-programma voor de strijd tegen hiv/aids. In het licht van de toename van het aantal hiv/aids-besmettingen in Zuidelijk Afrika opteerde ik ervoor deze samenwerking voor de volgende vier jaar te hernieuwen.

Uit evaluaties blijkt dat UNAIDS een relevante rol speelt in de strijd tegen hiv/aids. De organisatie dient hierbij verder te focussen op haar kerntaak: het stimuleren, coördineren, afstellen, technisch inspireren en begeleiden van het nationale antwoord op de hiv/aids-epidemie. Daar waar de vorige samenwerkingsovereenkomst tot op het niveau van specifieke programma's en zelfs projecten in de partnerlanden oormerkte, wordt vanaf 2011 ingezet op een structurele ondersteuning van de organisatie. Vlaanderen zet in op de kwaliteitsvolle uitbouw van de voornoemde kerntaak van UNAIDS binnen de landen van de concentratieregio van de Vlaamse ontwikkelingssamenwerking. Hiervoor maak ik jaarlijks 500.000 euro vrij. Daarnaast gaat jaarlijks 250.000 euro als algemene, ongeoormerkte bijdrage naar de hoofdzetel in Genève. In maart 2011 heb ik in Genève samen met uitvoerend directeur van UNAIDS Michel Sidibé deze overeenkomst ondertekend.

Vlaanderen stelde zijn expertise ter beschikking van de VN *high level* top aangaande hiv/aids op 8-10 juni 2011. Tijdens de missie werd inhoudelijk bijgedragen tot de onderhandelingen rond de eindverklaring en tot de toespraak van de premier tot de Algemene Vergadering. De eindverklaring plaatste de toepassing van de universele mensenrechten opnieuw centraal in de strijd tegen hiv/aids, een benadering die de laatste twee jaren in verschillende landen heel sterk onder vuur kwam te liggen.

2012

Landbouw en voedselzekerheid

De VN Voedsel- en Landbouworganisatie (FAO) treedt momenteel op als een uitvoerende partner van de bilaterale ontwikkelingssamenwerking tussen Vlaanderen en Malawi. Door informatievoorziening en uitwisseling van expertise aangaande voedselzekerheid, speelt FAO internationaal een belangrijke rol in het verbeteren van de praktijken aangaande landbouw, bosbouw en visserij, met het oog op het veiligstellen van voedselzekerheid voor iedereen. Ik bekijk of Vlaanderen vanaf dit jaar een bijdrage kan overmaken aan FAO, om de organisatie te ondersteunen bij de uitvoering van haar kerntaken in de regio Zuidelijk Afrika.

Kinderrechten

Sinds 2008 is de bijdrage aan UNICEF-projecten gevoelig toegenomen. Toch bleek de lopende samenwerking met UNICEF eerder ad hoc, en de steun erg afhankelijk van specifieke projecten. Om de voorspelbaarheid van de hulp te verhogen, en een partnerschap en directe beleidsdialoog na te streven, keurde de Vlaamse Regering op 17 juni een samenwerkingsakkoord goed met UNICEF International. De overeenkomst loopt van 2012 tot 2015, en ent zich op de realisatie van de vierde Millenniumdoelstelling, namelijk het terugdringen van de kindersterfte. Eén derde van de Vlaamse middelen gaat naar algemene middelensteun. UNICEF is een van de meest performante VN agentschappen, met een sterke kantoorwerking in meer dan 150 landen en een gedegen evaluatiecultuur. Vlaanderen kan via het lidmaatschap in de Uitvoerende Raad van UNICEF meewegen op het beleid van de organisatie.

Als kleine donor is het belangrijk te weten dat beperkte middelen een grote impact kunnen hebben op ontwikkeling. Uit verschillende studies blijkt dat het investeren in het sociaal beleid voor de ontwikkeling van jonge kinderen een erg hoog rendement van de geïnvesteerde middelen garandeert. Aan de hand van laagtechnologische en relatief goedkope maatregelen (goede praktijken aangaande voeding en hygiëne, vaccinaties, voedingssupplementen,…) kunnen miljoenen levens gered worden. Twee derden van de middelen uit de overeenkomst worden dan ook ingezet op de thematische prioriteiten ‘overleving van kinderen’ en ‘hiv/aids en kinderen’, waarbij een geografische focus is ingebouwd op de regio Zuidelijk Afrika.

Gezondheidszorg: seksuele en reproductieve gezondheid

Vlaanderen heeft de laatste jaren fors geïnvesteerd in zijn betrekkingen met het departement Seksuele en Reproductieve Gezondheid binnen de Wereldgezondheidsorganisatie, onder meer via steun aan specifieke projecten. Om beter aan te sluiten bij de goede donorpraktijken zal Vlaanderen structurele steun verschaffen aan het desbetreffende departement. De thematiek sluit naadloos aan bij de klemtoon die Vlaanderen wenst te leggen binnen de gezondheidssector.

Ongeveer 146.000 euro wordt gereserveerd voor de ontwikkeling van een vernieuwde versie van de baarmoederhalskankergids voor ontwikkelingslanden. De WHO start met deze subsidie de volgende fase van de vernieuwde richtlijnen over de aanpak van deze aandoening.

8.2. Ondernemerschap en tewerkstelling

Waarborgverlening voor microfinanciering

In 2010 werd als gevolg van de aardbeving in Haïti een waarborgverlening uitgewonnen ter waarde van 300.000 euro. De omvang van de geleden verliezen bleek minder hoog dan voorzien door de uitbetaalde waarborg, waardoor een restbedrag van 231.000 euro kon terugvloeien naar het Waarborgfonds. De betrokken microfinancieringsinstelling, ACME, kon relatief snel na de ramp haar activiteiten hervatten en wil haar werking nu verder uitbouwen in de rurale gebieden, zodat meer Haïtianen aanspraak kunnen maken op een kleine lening. Het ontwikkelingsfonds INCOFIN cvso is daarom een bijkomende participatie aangegaan met een totale waarde van USD 350.000. De Vlaamse overheid kende hiervoor een waarborg toe ter waarde van 123.865 euro. Daarnaast heb ik ook in 2011 de jaarlijkse dotatie van 248.000 euro overgemaakt aan het Waarborgfonds.

Capaciteitsopbouw voor ondernemers in het Zuiden

Door expertise en netwerken uit de ondernemerswereld in het noorden ter beschikking te stellen van bedrijven, organisaties en vormingscentra in het Zuiden, wil Ex-change een duurzame groei stimuleren

bij bedrijven in het Zuiden. De Vlaamse overheid kent voor de uitvoering van haar businessplan 2011-2013 een subsidie van 1.500.000 euro toe aan Ex-Change. De aanbevelingen uit de evaluatie van de werking van deze organisatie zijn verwerkt in het businessplan 2011-2013. Zo zal de organisatie zich op een kleiner aantal focuslanden en sectoren in Afrika toeleggen. Aanvragen van kleinere bedrijven zullen geclusterd worden. Daarnaast wordt intenser samengewerkt met het middenveld en partner-organisaties en wordt waar mogelijk naar synergieën gezocht met de Vlaamse projecten.

Internationale Arbeidsorganisatie (IAO)

Naast uitvoerder van het tewerkstellingsprogramma in de Zuid-Afrikaanse provincie Vrijstaat (zie supra), fungeert IAO tevens als de beheerder van het Vlaamse IAO-trustfonds, dat inzet op de promotie van arbeids- en milieunormen en sociale dialoog in groei- en ontwikkelingslanden. Ik verwijs hiervoor naar het hoofdstuk 6.5 van deze beleidsbrief.

8.3. Transversale thema's uit het Kaderdecreet

Het verfijnen van de methodologie om transversale thema's structureel te integreren in programma's en projecten is een strategisch project binnen de beheersovereenkomst met VAIS. Het Steunpunt Buitenlands Beleid heeft ter ondersteuning een praktische methodologie uitgewerkt die het agentschap zal toelaten om doorheen de volledige projectcyclus integraal rekening te houden met de transversale thema's. De implementatie start in 2012.

8.4. Een flexibele humanitaire- en noodhulpverlening

2010-2011

In 2011 is voor het eerst een bijdrage van 300.000 euro overgemaakt aan het *Central Emergency Reponse Fund* (CERF). Zowel op vlak van snelheid en effectiviteit van de hulprespons en harmonisatie van de hulp, als op vlak van besteding in functie van de noden heeft de Vlaamse noodhulp zo een grote stap gezet. CERF onderzoekt momenteel de mogelijkheid van het verhogen van de zichtbaarheid voor overheidsdonoren die geen VN-lidstaat zijn. Ook werd eind 2010 een subsidie toegekend van 149.000 euro aan een project van het *United Nations Environment Programme* (UNEP) rond *'Strengthening international cooperation on the environmental aspects of emergency response and preparedness'*. Voor een overzicht van alle ondersteunde noodhulpprojecten, verwijs ik naar de website www.vais.be.

2012

Het is mijn betrachting om de impact van de Vlaamse noodhulp te verhogen door bij meer acute noodsituaties in te zetten op grotere projecten , en voorkeur te geven aan organisaties die zich actief inschrijven in de coördinatie en de taakverdeling op terrein.

8.5. Versterking van het draagvlak voor ontwikkeling

2010-2011

De oproep voor sensibilisatieprojecten in het jaar 2011 stond in het teken van cultuur en ontwikkeling. In totaal werden elf projecten geselecteerd en betoelaagd voor een totaal van 1.437.443 euro.

In 2010 sloot de Vlaamse overheid een convenant 2011-2012 af met zestien gemeenten, waarvan twaalf met een stedenband. Voor veertien van de zestien gemeenten was dit een verlenging van hun convenant 2006-2008. Het totale engagement bedroeg 2.057.650 euro.

Voor vorming, advies en begeleiding van de gemeenten die actief zijn in het convenantprogramma, schakelt de Vlaamse overheid de Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten (VVSG) in. In 2009 werd een beheersovereenkomst gesloten voor de periode 2009-2011. In dat kader werd zowel in 2010 als in 2011 een subsidie van 173.748 euro vastgelegd. Het programma werd in de loop van 2011 geëvalueerd.

Het FairTradeGemeente initiatief wil lokale besturen, media, horeca en scholen warm maken voor het verhaal achter Fair Trade en duurzame, lokale landbouw. In juni 2011 waren 204 gemeenten actief in deze campagne, waarvoor de Vlaamse overheid 46.452 euro toekende.

In 2011 werd aan het nieuwsagentschap Inter Press Service Vlaanderen (IPS) een subsidie toegekend van 238.564 euro als tegemoetkoming in de werkingskosten en de kosten verbonden aan de productie en distributie van een E-zine, en voor de redactionele ondersteuning van www.MO.be. Wereld-mediahuis ontving in 2011 een subsidie van 149.796 euro voor de redactionele ondersteuning van het maandblad MO*.

Via de Noord-Zuidpersprijs wil de Vlaamse overheid de journalisten meer bewust maken van hun rol in de internationale solidariteit en hen effectief aanmoedigen er meer over te berichten. Annelien De Greef won de zesde Vlaamse Noord-Zuidpersprijs met haar artikelenreeks “9 miljard monden te voeden”**.**

Ook de Vlaamse Vereniging voor Ontwikkelingssamenwerking en Technische Bijstand (VVOB) ontvangt een werkingssubsidie. De structurele financiering, die in 2010 250.000 euro bedroeg, heeft tot doel de expertise van de VVOB te ondersteunen.

2012

In het najaar van 2011 wordt opnieuw een oproep gelanceerd tot het indienen van ontwikkelings-educatieprojecten voor betoelaging ten laste van de begroting 2012.

Gemeenten kunnen vóór 1 oktober 2011 een convenant gemeentelijke ontwikkelingssamenwerking aanvragen voor de periode 2012-2013. De looptijd van de convenant beslaat 2 i.p.v. 3 jaar, omdat vanaf 1 januari 2014 het impulsbeleid is afgestemd op de nieuwe beheers- en beleidscyclus van de Vlaamse gemeenten.

In 2012 wordt voor MO-IPS opnieuw een subsidie voorzien binnen de huidige beheersovereenkomst, die eind 2012 afloopt.

In 2012 zal er gezocht worden naar synergie met bestaande en vergelijkbare persprijzen om op die manier de bekendheid van de Vlaamse Noord-Zuidpersprijs te vergroten.

De samenwerking op het vlak van ontwikkelingseducatie binnen het overlegplatform Educatie voor Duurzame Ontwikkeling (EDO) wordt in 2012 verder gezet.

In de begroting 2012 werd een nominatim subsidie ingeschreven ten gunste van VVOB van maximum 300.000 euro als werkingssubsidie en maximum 130.000 euro voor het programma scholenbanden.

8.5.1. Een overkoepelende visie op draagvlakversterking

In 2011 werden de twee decreten die betrekking hadden op draagvlakversterking ondergebracht in het overkoepelende kaderdecreet (zie infra, Hfst 8.7.1.). Dit laat toe op een meer flexibele manier een kruisbestuiving te realiseren tussen gemeentelijke ontwikkelingssamenwerking en ontwikkelingseducatie. Het beoogt daarnaast een betere aansluiting met de huidige praktijk binnen draagvlakversterkende projecten.

8.5.2. De Vierde Pijler

In 2011 organiseerde het vierde pijlersteunpunt opnieuw een aantal ontmoetings- en uitwisselingsmomenten. Een themadag over water (naar aanleiding van wereldwaterdag) schetste het belang van deze kostbare hulpbron voor de ontwikkeling in het zuiden. De landendagen brachten ontwikkelingsorganisaties bijeen die ervaring hadden met projecten in DR Congo en Zuid-Afrika. Ongeveer 170 deelnemers namen deel aan deze samenkomsten. Op provinciaal niveau werden 40 workshops georganiseerd, met in totaal ongeveer 800 deelnemers. De website van het vierde pijlersteunpunt kent gemiddeld 3.000 unieke bezoekers per maand.

In opdracht van de Vlaamse overheid werd een evaluatie uitgevoerd over de werking van het vierde pijlersteunpunt. Op de toekomstconferentie op 7 april 2011 werden belanghebbenden betrokken bij het aftoetsen van de aanbevelingen uit dit onderzoek. Uit de bevraging bleek dat er een grote behoefte is aan vijf belangrijke vormen van ondersteuning: 1/ Informatie- en adviesverlening 2/ Ontmoetingen en uitwisseling met andere vierde pijlers 3/ Ontmoeting en uitwisseling met andere actoren 4/ Beantwoorden van vragen 5/ Vorming. De bevraging wees uit dat de huidige werking van het vierde pijlersteunpunt reeds een goed antwoord biedt op deze vijf belangrijke noden.

Er zal in 2012 verder worden voorzien in de uitbouw van het steunpunt. Specifieke aandacht gaat uit naar de rol van de diverse betrokken actoren. Daartoe zal enerzijds 11.11.11, als koepel van de Noord-Zuidbeweging, verder ondersteund worden in zijn rol t.a.v. 4e pijlerorganisaties en zal anderzijds de versteviging van het 4de pijlernetwerk gefaciliteerd worden.

8.6. Een performante internationale samenwerking

8.6.1. Efficiëntiewinst en minder administratieve lasten

2010–2011

Naast het Kaderdecreet ontwikkelingssamenwerking (2007) zijn nog drie andere decreten in voege: het decreet over gemeentelijke convenants (2004), het decreet over ontwikkelingseducatie (2004), en het decreet over het waarborgfonds voor de microfinanciering (2004). In verhouding tot het beschikbare budget voor ontwikkelingssamenwerking was tot op heden sprake van sterke regulering.

Uit de beleidspraktijk en uit externe studies bleken de decreten te specifiek of niet aangepast aan de huidige ontwikkelingscontext. Daarom heb ik beslist een grondige hervorming door te voeren van de Vlaamse regelgeving aangaande ontwikkelingssamenwerking, dit in uitvoering van het planlastdecreet, met de bedoeling om de administratieve last van overheid en begunstigde drastisch te verminderen. Zo worden de [twee] [drie] specifieke decreten opgeheven. De juridische grondslag en de krachtlijnen van dit beleid worden geïntegreerd in het overkoepelende Kaderdecreet.

Tevens wordt van de gelegenheid gebruik gemaakt om een aantal andere technische wijzigingen door te voeren in de regelgeving op het vlak van de Vlaamse ontwikkelingssamenwerking. Zo zullen een aantal definities in het kaderdecreet worden geactualiseerd en wordt het statuut van schikkingen met multilaterale organisaties in het kader van ontwikkelingssamenwerking verduidelijkt.

Het impulsbeleid gemeentelijke ontwikkelingssamenwerking, zoals vormgegeven in het gewijzigde Kaderdecreet, is afgestemd op de lokale beleids- en beheerscyclus van de gemeenten. Samen met andere beleidsdomeinen van de Vlaamse overheid, wordt op deze manier een einde gemaakt aan een voor gemeenten erg complex geheel van verschillende rapporteringsvereisten en –cycli. Bovendien zal de Vlaamse overheid vanaf 2014 de controle op de correcte besteding focussen op de effecten van de gemeentelijke activiteiten, in plaats van op de aard van de middelen. Dit houdt voor de lokale besturen een aanzienlijke vermindering in van de administratieve lasten.

Met het oog op de hervorming van de regelgeving aangaande waarborgverlening voor micro-financiering, heeft VAIS in de eerste helft van 2011 een interne doorlichting georganiseerd. Door het bundelen van de eigen ervaringen en deze van het Waarborgcomité, en aan de hand van overleg met de sector, werden zowel de noden van de actoren als de administratieve hindernissen bij de uitvoering in kaart gebracht. In het najaar van 2011 zal het agentschap een externe expert aanstellen om de conclusies uit de doorlichting een technische en concrete invulling te geven.

2012

In de loop van 2012 zal ik, in consultatie met belanghebbenden, de uitvoeringsbesluiten uitwerken voor het beleid aangaande ontwikkelingseducatie en gemeentelijke ontwikkelingssamenwerking en waarborgverlening voor microfinanciering.

8.6.2. Een verbeterde monitoring en evaluatie

Het optimaliseren en systematiseren van het beheersinstrument voor monitoring en evaluatie van de samenwerkingsprogramma's en –projecten is een strategisch project van het VAIS. In 2011 voert een consultancybureau een adviesverlenende opdracht uit, aangaande de parameters waarop het monitorings- en evaluatiesysteem de voortgang opmeet. Een management informatiesysteem voorziet in een knipperlichtfunctie voor dossiers met uitvoeringsvertragingen.

In 2012 zal een implementatietraject worden uitgewerkt. Enerzijds zal VAIS voorzien in interne begeleiding en opleiding aangaande monitoring en evaluatie. Anderzijds zal men opdracht geven tot de ontwikkeling van de software voor het management informatiesysteem.

8.6.3. Verbeterde interne coördinatie en harmonisatie van de ontwikkelingshulp

In het kader van een sterkere focus op de internationale arbeidsdeling aangaande ontwikkelings-samenwerking, werd in overleg met de partner beslist om de samenwerking tussen Vlaanderen en Mozambique toe te spitsen op slechts één enkele sector: gezondheidszorg. Ook binnen deze sector focust Vlaanderen zich op niches waarbinnen het een hoge toegevoegde waarde kan realiseren.

Het aandeel van de begroting voor ontwikkelingssamenwerking binnen de totale Vlaamse ODA is tussen 2008 en 2010 toegenomen van 39% naar 48%. Doordat de uitgaven vanuit deze specifieke begroting maximaal zijn gefocust op de Vlaamse beleidsprioriteiten en de onderlinge afspraken met de partnerlanden, betekent een stijging van dit aandeel binnen de totale ODA ook een winst op het vlak van de interne coherentie van het ontwikkelingsbeleid.

8.6.4. Een grotere bijdrage aan de internationale armoedebestrijding

De Vlaamse ODA bedroeg 48,1 miljoen euro in 2010. Dit is een vermindering met 1,4 miljoen euro ten opzichte van de ODA in 2009, ofwel een daling van 3%. Anderzijds namen bestedingen vanuit de

begroting voor ontwikkelingssamenwerking in 2010 toe met 2,8 miljoen euro ten opzichte van de besteding in 2009.

Met het oog op het verhogen van de Vlaamse ODA, voorzie ik in 2012 een uitbreiding van 800.000 euro op de begroting voor ontwikkelingssamenwerking.

9. De strijd tegen de gevolgen van klimaatverandering

Tijdens de klimaattop in Cancún in december 2010 werd een Groen Klimaatfonds opgericht, dat tot doel heeft tegen 2020 100 miljard USD vrij te houden voor klimaatgerelateerde uitgaven in ontwikkelingslanden. Daarnaast werd een Adaptatiecomité en een mechanisme ter vermindering van de ontbossing opgezet.

De Europese Unie heeft tijdens de klimaattop in Kopenhagen in 2009 unilateraal beslist om voor de periode 2010-2012 in totaal 7,2 miljard (of jaarlijks 2,4 miljard euro) te voorzien voor *fast-start* financiering, gericht op het snel beschikbaar maken van investeringen voor klimaat in ontwikkelingslanden. *Fast-start* financiering dient specifieke en afzonderlijke hulp voor adaptatie en mitigatie (inclusief bosbouw en capaciteitsopbouw) te voorzien, met specifieke aandacht voor kwetsbare en minst ontwikkelde landen. Dit engagement is gekaderd binnen de beslissing uit Cancún om tegen 2012 in totaal 30 miljard USD toe te wijzen aan klimaatgerelateerde bijstand.

Vlaanderen zal in 2012 middelen vrijmaken om ontwikkelingslanden bij te staan om op gepaste wijze om te gaan met de gevolgen van de klimaatsopwarming en om emissiereducties te realiseren. Bij de verdeling van de bijdrage zal een evenwicht worden gehanteerd tussen uitgaven voor mitigatie en adaptatie. De investeringen moeten daarenboven ontwikkelings-relevant zijn, de capaciteit van lokale leefgemeenschappen versterken, en voortbouwen op de beleidsprioriteiten van de ontvangende partnerlanden. Gezien de middelen afkomstig zijn van de uitbreiding van de begroting in 2012, is ook de voorwaarde van de additionaliteit vervuld.

Daarnaast zetten we verder stappen bij het structureel integreren van klimaatverandering in de Vlaamse ontwikkelingssamenwerking. In het najaar van 2011 wordt de werking van een bestaande klimaatsintegrerende toolkit uitgetest op een aantal projecten in het Zuiden. De resultaten van de casestudies zullen uitwijzen of de toolkit in de huidige vorm, of mits technische aanpassingen, kan worden toegepast binnen de werking van de Vlaamse ontwikkelingssamenwerking.

III. DE INSTRUMENTEN VAN HET BELEID

1. Versterkte samenwerking binnen het beleidsdomein

2010-2011

Op 1 januari 2011 traden zowel de nieuwe Managementovereenkomst met het Departement internationaal Vlaanderen 2011-2015 als de nieuwe beheersovereenkomsten met de agentschappen van het beleidsdomein internationaal Vlaanderen in werking. Deze overeenkomsten beogen een verdere operationalisering van de strategische doelstellingen van de 'Beleidsnota 2009-2014. Buitenlands beleid, internationaal ondernemen en ontwikkelingssamenwerking'.

Het DiV is verantwoordelijk voor acht kerntaken: de voorbereiding en evaluatie van het beleid van de Vlaamse Regering op het vlak van buitenlandse zaken, toerisme, ontwikkelingssamenwerking en internationaal ondernemen; de internationale vertegenwoordiging van de Vlaamse Regering; de communicatie over het internationale beleid van de Vlaamse Regering; de coördinatie van de Vlaamse positiebepaling en belangenbehartiging in EU- en internationale dossiers; de financiering en ondersteuning van projecten, programma's en organisaties ter uitvoering van het Vlaams regeringsbeleid voor zover deze niet is toevertrouwd aan de agentschappen van het beleidsdomein internationaal Vlaanderen; de controle op de internationale handel in strategische en militaire goederen; de omzetting en monitoring van de naleving van internationale engagementen en verbintenissen; de bewaking van de interne samenhang van het internationaal Vlaams overheidsoptreden.

De uitvoering van de beheersovereenkomsten met de agentschappen gebeurt volgens het regime van constant beleid en heeft met andere woorden geen extra budgettaire weerslag op de begroting van de Vlaamse Gemeenschap. In de nieuwe overeenkomst gaat het Vlaams Agentschap voor Internationaal Ondernemen (VLAIO/FIT) het engagement aan drie strategische organisatiedoelstellingen te realiseren. Ten eerste levert het agentschap een aanzienlijke bijdrage tot de uitbreiding van het internationaal ondernemen door bedrijven die in Vlaanderen gevestigd zijn, met bijzondere aandacht voor KMO's. Ten tweede draagt FIT bij tot het aantrekken van nieuwe en de uitbreiding van bestaande buitenlandse investeringen naar en in Vlaanderen. Ten derde organiseert FIT de interne werking op een efficiënte manier om haar klanten een kwaliteitsvolle, betrouwbare en klantgerichte dienstverlening te bieden. De engagementen van het Vlaams Agentschap voor Internationale Samenwerking (VAIS) zijn opgebouwd rond zeven strategische doelstellingen. Centraal staan de bijdrage tot het bereiken van de millenniumdoestellingen, een performante uitvoering van de internationale samenwerking op basis van de internationale consensus rond goede donorpraktijken, de versterking van het draagvlak voor ontwikkelingssamenwerking, de bijdrage tot flexibele humanitaire en noodhulpverlening en de ondersteuning van de minister en de Vlaamse Regering bij de uitvoering van het beleid rond ontwikkelingssamenwerking. Voor de samenwerking met het agentschap Toerisme Vlaanderen, dat eveneens tot het beleidsdomein internationaal Vlaanderen behoort, verwijs ik naar de beleidsbrief van mijn collega bevoegd voor Toerisme.

2012

De komende periode zullen een aantal structurele hervormingen doorgevoerd worden binnen het Departement internationaal Vlaanderen. De afdeling kwaliteitszorg van het agentschap Toerisme Vlaanderen wordt overgebracht naar het departement. Samen met de dienst Controle Strategische Goederen zal een nieuwe afdeling gevormd worden binnen het DiV.

Om het Vlaams buitenlands beleid wetenschappelijk te onderbouwen kon de voorbije vijf jaar onder meer een beroep gedaan worden op het 'Steunpunt Buitenlands Beleid, Toerisme en Recreatie, spoor

Buitenlands Beleid'. De huidige generatie van Steunpunten voor Beleidsrelevant Onderzoek rondt tegen het einde van 2011 haar werkzaamheden af. Omwille van een positieve evaluatie werd ook voor het thema 'Buitenlands beleid, internationaal ondernemen en ontwikkelingssamenwerking' een nieuwe oproep gelanceerd. Geïnteresseerde universiteiten en hogescholen kunnen, indien gewenst als consortium, voor dit thema onderzoeksvoorstellen indienen om als Steunpunt voor Beleidsrelevant Onderzoek erkend te worden voor de periode 2012-2016. In december zullen de beheersovereenkomsten met de geselecteerde instellingen gesloten worden. Voor het buitenlands beleid wordt onder meer inhoudelijke ondersteuning gezocht rond de impact van internationale en Europese ontwikkelingen op de Vlaamse bevoegdheidsdomeinen, rond het internationaal handelsbeleid en rond mensenrechten, goed bestuur en de rol van de private sector in onze ontwikkelingssamenwerking. Het coördinerende departement Energie, Wetenschap en Innovatie zal instaan voor een jaarlijkse basisfinanciering van 333.333 euro, een bedrag dat vanuit het beleidsdomein internationaal Vlaanderen gecofinancierd wordt met 166.666 euro.

2. Een sterkere interdepartementale beleidscoördinatie

2010-2011

Begin 2010 werd het Strategisch Overlegorgaan Internationale Aangelegenheden (SOIA) opgericht. SOIA fungeert als ambtelijk, interdepartementaal en beleidsdomeinoverschrijdend overlegplatform voor alle beleidsrelevante internationale dossiers, waarbij meer dan twee beleidsdomeinen zijn betrokken. DiV verzorgt het secretariaat van SOIA. Het is de draaischijf voor informatieverspreiding en heeft een belangrijke taak in de voorbereiding van de standpuntbepaling inzake beleidsdomeinoverschreidende dossiers.

Uit het eerste jaarverslag van SOIA blijkt dat tijdens het eerste werkjaar reeds een heel aantal mededelingen aan de Vlaamse Regering werden voorbereid binnen het SOIA-netwerk. Hierbij ging in de eerste plaats aandacht uit naar het Europese beleid. Er werd een Vlaams standpunt geformuleerd rond het EU cohesiebeleid na 2013, uit de werkprogramma's van de Europese Commissie en de EU-Voorzitterschapsprogramma's werden de voor Vlaanderen relevante dossiers doorgelicht en er werden Vlaamse reacties voorbereid rond de openbare raadplegingen van de Europese Commissie rond slimme regelgeving en de *Single Market Act*. Het overleg oversteeg echter ook het Europese niveau. Zo werd er samengewerkt rond het Vlaamse MDG rapport en de Vlaamse voorbereiding van de Uitvoerende Raad van UNESCO.

2012

De komende jaren zal het overleg binnen het SOIA-netwerk verder geoptimaliseerd worden. Naast de Europese en multilaterale dossiers kunnen ook dossiers inzake bilateraal beleid aan bod komen. De bestaande aanpak inzake Europese thema's wordt verder uitgediept in nauw overleg met de Vlaamse Vertegenwoordiging bij de Belgische Vertegenwoordiging van de EU. Bovendient waakt SOIA erover dat de bilaterale en multilaterale thema's, naast de Europese thema's, een steeds prominentere plaats krijgen in de SOIA-besprekingen

3. Een gestroomlijnde intrafederale samenwerking

2010-2011

Noch in 2010, noch in 2011 werd een Interministeriële Conferentie Buitenlands Beleid (ICBB) samengeroepen. Op 29 maart ll. schreef ik mijn federale collega aan met de vraag een ICBB bijeen te roepen. In het antwoord werd aangegeven dat een ICBB niet kan worden samengeroepen omwille van het gegeven van lopende zaken. Dit gegeven hindert tot op vandaag de bijeenroeping van een ICBB.

Los hiervan blijven mijn diensten actief deelnemen aan de intrafederale overlegorganen, zoals DGE en Coormulti van de Federale Overheidsdienst Buitenlandse Zaken voor die thema's die relevant zijn voor Vlaanderen.

Met het oog op goede relaties werden in juni 2011 de federale stagiair-diplomaten in Huis Errera ontvangen door het Departement internationaal Vlaanderen. De krachtlijnen van het Vlaams buitenlands beleid, en de instrumenten die het beleid vorm geven, werden aan hen voorgesteld. Na enkele specifieke toelichtingen, onder meer over de Vlaamse werkzaamheden inzake Controle Strategische Goederen en over ontwikkelingssamenwerking door VAIS, volgde een netwerklunch. De stagiair-diplomaten zullen op het einde van het jaar ook ontvangen worden door FIT, dat tevens een aantal bedrijfsbezoeken organiseert en tien personen de mogelijkheid biedt een korte stage te lopen bij FIT of een bedrijf.

2012

Ik hecht groot belang aan de goede samenwerking op de diplomatieke posten met de federale diplomaten en reken ook op de positieve inzet van de federale diplomaten.

Ik zal blijven aandringen op het samenroepen van een ICBB, waartoe de federale overheid op grond van de gewone wet van 9 augustus 1980 tot hervorming der instellingen met regelmaat verplicht is.

4. Strategische inzet van de Vlaamse internationale vertegenwoordigingen

2010-2011

De Vlaamse overheid beschikt over een netwerk van ongeveer 120 vertegenwoordigingen in het buitenland. Hiertoe behoren elf Vertegenwoordigers van de Vlaamse Regering (VVR), elf kantoren van Toerisme Vlaanderen, drie kantoren van het Vlaams Agentschap voor Internationale Samenwerking (VAIS), twee kantoren van het Vlaams Centrum voor Agro- en Visserijmarketing (VLAM) en 88 buitenlandposten van Flanders Investment and Trade (FIT). Daarnaast beschikt de Vlaamse Overheid ook nog over het Vlaams cultuurhuis 'De Brakke Grond' in Amsterdam en het 'Flanders Center' in Osaka.

Momenteel loopt een gezamenlijke audit voor de buitenlandkantoren van het DiV, VAIS, FIT en Toerisme Vlaanderen. Deze entiteiten van het beleidsdomein internationaal Vlaanderen hebben samen de opdracht gegeven aan KPMG om bepaalde kantoren door te lichten. Elk van de betrokken diensten beslist afzonderlijk hoeveel audits besteld werden voor elke entiteit en het auditbureau rapporteert afzonderlijk aan elke entiteit. Het DiV besliste alle Vertegenwoordigingen van de Vlaamse Regering te laten doorlichten. Ook alle VAIS-kantoren en alle buitenlandkantoren van Toerisme Vlaanderen worden doorgelicht. FIT maakte een selectie van de 88 buitenlandposten. Tegen augustus 2013 zouden de geselecteerde kantoren doorgelicht moeten zijn.

Naar aanleiding van de aanwezigheid van de diplomatieke vertegenwoordigers van de Vlaamse Regering in mei 2011 heb ik hen gevraagd aandacht te schenken aan het uitdragen in hun ambtsgebied van ViA. Door te detecteren welke tendensen in hun ambtsgebied spelen en welke soortgelijke initiatieven genomen worden in de landen en regio's van hun ambtsgebied, wil ik nagaan welke ontwikkelingen in het buitenland en bij ons in elkaar gepast kunnen worden. Ik verwacht dus van de vertegenwoordigers dat zij ook een strategisch-economische invulling geven aan hun werk op het terrein.

Ik hecht groot belang aan een goede samenwerking van de verschillende vertegenwoordigers op de Vlaamse posten in het buitenland.

Met het oog op netwerking en de promotie van Vlaanderen werden de Vlaamse Vertegenwoordigingen in het buitenland, het Flanders House in New York en het Flanders Center in Osaka ingeschakeld voor de ondersteuning van Vlaamse (culturele) evenementen. Zo werd bijgedragen aan het festival van Gordes en het Festival van Avignon. De Vertegenwoordigers van de Vlaamse regering zijn ook betrokken in het *Flanders Inspires International Visitors Programme*. Zo helpen zij bij de selectie van de deelnemers en staan zij in voor hun opvolging na terugkeer.

Tijdens mijn werkbezoek aan Londen in maart 2011 werd het startschot gegeven voor de reeks *Focus on Flanders*, een initiatief van de Vertegenwoordiging van de Vlaamse Regering in Londen. Via gerichte lezingen en debatten worden in dit kader relevante thema's over Vlaanderen toegelicht aan een selecte groep van besluitvormers en opiniemakers in het VK.

In 2011 werd overigens werk gemaakt van de aanleg van een werfreserve van Vertegenwoordigers van de Vlaamse Regering. De kandidaten legden twee schriftelijke proeven en twee interviews af en ondergingen een *assessment* voor het testen van generieke competenties. De beste kandidaten werden opgenomen in de werfreserve.

2012

Ik wil het buitenlands netwerk van de Vlaamse overheid inschakelen in het beleid rond academische diplomatie. Hier zal een tandje bij gestoken moeten worden in termen van kennisopbouw rond onderzoek en onderwijs in Vlaanderen. Ik zal ook de nodige aandacht schenken aan de bekommernissen van de Vlaamse vertegenwoordigers om hun taken en opdrachten zo efficiënt mogelijk uit te voeren.

Ik zal mee uitvoering geven aan het actieplan Midden- en Oost-Europese migranten dat bij minister Bourgeois in voorbereiding is.

5. Actief gebruik van het internationaal verdragsrecht

2010-2011

Tijdens het voorbije werkjaar van het Parlement en de Regering werd de regelgevingsagenda 2010 grotendeels omgezet in uitvoerbare regelgeving: 19 van de 30 geplande decreten tot instemming met gemengde verdragen werden goedgekeurd, bekrachtigd en afgekondigd, en het Besluit van de Vlaamse Regering over de financiële tussenkomst voor stages bij internationale organisaties werd op 18 februari 2011 goedgekeurd en het trad op dezelfde datum in werking. De elf resterende instemmingsdecreten zijn om uiteenlopende redenen nog niet ingediend of behandeld in het Parlement; in de meeste gevallen ligt de oorzaak bij het uitblijven van de ondertekening of bij de sterke groei van het aantal EU-verdragen sinds de inwerkingtreding van het Lissabonverdrag eind 2009. Momenteel heeft de Regering niettemin al vijf van deze elf instemmingsdecreten effectief in behandeling genomen, zodat zij terecht vooraan staan in de nieuwe regelgevingsagenda. De planning voor het decreet inzake wapenhandel blijft ongewijzigd: het wordt nog dit jaar bij het Vlaams Parlement ingediend. Om het Samenwerkingsakkoord inzake het verbod op en de vernietiging van chemische wapens in de Regering te kunnen goedkeuren, is vooraf een federale démarche t.o.v. het internationale verdragssecretariaat nodig.

Daartegenover staat dat de Vlaamse instemming met twee gemengde verdragen die niet in de regelgevingsagenda van vorig jaar opgenomen waren, toch zijn beslag kreeg. Dit was het geval met het UNESCO-verdrag betreffende de bescherming en de bevordering van de diversiteit inzake culturele uitdrukkingen (2005) en met het Protocol tot wijziging van het aan het Verdrag van Lissabon gehechte protocol nr. 36 betreffende de overgangsmaatregelen (2010).

De Vlaamse overheid werkte het voorbije werkjaar mee aan de eerste rapportering over de naleving van internationale verbintenissen, zoals die opgenomen in de VN-conventie en het facultatief protocol inzake de rechten van personen met een handicap (2007). Mijn diensten namen deel aan intrafederaal overleg betreffende verdragsonderhandelingen, georganiseerd door de EU, met derde landen.

Het versnellen van de Vlaamse goedkeuring van gemengde verdragen blijft een aandachtspunt.

Intussen blijft de federale overheid het Samenwerkingsakkoord inzake het sluiten van gemengde verdragen gebrekkig toepassen, waarmee zij een bijdrage levert tot het vertragen van de goedkeuringsprocedures: de deelstaten worden dikwijls niet of laattijdig geïnformeerd over geplande verdragsonderhandelingen, laat staan erbij betrokken, hoewel dat haar in het eerste artikel opgelegd is. In sommige gevallen zijn gemengde verdragen zelfs al uitsluitend federaal ondertekend, zonder goedkeuring en machtiging tot ondertekening van de Vlaamse Regering. In 2009 is dit opnieuw vastgesteld met 14 verdragen inzake internationaal wegvervoer en met 75 verdragen inzake belastingen, die alle gemengd van aard zijn. Met mijn collega bevoegd voor financiën en begroting, heb ik beslist om dit aanhoudende knelpunt te behandelen in het Overlegcomité.

2012

Tijdens dit werkjaar openen de Vlaamse Regering en de Nederlandse Regering hun onderhandelingen over het wijzigen van het Verdrag tussen België en Nederland tot verbetering van de verbinding tussen het Julianakanaal en het Albertkanaal (1961), waarin het zgn. Cabergkanaal gepland werd. Het doel is het schrappen van de reservatiestrook voor het geplande tracé van dat Cabergkanaal, tussen het Albertkanaal en de bovenmond van het Nederlandse Julianakanaal. Deze strook hindert de optimalisering van de grensoverschrijdende ontwikkeling in het gebied Lanaken-MaastrichtAangezien de wederzijdse belangen overeenstemmen, hoop ik dat dit exclusief Vlaamse verdrag volgend jaar ondertekend kan worden.

De Raad van State oordeelt dat verdragen een gemengde aard hebben, zelfs als die niet actueel, maar slechts potentieel slaan, dus ooit kunnen slaan, op bevoegdheden van de gemeenschappen en/of de gewesten, alsook op federale bevoegdheden. Zo zijn er vooral fiscale verdragen en verdragen inzake sociale zekerheid, waarvan sommige wegens de potentiële uitoefening van Vlaamse bevoegdheden, via deze verdragen, de instemming moeten krijgen van het Vlaams Parlement.

Daarnaast blijft het indienen in het Parlement van het decreet inzake wapenhandel in 2011 een doelstelling en wordt het indienen van de wijziging van het kaderdecreet inzake ontwikkelingssamenwerking, in het kader van het planlastdecreet, er een (2012). Tot slot zijn vier geplande besluiten van de Vlaamse Regering gepland, namelijk het bovenvermelde regeringsbesluit tot goedkeuring van het Samenwerkingsakkoord inzake het verbod op en de vernietiging van chemische wapens, het besluit inzake het impulsbeleid voor gemeentelijke ontwikkelingssamenwerking, het besluit inzake ontwikkelingseducatie en de aanpassing van het besluit van 16 december 2005 betreffende het financiële en materiële beheer van de DAB Waarborgfonds voor Microfinanciering.

6. Een proactief beleid naar de diplomatieke vertegenwoordigingen in Brussel

2010-2011

In de managementovereenkomst 2011-2015 tussen de Vlaamse Regering en het Departement internationaal Vlaanderen wordt gestipuleerd dat het departement op korte termijn moet uitgroeien tot het natuurlijke aanspreekpunt voor de buitenlandse diplomatieke gemeenschap in Brussel voor alle gewest- en gemeenschapsmateries. De Vlaamse overheid wil ook een goed contact opbouwen met andere buitenlandse professionelen, die in ons land verblijven. Ook wanneer zij na hun verblijf het land verlaten, is het interessant in contact te kunnen blijven. Er is te weinig een coherent geheel van

acties. 'Expats' worden na hun vertrek uit Vlaanderen nauwelijks gevolgd, hoewel ze soms belangrijke posities bekleden in hun land van herkomst. Om dit te remediëren wordt momenteel werk gemaakt van een geïntegreerd onthaal- en opvolgingsbeleid, waarin het merk 'Vlaanderen' consequent wordt uitgedragen. De initiatieven die reeds vanuit het beleidsdomein worden ondernomen, zullen hierin verwerkt worden.

Zo vormt de periodieke elektronische nieuwsbrief 'Flanders@World' een belangrijk *outreach*-instrument over het Vlaamse buitenlandbeleid. Tot de meer dan 1.300 abonees behoren de buitenlandse ambassades, consulaten-generaal, regiovertegenwoordigingen en Permanente Vertegenwoordigingen in België. Ook worden de Belgische ambassades en consulaten-generaal in het buitenland, buitenlandse overheden, de federale overheid, en andere gewest- en gemeenschapsoverheden op die manier bereikt. In de nieuwsbrief worden artikels opgenomen over de activiteiten van het departement en andere Vlaamse overheidsactoren, maar eveneens over onderwerpen die een impact kunnen hebben op het imago van Vlaanderen in het buitenland in het algemeen. Aan de hand van informatie over het Vlaamse buitenlandse beleid draagt de nieuwsbrief bij tot een beter inzicht in de activiteiten en de (internationale) bevoegdheden van Vlaanderen. Dusver werden acht edities van de nieuwsbrief verzonden, met in totaal meer dan dertig artikels over het buitenlands beleid van Vlaanderen.

Het onthaalbeleid van Vlaanderen focust onder meer op de ambassadeurs in Brussel. De nieuw geaccrediteerde ambassadeurs worden door mij uitgenodigd voor een hoffelijkheidsontvangst. Verder wordt samengewerkt met De Warande vzw, die in 2011 onder de koepelnaam *'Focus on Flanders'* drie soorten activiteiten organiseerde. Ten eerste bood De Warande een lessenreeks Nederlands voor ambassadeurs aan. Ten tweede werden ambassadeurs uitgenodigd voor een tweedaags studiebezoek aan een Vlaamse provincie. Dit bood de genodigden de kans om het klassieke diplomatieke circuit van Brussel achter zich te laten en kennis te maken met een aantal Vlaamse troeven. De beleidskeuzes van de Vlaamse Regering werden in de kijker gezet en bezoeken werden georganiseerd aan instellingen en bedrijven, die voor de ambassadeurs interessant zijn. Ten derde organiseerde De Warande een aantal informatie-momenten met prominente gastsprekers, waar relevante politieke en maatschappelijk onderwerpen aan bod kwamen.

Hiernaast bekleden ook de internationale tentoonstellingen, die vanuit het beleidsdomein worden georganiseerd in het kader van de bilaterale samenwerking, een belangrijke diplomatieke netwerkfunctie. Het voorbije jaar werden tentoonstellingen opgezet met onder meer Noorwegen, Mexico, Servië, Macedonië, Peru, Kroatië en Moldavië. Een tentoonstelling in samenwerking met Slovenië is voorzien voor december 2011.

2012

Het onthaal- en opvolgingsbeleid zal geconcretiseerd worden aan de hand van de krijtlijnen die het voorbije jaar werden uitgezet en de resultaten van de besprekingen tijdens de ViA rondetafel 'Een internationale ingesteldheid in Vlaanderen'. Deze rondetafel, die in de eerste helft van 2012 is voorzien, wil het startsein geven voor het lanceren en uitrollen van een meerjarige internationaliseringsstrategie, die moet gedragen worden door alle belanghebbenden, i.e. niet enkel de overheid.

In het kader van de academische diplomatie zal het Departement internationaal Vlaanderen erover waken dat de contacten met de internationale gemeenschap in Vlaanderen optimaal worden aangewend om de universitaire kennistroeven op vlak van onderwijs en wetenschappelijk onderzoek in de kijker te zetten.

De elektronische nieuwsbrief 'Flanders@World' wordt intern geëvalueerd en inhoudelijk en operationeel verbeterd met het oog op een optimale verspreiding en trefzekere communicatie over het Vlaams buitenlandbeleid.

7. Een weldoordachte publieksdiplomatie

2010-2011

In het kader van het EU-voorzitterschap liep de communicatiecampagne '*Flanders shines in Europe shines in Flanders'*. Hiermee werd Vlaanderen gepositioneerd als een open en EU-geöriënteerde deelstaat en werden de Vlaamse burgers nauwer betrokken bij Europa. De communicatie werd ook specifiek gericht op de expat-gemeenschap in Vlaanderen en Brussel. Eveneens in dit kader werd een congresbrochure 'Vlaanderen en het Belgisch EU-voorzitterschap' samengesteld. De vier-talige welkomstbrochure bood congresgangers praktische en wervende informatie over Vlaanderen, de Vlaamse overheid en haar rol in het EU-voorzitterschap.

Ook het afgelopen jaar verscheen de gratis Engelstalige krant Flanders Today op wekelijkse basis. Door het voortdurend aanboren van nieuwe distributiekanalen is eind 2010 de oplage gestegen tot 28.500. In 2010 vond een uitgebreid onderzoek plaats, waaruit bleek dat de krant zeer goed scoort bij haar lezers. In 2011 is vooral gewerkt aan het optimaliseren van de distributie van de krant. Hiervoor werden audits uitgevoerd van zowel de multipacks als de individuele abonnementen (binnen- en buitenland). Met deze audit werd ook overgeschakeld op electronische registratie van de abonnees, een werkwijze die voortaan jaarlijks wordt herhaald om het abonneebestand actueel en kwaliteitsvol te houden. Door een nauwere opvolging van het te verschijnen nieuws en een verbeterde samenwerking met de redactie van *Ackroyd publications* is de inhoudelijke kwaliteit van de krant Flanders Today in 2010-2011 verder op punt gezet.

In opdracht van de Vlaamse Regering werd in 2010 gestart met het '*Flanders Inspires International Visitors Programme'*. Het programma heeft als doel beloftevolle buitenlandse opiniemakers en besluitvormers tijdens een vijfdaags bezoek kennis te laten maken met Vlaanderen en zo op lange termijn een kwalitatief hoogstaand internationaal netwerk uit te bouwen. Tijdens de pilootfase werden in september en oktober 2010 vier programma's uitgevoerd, waarbij werd gefocust op ondernemerschap, innovatie, cultuur, onderwijs, economie, technologie en buitenlands beleid. Er namen in totaal zeven gasten deel uit diverse landen. Voor de selectie en briefing van de gasten werd intensief samengewerkt met de Vertegenwoordigers van de Vlaamse Regering. Zij voorzien ook in de lokale opvolging op langere termijn en onderhouden de opgebouwde contacten. De deelnemers toonden zich zeer tevreden over dit pilootproject en ook de bijna 100 organisaties, bedrijven en administraties/ agentschappen in Vlaanderen, die hebben meegewerkt aan de realisatie van het programma, waren enthousiast. Er werd dan ook beslist het '*Flanders Inspires International Visitors Programme'* voort te zetten en verder te professionaliseren. Op basis van een uitgebreide evaluatie wordt gestart met een aangepaste aanpak. Het programma wordt in 2011 inhoudelijk opgebouwd rond een generiek programma, gericht op gasten waarvoor Vlaanderen nog een grote onbekende is, en twee programma's gekoppeld aan ViA (duurzame landbouw en plattelandsontwikkeling en innovatief en internationaal ondernemerschap in de zorgsector).

Net zoals de voorgaande jaren werden opnieuw diverse doelgroepgerichte infopakketten over Vlaanderen en de Vlaamse overheid samengesteld en verspreid. De nieuwe ambtenaren bij de Europese Commissie en de nieuw geaccrediteerde ambassadeurs ontvingen een pakket ter verwelkoming in Vlaanderen. In aanloop naar het academiejaar 2010-2011 werd eveneens aan een 8.000-tal buitenlandse studenten een ontvangstpakket bezorgd. In totaal werden meer dan 10.000 infopakketten verspreid.

In 2010 werd gestart met de uitbouw van het reputatiemanagement Vlaanderen, dat door de afdeling DAR-communicatie wordt gecoördineerd. Binnen het projectteam rond de ontwikkeling van het merkverhaal Vlaanderen zetelen ook vertegenwoordigers van het DiV, Toerisme Vlaanderen en FIT.

Het merkverhaal groeide uit tot een basisomschrijving van Vlaanderen met een aantal kernwaarden en -troeven, en met duidelijke richtlijnen op het vlak van naamgeving en beeldgebruik. Het draagt bij tot de versterking van de (internationale) reputatie van Vlaanderen bij alle relevante doelgroepen.

Ter bevordering van het imago van Vlaanderen in het buitenland werden ook diverse internationale persacties ondernomen. Zo werden het Engelstalige overzichten van de Vlaamse pers systematisch verspreid onder de meer dan 2.000 abonees en op de webiste van Flanders Today geplaatst. Ook werden anderstalige advertenties ontwikkeld in het kader van het EU-voorzitterschap en de herdenking van de ondertekening van het Verdrag van Rome.

2012

Flanders Today blijft een succes. We bekijken de mogelijkheden om de krant de nodige groeikansen te geven binnen het vastgelegde budget.

In het kader van de academische diplomatie zullen hierbij contacten op hoog niveau met de Vlaamse universiteiten bijzondere aandacht krijgen. In de loop van 2011 en 2012 zal het beleid rond academische diplomatie immers geconcretiseerd worden. Er zal een internationaal communicatie-concept uitgewerkt worden voor de Vlaamse onderzoeks- en hogeronderwijsruimte onder de noemer *'Flanders Knowledge Area'*. De praktijkervaring leert ons immers dat een gebundelde promotie van de Vlaamse kennistroeven in het buitenland effectiever is dan de vaak versnipperde promotieacties van de individuele instellingen. Het Vlaamse hogeronderwijsaanbod wordt reeds enkele jaren internationaal gepromoot onder de koepel *'Study in Flanders'*. Dit initiatief zal aangevuld worden met een gezamenlijke promotie van het onderwijsaanbod in Vlaanderen. De Vlaamse kennistroeven zullen systematisch uitgespeeld worden in alle officiële contacten met buitenlandse overheden. *'Flanders Knowledge Area'* zal worden uitgerold binnen de contouren van het merkverhaal Vlaanderen. De intensieve samenwerking met de universiteiten werd geformaliseerd in een protocol van samenwerking. In de loop van 2012 zal eveneens bekeken worden hoe de samenwerking inzake academische diplomatie kan uitgebreid worden naar de andere wetenschappelijke instellingen en hogescholen.

Ook wil ik de interactie versterken met de academische 'expats', zowel Vlamingen actief in het buitenland als buitenlandse studenten, onderzoekers en docenten in Vlaanderen. Beide groepen hebben immers een hoge ambassadeurswaarde, i.e. ze kunnen uitgroeien tot goede pleitbezorgers voor Vlaanderen in het buitenland. Zo zal het Departement internationaal Vlaanderen in samenspraak met de universiteiten, academische koepelorganisaties en de betrokken ambassades jaarlijks ontvangst-momenten in Brussel organiseren voor buitenlandse onderzoekers en studenten aan onze universiteiten. De ontvangstmomenten bieden een uitgelezen kans voor het aanhalen van de banden tussen Vlaanderen en de gemeenschap van buitenlandse onderzoekers en studenten.

Ook zal, ter ondersteuning van de bevoorrechte relaties tussen Vlaanderen en zijn partnerlanden, een aantal publieksgerichte evenementen van de Vlaamse publieke kennisinstellingen geselecteerd worden voor cofinanciering vanuit de begroting buitenlands beleid.

Het DiV zal als projectpartner binnen het projectteam merkbeleid Vlaanderen een trekkersrol vervullen bij de verdere strategische ontwikkeling en uitrol van het merkverhaal. Daarnaast wordt een denkoefening opgestart om de communicatiestrategie te rijmen met het organisatiebrede merkbeleid en de ViA-doelstellingen. Tegen eind december 2011 wordt een visienota voorbereid die schetst hoe de communicatie-, marketing- en andere relevante acties in het beleidsdomein in de toekomst kunnen worden bijgestuurd. Daarbij wordt ook aandacht besteed aan aspecten van vormtaal en huisstijl met het oog op een organisatiebrede herkenbaarheid van het merk 'Vlaanderen'. De uitrolplannen per beleidsdomein worden gebundeld in een geïntegreerd plan.

Het begin 2011 opgestarte project rond migratie en integratie van de websites van de Vlaamse overheid wordt in de loop van 2012 afgerond. Voor het beleidsdomein internationaal Vlaanderen betekent dit dat de departementssite iv.vlaanderen.be, die in 2010 80.000 keer werd bezocht, migreert naar een nieuw technisch platform en dat de VVR-sites, die in 2010 samen goed waren voor 60.000 bezoekers, worden opgenomen binnen de departementssite.

Het komende jaar worden een aantal acties gericht naar de internationale pers. Hierbij zal de nadruk liggen op het onthaal van en netwerking met de internationale pers en informatieverspreiding met betrekking tot de internationale werking van de Vlaamse overheid.

In het kader van de Vlaams-Nederlandse journalistenuitwisseling draaien journalisten een aantal maanden mee op een redactie in het buurland. Op basis van diverse gesprekken gevoerd met journalisten, redacties en journalistenorganisaties werd in 2011 een evaluatie van dit programma uitgevoerd dat de aanzet moet geven tot een hernieuwde journalistenuitwisseling in 2012.

8. Het Vlaams-Europees Verbindingsagentschap (vleva)

In het najaar van 2011 wordt met vleva een nieuwe samenwerkingsovereenkomst gesloten, die rekening houdt met de conclusies en aanbevelingen van de evaluatie van de organisatie. Hierbij zal de complementariteit van de acties van vleva, de Vlaamse Vertegenwoordiging bij de Permanente Vertegenwoordiging van België bij de EU en het DiV centraal zal staan.

De algemene vergadering van vleva benoemde op 27 mei 2011 vijftien nieuwe bestuurders voor de maandaatperiode 2011-2016, waarvan acht bestuurders op voordracht van de Vlaamse Regering. Luc Van den Brande werd door de algemene vergadering benoemd als voorzitter van vleva. Op 18 juli 2011 trad Jan Buysse in dienst als algemeen directeur.

Eind 2010 trad de Vlaamse Instelling voor Technologisch Onderzoek (VITO nv) toe als nieuw lid van vleva, wat het ledenaantal op 21 brengt. De algemene vergadering van vleva benoemde vijftien nieuwe bestuurders voor de maandaatperiode 2011-2016, die inging op 30 augustus 2011, waarvan acht bestuurders op voordracht van de Vlaamse Regering. Op 18 juli 2011 trad Jan Buysse in dienst als algemeen directeur van vleva.

Vleva blijft haar werking verder uitbouwen rond vier kerntaken. Als belangenbehartiger organiseert vleva actief overleg met leden, kabinetten, Vlaamse administratie, europarlementsleden en andere belanghebbenden. Extra inspanningen werden gedaan ter versterking van de faciliterende rol van vleva bij de zoektocht van Vlamingen naar een Europese job of stage, onder meer via informatieverspreiding op de website en de organisatie van infosessies. Er werd gestart met de publicatie van cahiers over thema's die voor Vlaanderen en de EU relevant zijn. Het eerste cahier kreeg als titel 'Vlaanderen en EU 2020' mee en bevatte onder meer een bijdrage van Europees Commissievoorzitter Barroso. Vanuit de kerntaak 'netwerkbouwer' blijf vleva actief relaties uitbouwen met regionale netwerken, beleidsgerichte netwerken en Vlaamse 'Europa'-instellingen. Ook neemt het deel aan netwerkevents, zoals Open Doors en Open Days. Als informatie- en kennismakelaar blijft het informatie het ter beschikking stellen aan belanghebbenden via informatiesessies, de website en een nieuwsbrief. In de rol van projectbegeleider staat vleva haar belanghebbenden bij in Europese projecten, onder meer via een subsidiewijzer en *partnersearch* op de website, informatiesessies en eerstelijnsbegeleiding. In 2011 ontving vleva voor haar activiteiten een subsidie van 1.082.000 euro.

Minister-president van de Vlaamse Regering,
Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid, Landbouw en Plattelandsbeleid,

Kris Peeters

IV. BIJLAGEN

Bijlage 1: Regelgevingsagenda

Wat volgt is een overzicht van verdragen en internationale overeenkomsten, die nog aan het Vlaams Parlement ter instemming moeten worden voorgelegd. Ook worden andere vormen van geplande regelgeving vermeld. In het overzicht wordt tenslotte vermeld wat de actuele stand van zaken is met betrekking tot de totstandkoming, evenals een zo concreet mogelijk timing.

	Verdrag/internationale overeenkomst	**Stand van de procedure**	**Timing**
1.	Stabilisatie- en associatie-overeenkomst EU – Servië (2008)	Ontwerpdecreet ingediend bij het Vlaams Parlement op 20 mei 2011.	Najaar 2011
2.	Protocol tot wijziging van het verdrag van 9 februari 1994 inzake de heffing van rechten voor het gebruik van bepaalde wegen door zware vrachtwagens (2010)	Ontwerpdecreet ingediend bij het Vlaams Parlement op 29 juni 2011.	Najaar 2011
3.	Verdrag betreffende maritieme arbeid (IAO, 2006)	Bestuderen advies van de Raad van State met opmerkingen (uitbreiding met Vlaamse Gemeenschap) in overleg met dep. WSE en WVG.	Najaar 2011
4.	Besluit van de Europese Raad tot wijziging van artikel 136 VWEU met betrekking tot een stabiliteits-mechanisme voor de lidstaten die de euro als munt hebben (2011)	Ontwerpdecreet principieel goedgekeurd door Vlaamse Regering op 1 juli 2011.	Najaar 2011
5.	Protocol tot wijziging van de overeenkomst tussen België en Duitsland tot het vermijden van dubbele belasting (2010)	Ondertekend.	Najaar 2011
6.	Avenant tot wijziging van de overeenkomst tussen België en Frankrijk tot het vermijden van dubbele belasting (2009)	Ondertekend.	Najaar 2011
7.	Avenant en briefwisseling tot wijziging van de overeenkomst tussen België en Luxemburg tot het vermijden van dubbele belasting (2009)	Ondertekend.	Najaar 2011
8.	Protocol tot wijziging van de overeenkomst tussen België en Nederland tot het vermijden van dubbele belasting (2009)	Ondertekend.	Najaar 2011
9.	Avenant tot wijziging van de overeenkomst tussen België en Spanje tot het vermijden van dubbele belasting (2009)	Ondertekend	Najaar 2011
10.	Protocol tot wijziging van de overeenkomst tussen België en het Verenigd Koninkrijk tot het vermijden van dubbele belasting (2009)	Ondertekend	Najaar 2011
11.	Verdrag van de Raad van Europa inzake de toegang tot officiële documenten (ETS nr. 205, 2009)	Ontwerpdecreet principieel goedgekeurd door Vlaamse Regering op 10 juni 2011.	Voorjaar 2012

12.	Facultatief protocol bij het verdrag tegen foltering en andere wrede behandeling of bestraffing (VN, 2005)	Ontwerpdecreet principieel goedgekeurd door Vlaamse Regering op 17 juni 2011.	Voorjaar 2012
13.	Protocol nr. 3 bij de kaderovereenkomst inzake grensoverschrijdende samenwerking tussen territoriale gemeenschappen of overheden betreffende Euroregionale samenwerkingsverbanden (Raad van Europa, ETS nr. 206, 2009)	Ontwerpdecreet principieel goedgekeurd door Vlaamse Regering op 10 juni 2011.	Voorjaar 2012
14.	Statuut van het Internationaal Agentschap voor hernieuwbare energie, IRENA (2009)	Ontwerpdecreet principieel goedgekeurd door Vlaamse Regering op 8 juli 2011.	Voorjaar 2012
15.	Verdrag tot oprichting van Europees Bureau voor Radiocommunicatie (EBR, 1993) en de akte tot wijziging ervan (2006)	Departement CJSM heeft advies IF aangevraagd met het oog op principiële goedkeuring ontwerpdecreet.	Voorjaar 2012
16.	Verdrag inzake het internationaal wegvervoer tussen België en Oekraïne (1997)	Dossier verstuurd naar de bevoegde ministers met het oog op principiële goedkeuring van het ontwerpdecreet.	Voorjaar 2012
17.	Verdrag inzake het internationaal wegvervoer tussen België en Macedonië (1998)	Dossier verstuurd naar de bevoegde ministers met het oog op principiële goedkeuring van het ontwerpdecreet.	Voorjaar 2012
18.	Verdrag inzake het internationaal wegvervoer tussen België en Georgië (2002)	Dossier verstuurd naar de bevoegde ministers met het oog op principiële goedkeuring van het ontwerpdecreet.	Voorjaar 2012
19.	Verdrag inzake het internationaal wegvervoer tussen België en Kroatië (2002)	Dossier verstuurd naar de bevoegde ministers met het oog op principiële goedkeuring van het ontwerpdecreet.	Voorjaar 2012
20.	Verdrag inzake het internationaal wegvervoer tussen België en Montenegro (2010)	Dossier verstuurd naar de bevoegde ministers met het oog op principiële goedkeuring van het ontwerpdecreet.	Voorjaar 2012
21.	Verdrag inzake het internationaal wegvervoer tussen België en Servië (2010)	Dossier verstuurd naar de bevoegde ministers met het oog op principiële goedkeuring van het ontwerpdecreet.	Voorjaar 2012
22.	Overeenkomst inzake luchtvervoer EU – Canada (2009)	Ondertekend.	Voorjaar 2012
23.	Protocol tot wijziging van de luchtvervoerovereenkomst EU – USA (2010)	Ondertekend.	Voorjaar 2012

24.	Overeenkomst EU – Georgië betreffende gemeenschappelijke luchtvaartruimte (2010)	Ondertekend.	Voorjaar 2012
25.	Euromediterrane luchtvaartovereenkomst EU – Jordanië (2010)	Ondertekend.	Voorjaar 2012
26.	Amendementsoorkonden bij de stichtingsakte en de overeenkomst van de Internationale Telecommunicatie Unie (ITU) (Guadelajara, 2010)	Ondertekend.	Voorjaar 2012
27.	Akkoord tussen België en Andorra inzake de uitwisseling van inlichtingen met betrekking tot belastingaangelegenheden (2009)	Ondertekend.	Voorjaar 2012
28.	Protocol tot wijziging van de overeenkomst tussen België en Denemarken tot het vermijden van dubbele belasting (2009)	Ondertekend.	Voorjaar 2012
29.	Overeenkomst tussen België en het Eiland Man tot het vermijden van dubbele belasting (2009)	Ondertekend.	Voorjaar 2012
30.	Protocol tot wijziging van de overeenkomst tussen België en Finland tot het vermijden van dubbele belasting (2009)	Ondertekend.	Voorjaar 2012
31.	Overeenkomst tussen België en Gibraltar inzake de uitwisseling van inlichtingen met betrekking tot belastingaangelegenheden (2009)	Ondertekend.	Voorjaar 2012
32.	Protocol tot wijziging van de overeenkomst tussen België en Griekenland tot het vermijden van dubbele belasting (2010)	Ondertekend.	Voorjaar 2012
33.	Protocol tot wijziging van de overeenkomst tussen België en IJsland tot het vermijden van dubbele belasting (2009)	Ondertekend.	Voorjaar 2012
34.	Overeenkomst tussen België en Liechtenstein inzake de uitwisseling van inlichtingen met betrekking tot belastingaangelegenheden (2009)	Ondertekend.	Voorjaar 2012
35.	Overeenkomst tussen België en Macedonië tot het vermijden van dubbele belasting (2010)	Ondertekend.	Voorjaar 2012
36.	Protocol tot wijziging van de overeenkomst tussen België en Malta tot het vermijden van dubbele belasting (2010)	Ondertekend.	Voorjaar 2012
37.	Overeenkomst tussen België en Moldavië tot het vermijden van dubbele belasting (2008)	Ondertekend.	Voorjaar 2012
38.	Protocol tot wijziging van de overeenkomst tussen België en Noorwegen tot het vermijden van dubbele belasting (2009)	Ondertekend.	Voorjaar 2012
39.	Protocol tot wijziging van de overeenkomst tussen België en Oostenrijk tot het vermijden van dubbele belasting (2009)	Ondertekend.	Voorjaar 2012
40.	Protocol tot wijziging van de overeenkomst tussen België en San Marino tot het vermijden van dubbele belasting (2009)	Ondertekend.	Voorjaar 2012
41.	Protocol tot wijziging van de overeenkomst tussen België en Tsjechië tot het vermijden van dubbele belasting (2010)	Ondertekend.	Voorjaar 2012
42.	Protocol tot wijziging van het verdrag inzake wederzijdse administratieve bijstand in fiscale aangelegenheden (Raad van Europa ETS nr. 208 – OESO, 2011)	Ondertekend.	Voorjaar 2012

43.	Overeenkomst tussen België en Anguilla inzake de uitwisseling van inlichtingen met betrekking tot belastingaangelegenheden (2010)	Ondertekend.	Voorjaar 2012
44.	Overeenkomst tussen België en Antigua & Barbuda inzake de uitwisseling van inlichtingen met betrekking tot belastingaangelegenheden (2009)	Ondertekend.	Voorjaar 2012
45.	Tweede protocol tot wijziging van de overeenkomst tussen België en Australië tot het vermijden van dubbele belasting (2009)	Ondertekend.	Voorjaar 2012
46.	Overeenkomst tussen België en de Bahamas inzake de uitwisseling van inlichtingen met betrekking tot belastingaangelegenheden (2009)	Ondertekend.	Voorjaar 2012
47.	Overeenkomst tussen België en Bahrein tot het vermijden van dubbele belasting (2007)	Ondertekend.	Voorjaar 2012
48.	Protocol tot wijziging van de overeenkomst tussen België en Bahrein tot het vermijden van dubbele belasting (2009)	Ondertekend.	Voorjaar 2012
49.	Overeenkomst tussen België en China tot het vermijden van dubbele belasting (2009)	Ondertekend.	Voorjaar 2012
50.	Protocol tot wijziging van de overeenkomst tussen België en de Democratische Republiek Congo tot het vermijden van dubbele belasting (2010)	Ondertekend.	Voorjaar 2012
51.	Overeenkomst tussen België en Dominica inzake de uitwisseling van inlichtingen met betrekking tot belastingaangelegenheden (2010)	Ondertekend.	Voorjaar 2012
52.	Overeenkomst tussen België en Grenada inzake de uitwisseling van inlichtingen met betrekking tot belastingaangelegenheden (2010)	Ondertekend.	Voorjaar 2012
53.	Protocol tot wijziging van de overeenkomst tussen België en Japan tot het vermijden van dubbele belasting (2010)	Ondertekend.	Voorjaar 2012
54.	Overeenkomst tussen België en Macau tot het vermijden van dubbele belasting (2006)	Ondertekend.	Voorjaar 2012
55.	Protocol tot wijziging van de overeenkomst tussen België en Maleisië tot het vermijden van dubbele belasting (2009)	Ondertekend	Voorjaar 2012
56.	Overeenkomst tussen België en Montserrat inzake de uitwisseling van inlichtingen met betrekking tot belastingaangelegenheden (2010)	Ondertekend.	Voorjaar 2012
57.	Tweede protocol tot wijziging van de overeenkomst tussen België en Nieuw-Zeeland tot het vermijden van dubbele belasting (2009)	Ondertekend.	Voorjaar 2012
58.	Overeenkomst tussen België en Oeganda tot het vermijden van dubbele belasting (2007)	Ondertekend.	Voorjaar 2012
59.	Overeenkomst tussen België en Oman tot het vermijden van dubbele belasting (2008)	Ondertekend.	Voorjaar 2012
60.	Overeenkomst tussen België en Qatar tot het vermijden van dubbele belasting (2007)	Ondertekend.	Voorjaar 2012
61.	Protocol tot wijziging van de overeenkomst tussen België en Rwanda tot het vermijden van dubbele belasting (2010)	Ondertekend.	Voorjaar 2012

62.	Overeenkomst tussen België en Saint Kitts & Nevis inzake de uitwisseling van inlichtingen met betrekking tot belastingaangelegenheden (2009)	Ondertekend.	Voorjaar 2012
63.	Overeenkomst tussen België en Saint Lucia inzake de uitwisseling van inlichtingen met betrekking tot belastingaangelegenheden (2009)	Ondertekend.	Voorjaar 2012
64.	Overeenkomst tussen België en Saint Vincent & de Grenadines inzake de uitwisseling van inlichtingen met betrekking tot belastingaangelegenheden (2009)	Ondertekend.	Voorjaar 2012
65.	Overeenkomst tussen België en de Seychellen tot het vermijden van dubbele belasting (2006) en protocol tot wijziging van de overeenkomst (2009)	Ondertekend.	Voorjaar 2012
66.	Protocol tot wijziging van de overeenkomst tussen België en Singapore tot het vermijden van dubbele belasting (2009)	Ondertekend.	Voorjaar 2012
67.	Overeenkomst tussen België en Tadzjikistan tot het vermijden van dubbele belasting (2009)	Ondertekend.	Voorjaar 2012
68.	Protocol tot wijziging van de overeenkomst tussen België en Zuid-Korea tot het vermijden van dubbele belasting (2010)	Ondertekend.	Voorjaar 2012
69.	Akkoord tussen België en Frankrijk voor de ontwikkeling van de samenwerking en van de wederzijdse administratieve bijstand op het gebied van sociale zekerheid (2008)	Ondertekend.	Najaar 2012
70.	Verdrag tussen België en Nederland voor de ontwikkeling van de samenwerking en van de wederzijdse administratieve bijstand op het gebied van de sociale zekerheid (2010)	Ondertekend	Najaar 2012
71.	Overeenkomst inzake luchtvervoer tussen de VS, de EU, IJsland en Noorwegen, en aanvullende overeenkomst tussen Noorwegen, IJsland en de EU met betrekking tot de toepassing van de overeenkomst inzake luchtvervoer (2011)	Ondertekend.	Najaar 2012

Decreet	**Stand van zaken**	**Timing**
Wijziging kaderdecreet inzake ontwikkelingssamenwerking	Ontwerpdecreet principieel goedgekeurd door Vlaamse Regering op 17 juni 2011.	Najaar 2011
Besluiten		
Besluit van de Vlaamse Regering inzake het impulsbeleid gemeentelijke ontwikkelingssamenwerking		Voorjaar 2012
Besluit van de Vlaamse Regering inzake ontwikkelingseducatie		Voorjaar 2012
Aanpassing van het besluit van de Vlaamse Regering van 16 december 2005 betreffende het financiële en materiële beheer van de DAB Waarborgfonds Microfinanciering		Voorjaar 2012
Besluit van de Vlaamse Regering inzake het wapenhandeldecreet		Zomer 2012

Bijlage 2: Moties en resoluties van het Vlaams Parlement

Onderstaande resoluties werden gedurende het voorbije parlementaire jaar door het Vlaams Parlement goedgekeurd wat betreft het beleidsdomein internationaal Vlaanderen.

Resolutie betreffende het veroordelen van de moord op David Kato en het bestrijden van homofobie in de wereld (929, 2 februari 2011)

Resolutie betreffende de evoluties in het Midden-Oosten en de Maghreb (967, 16 februari 2011)

Resolutie betreffende de situatie van christelijke en andere religieuze en levensbeschouwelijke minderheden in het Midden-Oosten, Noord-Afrika en Azië (1126, 7 juli 2011)

De Vlaamse regering heeft de volgende initiatieven ondernomen, om tegemoet te komen aan de bezorgdheden uitgedrukt in deze resoluties.

Op 25 mei 2011 formuleerde de Hoge Vertegenwoordiger van de Europese Unie voor Buitenlandse Zaken en Veiligheidsbeleid Ashton in een mededeling een Europese respons op de ontwikkelingen in de Arabische wereld. Mijn departement volgt de uitvoering van deze mededeling van nabij op, meer bepaald de oprichting van het Europees Fonds voor Democratie. Ook wordt onderzocht of kan worden samengewerkt met de Unie voor de Middellandse Zee, in het bijzonder de Euro-Mediterrane Regionale en Lokale Assemblee.

De Vlaamse Regering waakt nauwlettend over de correcte toepassing van de Europese regelgeving omtrent wapenvergunningen naar de regio. Bij het vergunnen van wapenexport worden de ingediende aanvragen steeds nauwlettend getoetst aan de Europese criteria, waaronder de eerbiediging van de mensenrechten in het land van eindgebruik en de naleving van het internationaal humanitair recht door dat land. Ook wordt toegezien op de correcte uitvoering van internationaal geldende beperkende maatregelen, waaronder die van kracht ten aanzien van Iran, Libanon, Syrië en Libië. Naast de geldende wapenembargo's uitgevaardigd door de VN en de EU, heb ik tevens de beslissing genomen om de export van militair materieel naar een welbepaald aantal landen in het Midden-Oosten waar er problemen zijn, on hold te zetten. De lijst van landen waarvoor de militaire export on hold staat, is momenteel: Tunesië, Libië, Egypte, Bahrein, Oman, Syrië en Jemen. Deze lijst van landen wordt op basis van de actualiteit continu geëvalueerd.

Vlaanderen heeft actief bijgedragen tot de Speciale Sessie van de Algemene Vergadering van de Verenigde Naties inzake hiv/aids van 8-10 juni 2011 in New York. In dit kader heeft Vlaanderen er mee voor gezorgd dat de specifieke bevolkinggroepen, die het meest kwetsbaar zijn voor de pandemie, volledig benoemd zijn opgenomen in de eindverklaring van deze speciale zitting. Bij die expliciet vermelde groepen bevindt zich onder meer de categorie van mannen die seks hebben met mannen (MSM), een bredere categorie die homoseksuelen insluit. Door deze groepen specifiek te benoemen aanvaarden de ondertekenaars dat zij de opdracht krijgen om specifiek beleid en een aan deze groepen aangepaste strategie te ontwikkelen en uit te voeren.

In maart 2011 werd een nieuwe overeenkomst met UNAIDS getekend. Deze overeenkomst is geïnspireerd door de overtuiging dat een multilaterale en gespecialiseerde instelling veel efficiënter en geloofwaardig druk kan uitoefenen dan een individueel land, onder meer wat betreft problemen met de homoseksuele bevolking van verschillende Afrikaanse landen.

Ik heb een onderhoud gehad met de ambassadeur van Malawi over de veroordeling van het homokoppel Tiwonge Chimbalanga en Steven Monjeza in haar land. Ook tijdens de laatste jaarlijkse consultatie tussen de regering van Malawi en de Vlaamse regering hebben we opgeroepen om de mensenrechten van minderheden te respecteren.

Als reactie op de moord op David Kato heb ik een brief verstuurd aan de Oegandese ambassadeur in Brussel waarin ik in naam van de Vlaamse Regering de moord streng veroordeelde en solidariteit uitdrukte met alle mensenrechtenactivisten, die vechten voor de rechten van LGBT's in Oeganda.
In de oproep tot het indienen van kandidaturen voor de derde generatie Steunpunten Beleidsgericht Onderzoek heb ik het thema mensenrechten en goed bestuur doen opnemen in de onderzoeksvragen met betrekking tot internationale samenwerking. Het onderzoek van het steunpunt zou zich moeten toespitsen op de vraag op welke manier kleine donoren hun mensenrechtenagenda kunnen blijven bewaken en integreren in de samenwerking met partners in het Zuiden.

Ik werk aan een beleidsdocument over de mensenrechten in het internationaal beleid van de Vlaamse Regering, met de principiële keuze voor steun aan multilateralisme en een focus op de fysieke integriteit van ieder persoon, non-discriminatie op basis van geslacht, seksuele geaardheid of Roma-achtergrond, de rechten van het kind en fundamentele arbeidsnormen. Daarmee sluit ik aan bij een aantal bekommernissen van het Vlaams Parlement, zoals die in bovenstaande resoluties geformuleerd.

Bijlage 3: Rapportering over de opvolging van de aanbevelingen van het Rekenhof

Het Rekenhof heeft geen specifieke aanbevelingen geformuleerd voor de Beleidsbrief Buitenlands Beleid, Internationaal Ondernemen en Internationale Samenwerking.

Bijlage 4: Focuslanden voor internationaal ondernemen en voor het aantrekken van investeringen

A. Focuslanden voor internationaal ondernemen

Op basis van macro-economische parameters en met de inbreng van het binnen- en buitenlands netwerk van Flanders Investment & Trade werden 25 focuslanden geselecteerd. Hierbij werd zowel rekening gehouden met opkomende economieën als met de traditioneel belangrijke afzetmarkten. Binnen elk van deze landen worden een aantal doelsectoren gekozen. Deze keuzes werden afgetoetst tijdens werkvergaderingen met het Vlaamse economische middenveld tijdens de eerste jaarhelft van 2010.

De keuze van focuslanden en doelsectoren is vooral bepalend voor het actieprogramma van Flanders Investment & Trade. Zo worden op basis van deze selectie van focuslanden economische zendingen gepland en nagedacht over de eventuele deelname aan beurzen en seminaries. Uiteraard kunnen Vlaamse ondernemingen ook voor niet-focuslanden blijvend een beroep doen op ondersteuning van FIT.

De 25 door FIT geselecteerde landen en de bijhorende doelsectoren zijn:

Focusland	**Doelsectoren**				
Brazilië	Agro-industrie en dieren	Automotive	Transport en logistiek		
Canada	Biotechnologie	Cleantech	ICT		
China (incl. HK)	Cleantech	Creatieve industrie	Gezondheid en farma	Transport en logistiek	Voeding en dranken
Duitsland	Cleantech	Creatieve industrie	Gezondheid en farma	Startende exporteurs	Voeding en dranken
Frankrijk	Bouw	Cleantech	Lucht- en ruimtevaart	Startende exporteurs	Voeding en dranken
India	Cleantech	ICT	Lucht- en ruimtevaart	Machines	Transport en logistiek
Italië	Cleantech	Creatieve industrie	Voeding en dranken		
Japan	Automotive	Biotechnologie	ICT en nanotech	Transport en logistiek	Voeding en dranken
Marokko	Agro-industrie	Bouw	Transport en logistiek		
Mexico	Lucht- en ruimtevaart	Transport en logistiek	Voeding en dranken		
Nederland	Bouw	Gezondheid en farma	Voeding en dranken		
Polen	Bouw	Chemie en kunststoffen	Cleantech	Voeding en dranken	
Roemenië	Bouw	Cleantech	Transport en logistiek		
Rusland	Agro-industrie en dieren	Bouw	Gezondheid en farma	Machines	Transport en logistiek
Saoedi-Arabië	Bouw	Energie	Gezondheid en farma		

Singapore	Cleantech	Voeding en dranken			
Spanje	Bouw	Creatieve industrie	Transport en logistiek	Voeding en dranken	
Taiwan	Cleantech	ICT	Voeding en dranken		
Tsjechië	Bouw	Cleantech	Voeding en dranken		
Turkije	Bouw	Cleantech	Machines		
VAE	Bouw	Distributie	Energie		
Verenigd Koninkrijk	Bouw	Cleantech	Energie	Voeding en dranken	
VSA	Biotechnologie	Creatieve industrie	ICT	Transport en logistiek	Voeding en dranken
Zuid-Afrika	Energie	Transport en logistiek	Voeding en dranken		
Zuid-Korea	ICT	Voeding en dranken			

B. Focuslanden voor het aantrekken van buitenlandse investeringen

Voor de selectie van de 27 focuslanden voor het aantrekken van buitenlandse investeringen werd rekening gehouden met de economische maturiteit van bepaalde economieën, het bewezen investeringspotentieel en de nood om aanwezig te zijn in een aantal groeilanden zoals VAE, Rusland en Brazilië. De klemtoon ligt op de investeringsactiviteiten logistiek, hoofdkwartieren/verkoop & marketing, onderzoek en ontwikkeling en 'advanced manufacturing'.

De volgende 27 landen werden geselecteerd:

Focuslanden voor het aantrekken van investeringen		
VSA	Rusland	Noorwegen
India	Canada	Singapore
China (inc. Hong Kong)	Zuid-Korea	Zuid-Afrika
Japan	Australië	Spanje
Frankrijk	Oostenrijk	Zweden
VK	Denemarken	Zwitserland
Duitsland	Finland	Taiwan
Brazilië	Israel	Turkije
Nederland	Italië	Ver. Arabische Emiraten